

STRATEGIA ROZWOJU GMINY I MIASTA SZADEK NA LATA 2014-2020

Spis treści

Wstęp	3
1. Podsumowanie Strategii rozwoju Gminy i miasta szadek na lata 2014 - 2020	6
2. Diagnoza uwarunkowań rozwoju Gminy	7
2.1. Podstawowe informacje dotyczące Gminy i Miasta Szadek	7
2.1.1. Położenie i uwarunkowania geograficzne	8
2.1.2. Wielkość Gminy i Miasta Szadek	9
2.1.3. Cechy charakterystyczne Gminy i Miasta Szadek	9
2.2. Zasoby Gminy	10
2.2.1. Zasoby ludzkie	10
2.2.2. Zasoby przyrodnicze	13
2.2.2.1. Obszary prawnie chronione na terenie Gminy	13
2.2.2.2. Lasy	15
2.2.2.3. Rzeźba terenu	15
2.2.2.4. Wody powierzchniowe i podziemne	17
2.2.2.5. Klimat	19
2.2.3. Zasoby kulturowe	20
2.3. Zagospodarowanie przestrzenne	25
2.3.1. Infrastruktura techniczna	25
2.3.1.1. Infrastruktura transportowa i transport publiczny	25
2.3.1.2. Gospodarka wodna i ściekowa	28
2.3.1.3. Gospodarka odpadami	30
2.3.1.4. Energetyka	30
2.3.1.5. Ciepłownictwo	31
2.3.1.6. Gazownictwo	32
2.3.2. Ochrona środowiska	32
2.3.3. Infrastruktura społeczna	33
2.3.3.1. Edukacja	33
2.3.3.2. Opieka zdrowotna	34
2.3.3.3. Pomoc społeczna	35
2.3.3.4. Porządek publiczny i ochrona przeciwpożarowa	36
2.3.3.5. Sport i rekreacja	37
2.3.3.6. Kultura	38
2.4. Sfera gospodarcza	40

2.4.1. Przemysł, przedsiębiorczość i struktura podmiotów gospodarczych _____	40
2.4.2. Rolnictwo _____	43
2.4.3. Turystyka i rekreacja _____	44
2.4.4. Atrakcyjność inwestycyjna Gminy _____	44
2.4.5. Sytuacja finansowa Gminy _____	45
2.4.6. Zasoby Gminy _____	50
3. wyniki sondażu społecznego _____	52
3.1.1. Obserwacje i wnioski z WYWIADU oraz badania ankietowego Przeprowadzonego z kluczowymi reprezentantami społecznymi Gminy _____	52
3.1.2. Obserwacje i wnioski z badania ankietowego na mieszkańcach Gminy _____	54
4. Misja i wizja Gminy _____	72
4.1. WIZJA I MISJA ORAZ STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU _____	73
4.2. STRATEGICZNE ORAZ OPERACYJNE CELE GMINY I MIASTA _____	74
4.2.1. CEL STRATEGICZNY 1 _____	76
4.2.2. CEL STRATEGICZNY 2 _____	82
4.2.3. CEL STRATEGICZNY 3 _____	92
4.3. SPOSOBY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ _____	101
5. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII _____	102
5.1. WDRAŻANIE STRATEGII _____	102
5.2. MONITOROWANIE STRATEGII _____	103
5.3. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ I EWALUACJA STRATEGII _____	105
6. Bibliografia _____	109
7. Spis tabel i rysunków _____	110

WSTĘP

Strategia rozwoju Gminy i Miasta Szadek na lata 2014 -2020 jest kluczowym dokumentem, który poprzez swoją zawartość, a także sposób dochodzenia do zawartych w nim rozwiązań systematyzuje wiedzę o Gminie, wyznacza długofalowe kierunki jej rozwoju oraz wskazuje działania, których realizacja przyczyni się do rozwoju obszaru.

CEL I METODOLOGIA OPRACOWANIA DOKUMENTU STRUKTURA

Dokument przygotowany został na zlecenie Burmistrza Gminy i Miasta Szadek w ramach działań związanych z aktualizacją poprzedniego dokumentu wyznaczającego strategicznego kierunki rozwoju Gminy. Projekt zrealizowany został przez Łódzką Agencję Rozwoju Regionalnego S. A. oraz firmę Pheno.

Strategia rozwoju Gminy i Miasta Szadek na lata 2014 - 2020 jest dokumentem kierunkowym, który określa nadrzędne cele długoterminowe, priorytety rozwoju oraz możliwe kierunki działań władz Gminy. Wyznacza stan, do którego Gmina powinna dążyć w kolejnym okresie planowania, zarysowuje ramy działań prowadzących do osiągnięcia wyznaczonych celów oraz prezentuje przykłady inicjatyw jakie można podjąć w ramach każdego strategicznego kierunku rozwoju.

Uchwalenie strategii nie zamyka możliwości wprowadzania zmian, prowadzenia konsultacji społecznych i składania propozycji działań inwestycyjnych, zgodnie z pojawiającymi się uzasadnionymi potrzebami lokalnymi.¹ Strategia jest równoległe narzędziem, które wyznacza ogólne ramy racjonalnego gospodarowania posiadanymi zasobami oraz stanowi kluczowy element planowania rozwoju lokalnego.

¹ Domański T., *Strategiczne Planowanie Rozwoju gospodarczego gminy*, Agencja Rozwoju Komunalnego, Warszawa 1999

W opracowaniu niniejszego dokumentu brali udział przedstawiciele Łódzkiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. oraz firmy Pheno. W trakcie prac przeprowadzone zostały rozmowy z reprezentantami Urzędu Gminy i Miasta, a w celu zebrania opinii od mieszkańców przeprowadzone zostały ankiety. Kluczowi interesariusze (radni oraz przedstawiciele funkcjonujących na terenie gminy instytucji i jednostek) mieli możliwość przekazania swoich opinii na spotkaniu zorganizowanym w Urzędzie Gminy i Miasta w Szadku.

Niniejsza strategia składa się z **sześciu rozdziałów** oraz **bibliografii**.

We **Wstępie** przedstawiono cel i strukturę dokumentu oraz zastosowane podejście metodologiczne.

Rozdział pierwszy obejmuje krótkie podsumowanie całego dokumentu, zawiera informacje o kluczowych założeniach i wnioskach wynikających ze strategii.

Rozdział drugi przedstawia opis stanu obecnego Gminy i Miasta. Zawiera diagnozę zasobów pod kątem informacji na temat zagospodarowania przestrzennego oraz sytuacji gospodarczej.

W rozdziale trzecim znajduje się analiza SWOT, czyli wskazanie mocnych i słabych stron Gminy i Miasta oraz szans i zagrożeń dla jej dalszego rozwoju.

W rozdziale czwartym zawarto wyniki badania sondażowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy oraz opinie kluczowymi interesariuszy.

W **rozdziale piątym** zdefiniowano misję i wizję Gminy i Miasta Szadek, wskazano ogólne kierunki jej rozwoju stanowiące zarówno wyraz aspiracji władz samorządowych jak i pozostałych interesariuszy strategii. Nakreślono cele strategiczne, które posłużyły jako konstrukcja realizacji celów operacyjnych. W rozdziale uwzględniono prezentację przykładowych działań i inicjatyw, które władze gminy mogą podejmować w ramach realizacji poszczególnych celów strategicznych. Na zakończenie zamieszczono opis możliwych źródeł finansowania zadań zdefiniowanych w ramach niniejszej strategii.

Ostatnia część dokumentu – **rozdział szósty** – jest poświęcony wytycznym dla proponowanego systemu wdrażania, monitorowania i ewaluacji strategii. Zamieszczono w niej przykłady wskaźników efektywności procesu realizacji wytycznych zawartych w niniejszym dokumencie.

Bibliografia - zawiera spis dokumentów i materiałów wykorzystanych przy opracowaniu tekstu strategii.

Rysunek 1. Schemat dokumentu Strategia rozwoju Gminy Szadek na lata 2014-2020

Źródło: Opracowanie własne

1. PODSUMOWANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY I MIASTA SZADEK NA LATA 2014 - 2020

STRATEGIA ROZWOJU GMINY I MIASTA SZADEK NA LATA 2014 - 2020 JEST OPRACOWANIEM, KTÓRE WYZNACZA DŁUGOFALOWE KIERUNKI ROZWOJU REGIONU.

Wizją Gminy i Miasta Szadek planowaną do osiągnięcia do 2020 roku jest uzyskanie statusu znaczącego producenta wyrobów regionalnych oraz ośrodka turystyki aktywnej.

Powyższa wizja zostanie zrealizowana poprzez wprowadzenie w życie scenariusza opartego na wspieraniu współpracy mieszkańców oraz wykorzystaniu potencjału wynikającego z położenia geograficznego Gminy i Miasta.

W celu realizacji wizji i misji Gminy i Miasta Szadek zdefiniowany został katalog kluczowych dla jej rozwoju celów strategicznych i służących ich osiągnięciu celów operacyjnych. W sumie wypracowane zostały 3 cele strategiczne oraz przyporządkowane im 8 celów na poziomie operacyjnym.

Cel strategiczny dotyczący komunikacji, współpracy i budowania tożsamości w Gminie i Mieście Szadek powinien stanowić filar strategii. Dwa pozostałe cele strategiczne powiązane są bezpośrednio i zależne od stopnia zrealizowania celu dotyczącego komunikacji, współpracy i budowania tożsamości mieszkańców Gminy i Miasta.

Działania władz samorządowych ukierunkowane na realizację powyższych celów pozwolą na osiągnięcie zrównoważonego rozwoju. W sytuacji ograniczonych zasobów finansowych Gminy i Miasta realizacja celów strategicznych powinna być połączona z ich priorytetyzacją.

2. DIAGNOZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU GMINY

Strategia rozwoju Gminy i Miasta Szadek na lata 2014 - 2020 jest kluczowym dokumentem, który poprzez swoją zawartość, a także sposób dochodzenia do zawartych w nim rozwiązań systematyzuje wiedzę o Gminie i Mieście Szadek

2.1. PODSTAWOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE GMINY I MIASTA SZADEK

Administracyjnie Gmina Szadek należy do powiatu zduńskowolskiego; zachodnia, północna i wschodnia granica Gminy jest jednocześnie granicą powiatu zduńskowolskiego i powiatów sieradzkiego (od zachodu - gmina Warta), poddębickiego (od północy - gmina Zadzim) oraz łaskiego (od wschodu - gmina Wodzierady i gmina Łask). Od południa Gmina Szadek sąsiaduje z gminą Zduńska Wola². Podział administracyjny powiatu zduńskowolskiego, na terenie którego znajduje się Gmina i Miasto Szadek przedstawia rysunek 1.

Rysunek 2. Podział administracyjny powiatu zduńskowolskiego.

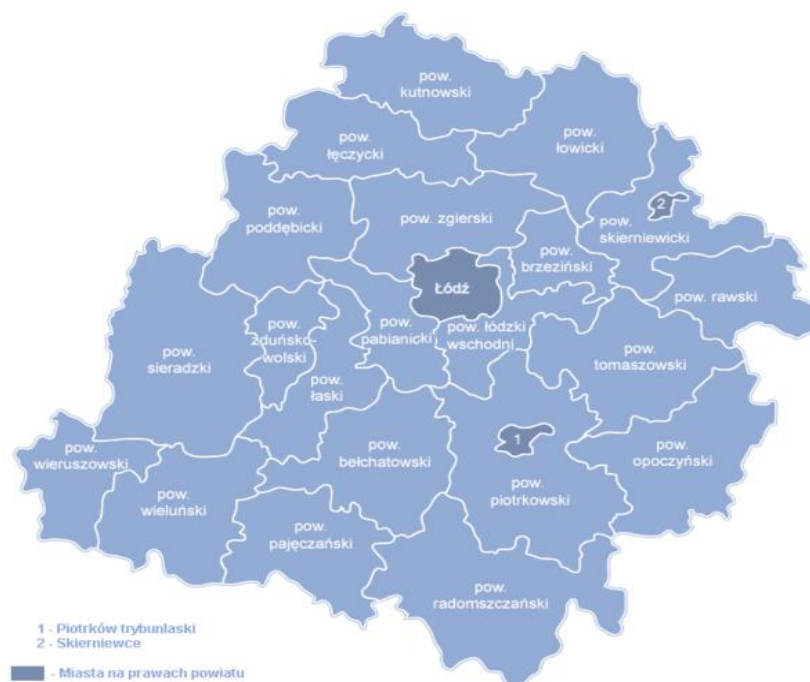
Źródło: www.gminypolskie.pl

² „Studium uwarunkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szadek”.

2.1.1. POŁOŻENIE I UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNE

Miasto i Gmina Szadek położone są w województwie łódzkim, w północnej części powiatu zduńskowolskiego. Zgodnie z regionalizacją fizyczno – geograficzną J. Kondrackiego (1994) teren ten wchodzi w skład makroregionu „Niziny Południowowielkopolskie” i leży w środkowej i zachodniej części mezoregionu zwanego „Wysoczyzną Łaską”. Obszar Miasta i Gminy znajduje się w północnej części regionu klimatycznego „Łódzko - Wieluńskiego”, przy granicy z regionem „Wielkopolsko -Mazowieckim”. Należy do zlewni Warty (dorzecza Odry), zaś pod względem występowania wód podziemnych leży w obrębie regionu „Środkowopolskiego”. Miasto i Gmina Szadek znajduje się, według podziału hydrogeologicznego Polski, na obszarze „Niżowym” i w całości wchodzi w obręb jednostki hydrogeologicznej „XI. Region Łódzki”, z wodami szczelinowymi i porowymi w utworach mezozoiku (kreda) oraz porowymi w utworach kenozoiku (głównie czwartorzęd). Miasto i Gmina położone są w środkowej zachodniej części kredowej Niecki Łódzkiej³.

Mapa 1. Położenie powiatu zduńskowolskiego w woj. łódzkim.

Źródło: <http://www.lojagiellonczyk.pl>

³ Janusz Burdchar, „Środowiskowe uwarunkowania rozwoju miasta i gminy Szadek”.

2.1.2. WIELKOŚĆ GMINY I MIASTA SZADEK

Powierzchnia Gminy Szadek wynosi 151,51 km² (w tym 18 km² powierzchni Miasta Szadek). W skład Gminy wchodzi 27 sołectw: Antonin, Boczki, Borki Prusinowskie, Choszczewo, Dziadkowice, Góry Prusinowskie, Górna Wola, Grzybów, Karczówek, Kobyla Miejska, Kotliny, Krokocice, Kromolin Stary, Lichawa, Łobudzice, Piaski, Sikucin, Reduchów, Rzepiszew, Prusinowice, Przatów, Szadkowice, Tarnówka, Wilamów, Wielka Wieś, Wola Krokocka, Wola Łobudzka. Całkowita liczba ludności na analizowanym terenie na koniec 2012 roku wynosiła 7 424 osób, a gęstość zaludnienia wynosiła około 49 osób na km².

2.1.3. CECHY CHARAKTERYSTYCZNE GMINY I MIASTA SZADEK

Pod względem funkcjonalno - przestrzennym Gmina Szadek charakteryzuje się przeważającym udziałem rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Użytki rolne zajmują ponad 73% powierzchni Gminy. Naczelną rolę przy kształtowaniu systemu osadniczego Gminy miał układ komunikacyjny. Jego głównym elementem są drogi wojewódzkie, krzyżujące się w Szadku oraz linia kolejowa przebiegająca z północy na południe. Dopełnienie stanowią drogi powiatowe. W oparciu o ten układ następował rozwój osadnictwa w Gminie. Głównym ośrodkiem i najważniejszym elementem struktury przestrzennej Gminy jest Miasto Szadek. Tutaj skoncentrowane są wszystkie funkcje służące obsłudze mieszkańców – administracja, oświata, ochrona zdrowia, handel.

W ujęciu fizyczno - geograficznym (Kondracki, 2000) około 90% powierzchni Gminy położone jest w obrębie Wysoczyzny Łaskiej, a jedynie niewielki teren w północnej części Gminy należy do Wysoczyzny Poddębickiej⁴.

⁴ Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Szadek na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019.

2.2. ZASOBY GMINY

W drugim podrozdziale przedstawione zostaną zasoby Gminy i Miasta Szadek w podziale na zasoby ludzkie, zasoby przyrodnicze oraz zasoby kulturowe.

2.2.1. ZASOBY LUDZKIE

Gminę i Miasto Szadek na koniec 2012 roku zamieszkiwało ogółem 7 424 osób, jak wskazuje poniższa tabela.

Tabela 1. Liczba ludności z podziałem na miasto, gminę i według płci w latach 2006 – 2012.

	Ogółem						
rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
miasto	2008	1988	2012	2002	2039	2024	2038
gmina	5332	5343	5318	5318	5343	5335	5386
suma	7340	7331	7330	7320	7382	7359	7424

	Mężczyźni						
rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
miasto	946	944	943	933	964	956	960
gmina	2709	2705	2700	2690	2680	2670	2703
suma	3655	3649	3643	3623	3644	3626	3663

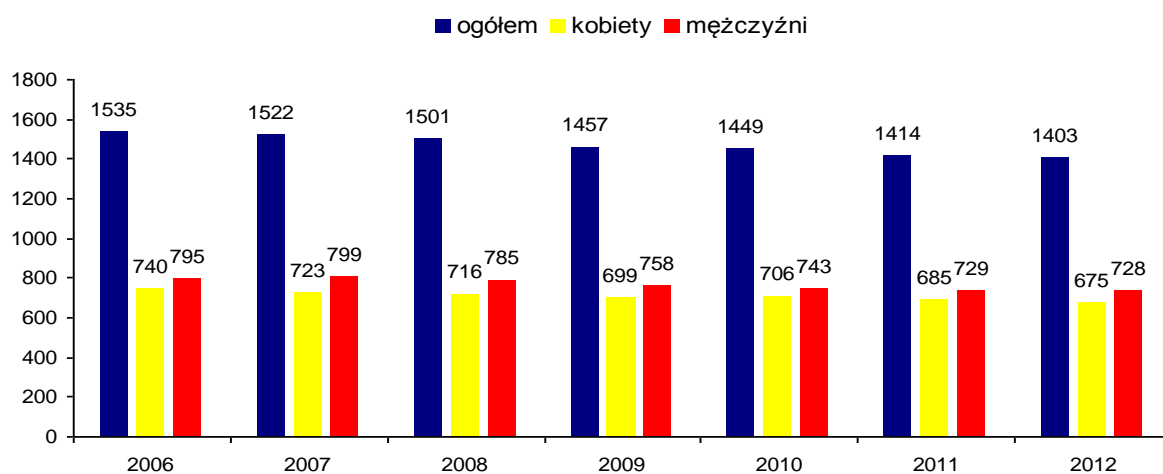
	Kobiety						
rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
miasto	1062	1044	1069	1069	1075	1068	1078
gmina	2623	2638	2618	2628	2663	2665	2683
suma	3685	3682	3687	3697	3738	3733	3761

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Według danych prezentowanych w tabeli nr 1 widać, że na przełomie wskazanych lat 2006 – 2012 liczba mieszkańców Gminy i Miasta Szadek utrzymuje się na podobnym poziomie, natomiast analizując liczbę mieszkańców według płci, można zaobserwować nieznacznie większą liczbę kobiet od liczby mężczyzn.

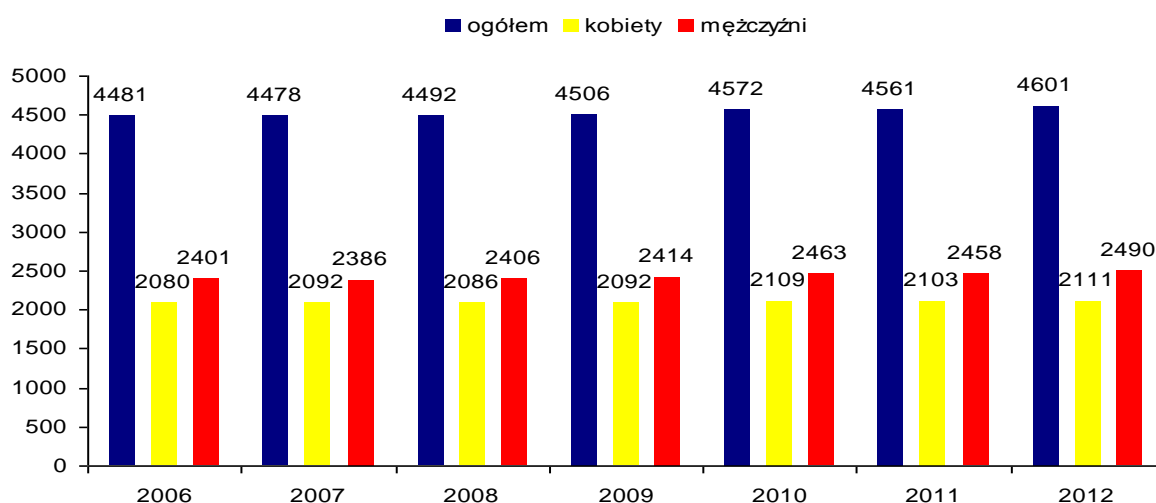
Strukturę demograficzną mieszkańców Gminy i Miasta Szadek pod względem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (kobiety i mężczyźni poniżej 18 roku życia), produkcyjnym (kobiety w wieku 18 - 59 lat i mężczyźni w wieku 18 - 64 lata) oraz poprodukcyjnym (kobiety od 60 roku życia wzwyż oraz mężczyźni od 65 roku życia wzwyż) w poszczególnych latach (2006 - 2012) przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 1. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w latach 2006 – 2012.

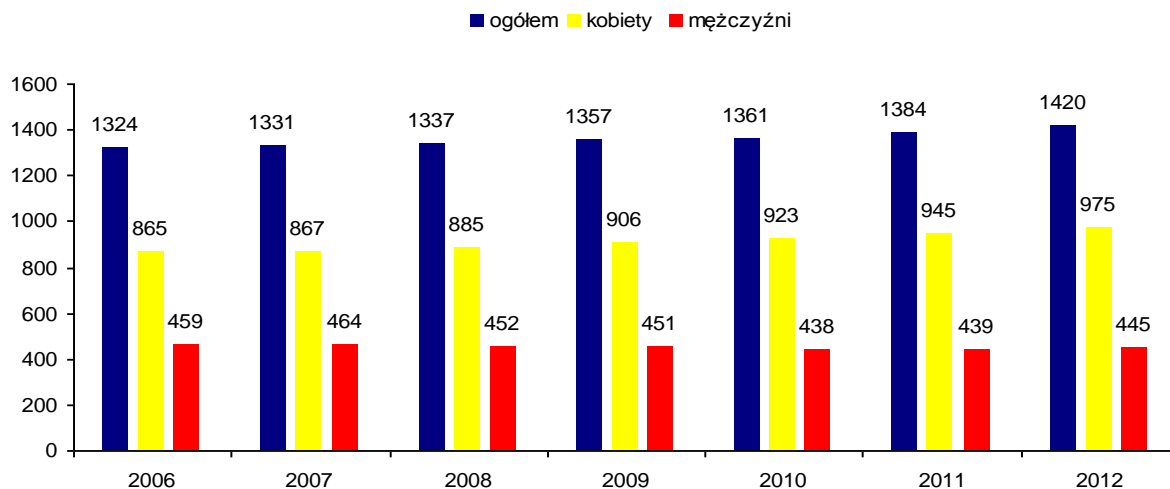
Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Wykres 2. Liczba ludności w wieku produkcyjnym w latach 2006 – 2012.

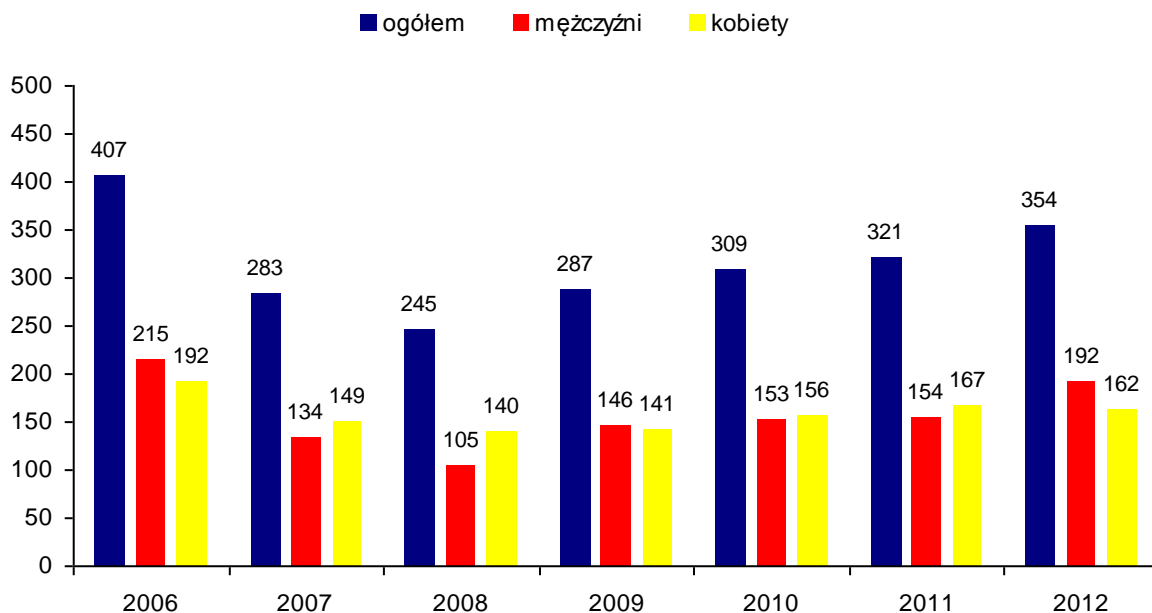
Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Wykres 3. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2006 – 2012.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych.

Wykres 4. Bezrobotni zarejestrowani według płci.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych.

Bezrobocie w Gminie i Mieście Szadek w latach 2006 - 2008 spadało, natomiast od 2009 stopniowo wzrasta. Liczba bezrobotnych w 2012 roku w porównaniu do roku bazowego 2006 zmniejszyła się o 53 osoby.

2.2.2. ZASOBY PRZYRODNICZE

Łączna powierzchnia Gminy Szadek zgodnie z danymi Urzędu Gminy i Miasta Szadek wynosi 15 151 ha. Gmina Szadek pod względem struktury użytkowania terenu jest obszarem rolniczo - leśnym, użytki rolne zajmują około 73,70% powierzchni gminy, natomiast leśne oraz zadrzewione około 21,12%.

Taki sposób użytkowania gruntów, przy niewielkiej ilości przemysłu na obszarze Gminy jest sprzyjający dla rozwoju turystyki⁵.

2.2.2.1. OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE NA TERENIE GMINY

Obszary chronione to jedna z form ochrony przyrody. Istnieje duża różnorodność form i zakresu tej ochrony. W ścisłych rezerwach przyrody wykluczona jest jakakolwiek ingerencja człowieka, a często są one niedostępne dla turystów. Natomiast w obszarach chronionego krajobrazu ludzie swobodnie mieszkają, prowadzą m.in. działalność rolniczą, zaś ochrona sprowadza się tylko do wykluczenia niektórych form tej działalności, np. zakładania dużych kopalni odkrywkowych czy wielkich zakładów przemysłu ciężkiego. Na terenie Gminy Szadek występują następujące formy ochrony przyrody:

- **Rezerwat przyrody Jamno**

Położony w zachodniej części Gminy Szadek, wewnątrz dużego i zwarteo kompleksu leśnego. Rezerwat utworzony został 25 listopada 1959 r. zarządzeniem nr 401 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego. Obejmuje on powierzchnię 22,35 ha, w tym objęte ochroną częściową jest 21,76 ha, z pięknym drzewostanem dębowo - jodłowym. Od momentu utworzenia, głównym celem ochrony było i jest tworzenie odpowiednich warunków zapewniających utrzymanie naturalnych cech zbiorowiska leśnego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zachowanie wysokiego udziału jodły pospolitej *Abies alba Mill* w drzewostanie, występującej tu przy północnej granicy geograficznego zasięgu tego gatunku w Polsce. W ramach ochrony czynnej podejmuje się tu m.in. zabiegi wprowadzania jodły i ograniczania ekspansji grabu (określone w planie zagospodarowania rezerwatu)⁶.

- **Pomnik przyrody**

Pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej, ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie nazywane są pomnikami przyrody. Na terenie Gminy

⁵ Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Szadek na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019.

⁶ B. Woźniak „Biuletyn Szadkowski” Tom 12, 2012

i Miasta Szadek ustanowiono dotychczas 24 pomniki przyrody, których ogólną charakterystykę prezentuje tabela 2⁷.

Tabela 2. Pomniki przyrody Gminy i Miasta Szadek

Lp.	Pomnik przyrody	Cechy	Lokalizacja
1.	Lipa drobnolistna	obwód 327 cm	park w m. Boczki (relikt parku dworskiego)
2.	Lipa drobnolistna	obwód 227 cm	park w m. Boczki (relikt parku dworskiego)
3.	Sosna czarna	obwód 274 cm	park w m. Boczki (relikt parku dworskiego)
4.	Tulipanowiec	obwód 185 cm	park w m. Boczki (relikt parku dworskiego)
5.	Świerk pospolity	obwód 250 cm	park w m. Boczki (relikt parku dworskiego)
6.	Lipa drobnolistna	obwód 488 cm	Dziadkowice (relikt parku dworskiego)
7.	Lipa drobnolistna	obwód 935 cm	Dziadkowice (relikt parku dworskiego)
8.	Lipa drobnolistna	obwód 496 cm	Dziadkowice (relikt parku dworskiego)
9.	Dąb szypułkowy	obwód 415 cm	Dziadkowice (relikt parku dworskiego)
10.	Lipa drobnolistna	obwód 233 cm	park dworski w Lichawie
11.	Lipa drobnolistna	obwód 272 cm	park dworski w Lichawie
12.	Jesion wyniosły	obwód 320 cm	park dworski w Lichawie
13.	Jesion wyniosły	obwód 400 cm	park dworski w Lichawie
14.	Jesion wyniosły	obwód 310 cm	park dworski w Rzepiszewie
15.	Jesion wyniosły	obwód 305 cm	park dworski w Rzepiszewie
16.	Jesion wyniosły	obwód 318 cm	park dworski w Rzepiszewie
17.	Jesion wyniosły	obwód 260 cm	park dworski w Rzepiszewie
18.	Jesion wyniosły	obwód 316 cm	park dworski w Rzepiszewie
19.	Jesion wyniosły	obwód 255 cm	park dworski w Rzepiszewie
20.	Modrzew europejski	obwód 234 cm	park dworski w Rzepiszewie
21.	Lipa drobnolistna	obwód 295 cm	park dworski w Rzepiszewie
22.	Wiąz szypułkowy	obwód ok. 330 cm	park dworski w Woli Krokockiej
23.	Wiąz szypułkowy	obwód ok. 330 cm	park dworski w Woli Krokockiej
24.	Topola biała	obwód 480 cm	park dworski w Woli Krokockiej

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Szadek – zmiana

⁷ Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Szadek na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019.

2.2.2.2. LASY

Gmina Szadek jest regionem typowo rolniczym, większość powierzchni terenu zajmują pola uprawne, pastwiska i łąki. Kompleksy leśne występujące na terenie Gminy są rozproszone i charakteryzują się dużym rozdrobnieniem tak zwanych śródpolnych „wysp”. Analizując rozmieszczenie lasów Wysoczyzny Łaskiej od czasów najdawniejszych, widać wyraźnie kurczenie się powierzchni leśnych.

Według danych GUS, powierzchnia gruntów leśnych w Gminie i Mieście Szadek wynosi ogółem 3545,8 ha, z czego publiczne grunty leśne 2978,3 ha, będące własnością Skarbu Państwa zajmują 2969,3 ha, a prywatne grunty leśne 567,5 ha. Więcej danych, obrazujących zmiany, jakie zaszły na przestrzeni badanych lat 2006 – 2012, prezentuje poniżej tabela 3.

Tabela 3. Lesistość w Gminie i Mieście Szadek na przełomie lat 2006 – 2012.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lesistość ogółem w ha	3 375,4	3 450,1	3 538,6	3 542,0	3 542,4	3 542,4	3 545,8
Lesistość w %	21,60	22,00	22,60	22,60	22,60	22,60	22,7
Grunty leśne publiczne ogółem w ha	2 951,0	2 961,1	2 971,1	2 974,5	2 974,9	2 974,9	2 978,3
Grunty Leśne publiczne Skarbu Państwa w ha	2 942,0	2 952,1	2 962,1	2 965,5	2 965,9	2 965,9	2 969,3
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzeniu Lasów Państwowych w ha	2 938,0	2 949,1	2 959,1	2 962,5	2 962,9	2 962,9	2 962,9
Grunty leśne prywatne w ha	424,4	489,0	567,5	567,5	567,5	567,5	567,5

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

2.2.2.3. RZEŻBA TERENU

Zgodnie z podziałem fizyczno - geograficznym J. Kondrackiego, Gmina Szadek położona jest w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, podprowincji Nizin Środkowopolskich, mezoregionie Niecki Sieradzkiej na obszarze Wysoczyzny Łaskiej i Wysoczyzny Poddębickiej. Około 90% powierzchni Gminy położone jest w obrębie Wysoczyzny Łaskiej, natomiast niewielki fragment północnej części Gminy to Wysoczyzna Poddębicka. Współczesny kształt rzeźby jest rezultatem nakładających się wpływów starszego podłoża, procesów akumulacji lodowcowej oraz przemian, które nastąpiły pod wpływem denudacji oraz innych procesów przyrodniczych. Głównym czynnikiem obecnego ukształtowania terenu jest łądolód warciański (mazowiecko-podlaski) podczas zlodowacenia środkowopolskiego. Wysoczyzna Łaska oraz Wysoczyzna Poddębicka jest w rezultacie denudowaną peryglacialnie równiną morenową z niewyraźnymi wzniesieniami morenowymi o łagodnych nachyleniach, poprzecinaną łagodnie zaznaczonymi dolinami rzecznyymi. Przeważająca część gminy jest położona na wysokości 150 - 175 m n.p.m. Najniższy punkt wysokościowy znajduje się na północno-zachodniej

granicy gminy, na północ od wsi Boczki Nowe – 134,6 m n.p.m., natomiast najwyższy 190 m n.p.m. znajduje się na południe od wsi Dziadkowice. Miasto Szadek położone jest w całości w obrębie Wysoczyzny Łaskiej, głównie na płaskim obszarze wysoczyzny morenowej o wysokości 155 - 172 m n.p.m. o spadkach do 2%. Drugą ważną jednostką morfologiczną, położoną w obrębie Miasta Szadek, jest dolina Pichny wraz z dopływami, otaczająca Miasto od południa i zachodu. Lekko falistą rzeźbę obszaru Gminy należy uznać jako korzystny typ terenów

dla prowadzenia gospodarki rolnej z niewielkimi wyjątkami w miejscach, gdzie płaskie powierzchnie utrudniają spływ powierzchniowy oraz wglębny wód opadowych i roztopowych⁸.

⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szadek.

2.2.2.4. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

- **Wody podziemne**

Z dokumentacji hydrogeologicznych ujęć wód podziemnych wynika, że na terenie Gminy Szadek występują dwa poziomy wodonośne: poziom wód górnej kredy oraz poziom wód czwartorzędowych. Podstawową rolę w zaopatrzeniu Gminy w wody podziemne spełniają poziomy wodonośne zlokalizowane w utworach górnokredowych. Poziomy wodonośne znajdują się na głębokości od 21,5 m p.p.t. (pod poziomem terenu) do 29,0 m p.p.t. Mniejsze znaczenie w zakresie gospodarki wodami podziemnymi ma czwartorzędowy poziom wodonośny, którego występowanie zostało stwierdzone na głębokości od 10,0 m p.p.t. do 13,0 m p.p.t.

Wody czwartorzędowe tworzą kilka poziomów wodonośnych, co jest związane z dużą miąższością tych utworów i naprzemiennym ułożeniem warstw przepuszczalnych i trudno przepuszczalnych. Na całym terenie Gminy pierwszy horyzont wód podziemnych występuje w obrębie serii piaszczystych, rzadziej żwirowych, występujących wspólnie z glinami glacialnymi i seriami piasków gliniastych lub bezpośrednio pod nimi. Głębokość występowania pierwszego poziomu wód gruntowych nawiązuje do morfologii terenu (od 0,5 m p.p.t. w strefach osiowych dolin do 36 m p.p.t. na obszarach wysoczyznowych).

Ze względu na sposób i głębokość zalegania I poziomu wodonośnego, teren Gminy można podzielić na:

- obszar dolin i obniżeń - charakteryzujący się występowaniem ciągłego poziomu wód o zwierciadle swobodnym i głębokości zalegania od 0,0 do 1,0 m. Warstwę wodonośną tworzą tu osady łatwo przepuszczalne, o dobrych warunkach infiltracyjnych (torfy, namuły, piaski, żwiry). Zasobność warstwy zależy głównie od intensywności i długotrwałości opadów atmosferycznych oraz poziomu wody w ciekach,
- obszar wysoczyzny - charakteryzujący się występowaniem ciągłego poziomu wód o zwierciadle swobodnym i głębokości zalegania poniżej 2,0, a nawet 3,0 m. Lokalnie, na obszarach zbudowanych z gruntów trudno przepuszczalnych (glin), występują stosunkowo blisko powierzchni (do 2,0 m), w postaci soczewek, wody śródglinne, o napiętym zwierciadle. Mezozoiczny poziom wodonośny związany jest z utworami kredowymi (rumoszem wapiennym i wapienno-marglistym).

Głównym źródłem zasilania poziomów czwartorzędowych są wody opadowe infiltrujące w głąb gruntu, stąd ich znaczne zanieczyszczenie i przekroczenie obowiązujących norm sanitarnych (podwyższone zawartości żelaza, manganu, chlorków i siarczanów).

Wody górnokredowe związane są z porowatymi utworami węglanowymi (wapienie, wapienie margliste, margle, piaskowce). Tworzą one główny poziom użytkowy dla potrzeb

mieszkańców Gminy. Strop warstwy wodonośnej stanowią na ogół leżące poniżej utworów czwartorzędowych gliny i piaski gliniaste; sporadycznie są to przepuszczalne osady piaszczysto-żwirowe. W tych strefach wystąpić może bezpośredni kontakt wód z utworów kredowych i czwartorzędowych.

Suma zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych dla ujęć wykorzystywanych do zaopatrywania wodociągów komunalnych wynosi 365 m³/h.

Główne zagrożenia jakości wód podziemnych wynikają z braku kanalizacji sanitarnej (zwłaszcza na terenach zaopatrzonych w sieć wodociągową, gdzie zużycie wody jest największe) oraz z prowadzonej gospodarki rolnej (nawadnianie pól ściekami). Ogniska zanieczyszczeń koncentrują się wokół budynków gospodarskich (kurniki, obory, chlewy, szamba, gnojowniki, śmietniki). Ponadto zagrożenie stanowi nadmierna chemizacja terenów uprawnych, powodująca migrację toksycznych związków z wodami opadowymi w głąb gruntu. Podkreślić należy szczególne niebezpieczeństwo zanieczyszczenia wód z eksploatowanych poziomów kredowych w strefach kontaktu z wodonośnymi utworami czwartorzędu. Obecnie na terenie Gminy Szadek nie funkcjonuje system monitoringu jakości wód podziemnych. Wokół ujęć wodnych wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej, tereny te są ogrodzone i oznakowane zgodnie z obowiązującymi przepisami⁹.

• **Wody powierzchniowe**

Teren Gminy i Miasta Szadek posiada dobrze rozbudowaną sieć hydrograficzną. Obszar Gminy położony jest całkowicie w obrębie zlewni Warty. Sieć rzeczną terenu Gminy stanowią:

- Pichna Szadkowicka – prawobrzeżny dopływ Warty, płynący z południa wzdłuż południowo-zachodniej granicy Szadku na północny zachód. Tereny źródłiskowe Pichny Szadkowickiej zlokalizowane są na południe od Szadku, w okolicy miejscowości Kolonia Szadkowice. W części doliny Pichny Szadkowickiej na północny zachód od miasta występuje zagrożenie powodziowe (tereny zalewowe),
- Pichna – lewobrzeżny dopływ Pichny Szadkowickiej, płynący przez obszar Gminy z południa (rejon Zduńskiej Woli) na północny zachód w odległości kilku kilometrów na zachód od Szadku,
- Pisia II – niewielki ciek odwadniający wschodnią część Gminy. Często jest nieprawidłowo określany jako właściwa Pisia (rzeka położona poza obszarem Gminy; prawy dopływ Neru), choć jest w istocie jej lewobrzeżnym dopływem. Obszar źródłiskowy Pisi II położony jest w okolicach Wilamowa we wschodnim rejonie Gminy,
- Szadkówka – niewielki prawobrzeżny dopływ Pichny Szadkowickiej, przecinający Miasto Szadek w rejonie przedmieścia Bobownia¹⁰.

⁹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Szadek na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019.

¹⁰ Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Szadek na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019.

2.2.2.5. KLIMAT

Gmina i Miasto Szadek położona jest w strefie pośredniej między wpływami kontynentalnymi i oceanicznymi; na granicy dwóch regionów klimatycznych: śląsko - wielkopolskiego i środkowopolskiego. Ogólna charakterystyka tego regionu to:

- średnia temperatura stycznia około 2°C, lipca 17,5°C,
- zima trwająca średnio 80 dni, lato 98 dni,
- średnia liczba dni pogodnych w roku - 62, pochmurnych 108,
- średni roczny opad 556 mm,
- pokrywa śnieżna utrzymująca się 55 dni,
- okres wegetacyjny trwający około 215 dni (od początku kwietnia do początku listopada).

Na terenie Gminy przeważają wiatry zachodnie, północno-zachodnie i południowo-zachodnie. Ogółem wiatry wiejące z kierunku zachodniego stanowią około 45% przypadków i osiągają największe prędkości. Najrzadziej wieją wiatry północno - wschodnie i północne. Najmniejsze prędkości osiągają wiatry południowo-wschodnie. Stosunki wietrzne omawianego terenu (nawietrzanie i przewietrzanie) stymulują przede wszystkim naturalne dyspozycje terenowe i sieć hydrograficzną. Generalnie obszar Gminy odznacza się przewagą dobrych warunków klimatycznych, niestwarzających barier jej rozwoju gospodarczego. Tereny o korzystnych warunkach (dobre i przeciętne warunki solarne, termiczne i wilgotnościowe oraz bardzo dobre warunki przewietrzania terenu), przeważające na terenie Gminy Szadek, związane są z płaską powierzchnią wysoczyzny morenowej. Obszary te sprzyjają rozwojowi budownictwa mieszkaniowego i uprawie roślin o większych wymaganiach klimatycznych.

Doliny i obniżenia odznaczają się najmniej korzystnymi warunkami topoklimatycznymi. Charakterystyczne są dla nich niekorzystne warunki termiczne, wilgotnościowe, związane z częstym występowaniem inwersji termicznej i stagnacji chłodnego i wilgotnego powietrza oraz gorsze warunki solarne - z uwagi na zwiększoną częstotliwość występowania mgieł. Wzrasta tu prawdopodobieństwo występowania przygruntowych przymrozków¹¹.

¹¹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Szadek na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019.

2.2.3. ZASOBY KULTUROWE

Zabytki w Gminie i Mieście Szadek.

Park we wsi Lichawa.

Pierwsza wzmianka o Lichawie, pochodząca z 1391, mówi o właścicielu Łobudzie Januszu z Lichawy, pochodzącym z Lichawy nad Grabią, który nowo założoną wieś nazwał także Lichawa. Podawanym dworze i parku pozostały jedynie ruiny pałacu (kamienne schody), resztki parku (8 pomnikowych jesionów) i staw zasilany źródlaną wodą.

Według rejestru zabytków, Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, na listę zabytków wpisany jest park, nr rej.: 8 z 20.08.1977.

Zdjęcie 1 Zespół Dworski w Prusinowicach.

Źródło: <http://www.dworypalace.travel.pl>

Dwór w Prusinowicach powstał na początku XIX wieku za sprawą rodziny Czarnowskich herbu Łada, którzy zakupili te ziemie. W roku 1840 zbudowany został spichlerz i oficyna dworska. Było to centrum majątku o powierzchni 2 860 morgów, w którego skład wchodziły folwarki: prusinowski i henrykowski. W tym samym czasie powstały również pozostałe zabudowania folwarczne. Podczas powstania styczniowego we dworze działał szpital, miejsce składowania zaopatrzenia oraz powstańcza skrzynka kontaktowa.

W roku 1919 majątek przeszedł w ręce rodu Krzyżanowskich, którzy rezydowali tu do wybuchu II wojny światowej. W roku 1945 dwór został zniszczony przez Niemców. W latach 50. obiekt odbudowano na potrzeby PGR (zaaranżowane zostały nowe wnętrza, zachowując pierwotną bryłę budynku). W roku 1962 dwór został rozbudowany. Obecnie jest to podpiwniczona budowla murowana, piętrowa z przybudówkami od strony wschodniej i zachodniej. Front dworu ozdobiony jest portykiem wspartym na dwóch toskańskich

kolumnach oraz dwóch narożnych pilastrach. Zwieńczeniem portyku jest tympanon z kolistym prześwitem. Od strony ogrodu znajduje się ryzalit (część budowli wysunięta z lica elewacji) na planie dawnego salonu - obecnie znajdują się w nim dwa pomieszczenia. Dwór posiada w sumie dziewiętnaście pomieszczeń (w tym osiem mieszkalnych), całość budowli nakrywa dach dwuspadowy. Po przemianach ustrojowych zabytek przekazano Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a w roku 1997 osobie prywatnej. Dziś budynek stoi pusty i niestety popada w ruinę. Wejście na teren zespołu (dworu i otaczającego zespołu parkowego) jest zamknięte.¹²

W trakcie badań archeologicznych, prowadzonych przed II wojną światową, odkryto na terenie Prusinowic cmentarzysko kultury pomorskiej (VII – III w. p.n.e.) oraz stwierdzono istnienie cmentarzyska kultury łużyckiej (XIV – V w. p.n.e.).

Według rejestru zabytków Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków na listę zabytków wpisane jest zespół dworski, 1 poł. XIX w., XX w.

Spichlerz z XIX w. w Przatowie Górnym (Przatowie Dolny)

Po dawnym założeniu dworskim, w części wsi zwanej Przatowem Dolnym, do czasów obecnych pozostał jedynie zdewastowany park, w którego południowej części odnaleźć można aleję grabową, rzadki gatunek drzewa o nazwie katalapa zwyczajna oraz dwa drzewa pomnikowe stojące przy drodze do miejscowości Dziadkowice. W zachodniej części parku znajdują się dwa stawy. Przy bramie wjazdowej do spichlerza, w piwnicy można zobaczyć dawny karcer. Spichlerz wraz z dworem przed wojną należał do rodziny Hałaczkiwiczów, a z wianem córki przeszedł w posiadanie rodziny Makarczyków. Po wojnie istniała tu Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna.

Według rejestru zabytków Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków na listę zabytków wpisane są obiekty:

- spichlerz, XIX w., nr rej.: 438 z 25.07.1967
- park, nr rej.: 10 z 20.08.1977

¹² <http://www.zamkilodzkie.pl>

Zdjęcie 2 Zespół dworski w miejscowości Rzepiszce (1835 – 1840).

Źródło: <http://www.dworypalace.travel.pl>

Dwór w Rzepiszewie został zbudowany w latach 1835 - 1840 w stylu neoklasycznym przez Salomei Mączyńskiej i Kazimierza Leopolda. Pierwszy właściciel dworu był oficerem wojska Księstwa Warszawskiego, pochodzący z Spremberga z terenu Łużyc Dolnych. Józef Leopold wnuk Kazimierza był aktywnym działaczem oświatowym i społecznym oraz regionalistą, autor pracy o historii ziemi szadkowskiej. Ostatni potomek rodziny Leopoldów, który był właścicielem dworu to Antoni Leopold. W czasie II wojny światowej majątek zajmowali Niemcy, a zarządcą był Alfred Reicherdt. Po II wojnie światowej w dworze znajdowała się szkoła podstawowa. Obecnie majątek jest własność prywatną.

Zdjęcie 3 Kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Jakuba Apostoła w Szadku (XIV - XIX w.)

Źródło: www.powiatzdunskowolski.pl

Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Jakuba Apostoła zbudowany został w latach 1333-1335w stylu gotyckim w miejscu drewnianego zniszczonego przez Krzyżaków w 1331 r. Świątynię rozbudowano przed połową XIV i w połowie XVI w. Obok kościoła wznosi się dzwonnica o charakterze obronnej baszty z wąskimi otworami strzelniczymi. Na murach

widać ślady w postaci okrągłych wgłębień po nieceniu ognia oraz wmurowane na pamiątkę kamienne kule armatnie.

Na opuszczonym cmentarzu ewangelicko - augsburskim w Szadku zachowała się kwatery żołnierzy niemieckich poległych między 21 listopada, a 9 grudnia 1914 r. w walkach w okolicach Szadku, które były częścią Operacji Łódzkiej. Żołnierze pochodzili z garnizonów z Dolnego Śląska, m.in. z Nowej Soli.

Według rejestru zabytków Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków na listę zabytków wpisane są obiekty:

- kościół parafialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Jakuba Apostoła, XIV-XIX w., nr rej.: 850 z 28.12.1967
- dzwonnica, nr rej.: 851 z 28.12.1967

Park w Woli Krokockiej (XIX w.)

Pozostałość dawnego założenia dworskiego. Na uwagę zasługuje w nim 7 drzew pomnikowych, odnowiony i czysty staw oraz jeden rząd alei grabowej. Obok parku znajdują się resztki fundamentów spichlerza z XIX w.

Zespoły Pieśni i Tańca działające przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Szadku:

Zespół Pieśni i Tańca dla dzieci w wieku przedszkolnym. Głównym celem działalności jest umuzykalnianie i kształtowanie orientacji w przestrzeni poprzez zabawy taneczno – ruchowe. W trakcie zajęć dzieci poznają polski folklor – podstawowe tańce oraz piosenki ludowe.

Młodszy Zespół taneczny „Iskierki” i Starszy zespół taneczny „Intruz”

Zespół Tańca współczesnego działa od 1997 r. Zespół od początku istnienia występował na imprezach organizowanych przez MGOK i w innych placówkach z naszego regionu. Od 2006 dzieci korzystały również z warsztatów tańca współczesnego i hip-hopu. Dzieci dodatkowo korzystają z zajęć nowego rodzaju tańca new age.

Zespół wokalny „Wrzos”

Zespół Wokalny Seniorów rozpoczął swoje funkcjonowanie wiosną 1997 roku. Pierwsze kroki zespół stawiał na lokalnych imprezach organizowanych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Szadku. Wspomniane imprezy były ważnym elementem w twórczości grupy. Jest zdobywcą wielu nagród na przeglądach i konkursach. Laureat Wojewódzkiego Przeglądu w Skierniewicach w 2005 r., Ogólnopolskiego przeglądu zespołów seniorów w Bydgoszczy. W 2008 zespół nagrał płytę pt: „Życie jest piękne”. „Wrzos” jest laureatem

nagrody Marszałka Województwa Łódzkiego za promocję województw. W lipcu 2010 r. zespół został odznaczony medalem „zasłużony dla powiatu zduńskowolskiego”.

Kapela Szadkowiacy

Kapela powstała 2001 r., już tego samego roku zagrała koncert podczas Dni Szadku. Od tego czasu uświetnia wszystkie ważniejsze wydarzenia w Szadku i regionie. Kapela jest inicjatorem, a zarazem współorganizatorem imprezy pod nazwą „Gala Kapel Ziemi Łódzkiej”- imprezy, która gromadzi rokrocznie 3000 widzów i sympatyków. Kapela koncertuje w całym kraju, bierze udział w przeglądach, w których zdobywa liczne nagrody i wyróżnienia. Koncertuje m.in. na wystawach rolniczych, wystawach żywności (Poznań, Łódź), dożynkach, otwarciach szkół i zakładów, różnego rodzaju festynach itp. Kapela koncertuje charytatywnie dla osób niepełnosprawnych, ośrodków pomocy społecznej, jak i podczas zbiórek pieniędzy. Zespół nagrał dotychczas trzy płyty, w tym jedną z kolędami. W wielu utworach członkowie kapeli śpiewają o Szadku i jego historii. W 2010 roku kapela została odznaczona Łaziskim liściem - za „zasługi dla powiatu zduńskowolskiego” na XXIV krajowym jarmarku kapel podwórkowych.

2.3. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

W tej części diagnozy społeczno – gospodarczej Gminy i Miasta Szadek omówiony zostanie stan obecny ładu przestrzennego Gminy i Miasta, który obejmie w szczególności: analizę infrastruktury technicznej, uwarunkowań ochrony środowiska oraz infrastruktury społecznej.

2.3.1. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

2.3.1.1. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I TRANSPORT PUBLICZNY

Infrastruktura drogowa znajdująca się na terenie Gminy i Miasta Szadek zapewnia jej powiązania komunikacyjne z regionem. Przez obszar Gminy przebiegają drogi o statusie wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym. Układ ulic Miasta Szadek zbliżony jest do układu kwadratowego, centralną osią wschód – zachód są ulice Kościelna, Warszawska wraz z przedłużeniem ulicą Przatowską. Główne arterie drogowe Miasta Szadek to ulica Uniejowska, dochodząca do ulicy Warszawskiej, Osiny, Kilińskiego, Łaska oraz ulica Sieradzka.

Tabela 4. Drogi wojewódzkie na terenie Gminy Szadek.

Numer drogi	Relacja	Długość w metrach bieżących	Rodzaj drogi (bitumiczna, gruntowa, trylinka, kostka brukowa itp.)	Stan drogi
710	Łódź – Konstantynów Łódzki – Szadek – Warta – Błaszki	70664 łącznie cała długość	bitumiczna	B. dobra (na odcinku Szadek – Rossoszyc a - średnia)
473	granica województwa – Uniejów – Balin – Szadek – Łask	55577 łącznie cała długość	bitumiczna	Średnia

Źródło: Dane z Urzędu Gminy i Miasta Szadek

Tabela 5. Drogi powiatowe na terenie Gminy Szadek.

Numer drogi	Relacja	Długość w metrach bieżących	Stan drogi
1762E	Sieradz (ul. Sosnowa) – Męcka Wola – Wojstawice – Wielka Wieś	13700	Zła
3715E	Brodnia – Luboła - Rzeczyca – Szadek (ul. Przedmieście Grabowiny, ul. Stodolniana)	3372,90	Szadek – Prusinowice b.dobra, Prusinowice – Brodnia średnia
3721E	Otok – Borki Prusinowskie	600	Zła
3722E	Zygry – Borki Prusinowskie	1748	Średnia
3725E	od drogi powiatowej 3724E – Lichawa –	8800	Średnia

	Górna Wola – Wilamów		
3726E	Kłoniszew – Lichawa	1040	Dobra
4902E	Zamłynie – Kromolic	4000	Dobra
4903E	Grzybów – Kromolin – Tymienice – do drogi 4914E	11712	B. dobra, na odcinku Kotliny – Grzybów - zła
4907E	Zduńska Wola (ul. Szadkowska) – Wielka Wieś	8400	B. dobra
4909E	Prusinowice – Choszczewo - Lichawa	7400	Dobra
4910E	Lichawa – Przyrownica – Kwiatkowice	3887	Średnia
4911E	Piaski – Chorzyszów – Janowice – Pabianice (ul. Wspólna)	5000	Średnia
4912E	Dziadkowice – Kiki – Mauryców – Wincentów – Dobroń – Rokitnica – Karczmy – Roźniatowice	3600	Średnia
4914E	Boczki – Zduńska Wola	11800	Dobra
4932E	ul. Widawska	1506,80	Dobra
4933E	ul. Spacerowa	491 – dr. gminna	Dobra
4934E	Al. 3 Maja, ul. Bobrownia	1438,20	Zła, Średnia
4935E	ul. Glinianki	3230 – dr. gminna	Średnia
4936E	ul. Kościelna	494,30 – dr. gminna	Dobra
4937E	ul. Senatorska	155,20	Dobra
4938E	ul. Parkowa	431,10 – dr. gminna	Średnia
4939E	ul. Przatowska	2077,70	Średnia
4940E	ul. Rynek	65,40 – dr. wojewódzka	Dobra
4941E	ul. Młynarska, Łąkowa, Leśna	1017,80 – dr. gminne	Dobra
4942E	ul. Prusinowska	378,40 – dr. gminna	Dobra
4943E	ul. Wilanowska	439,80 – dr. gminna	Dobra
4944E	ul. Parczewskiego	244,30 – dr. gminna	Dobra

Źródło: Dane z Urzędu Gminy i Miasta Szadek

Tabela 6. Drogi gminne na terenie Gminy Szadek.

Numer drogi	Relacja	Długość metrach bieżących	w Rodzaj drogi (bitumiczna, gruntowa, trylinka, kostka brukowa itp.)	Stan drogi
103401E	(Magnusy) – gr. gm. Wodzierady – (Przyrownica)	562	Gruntowa, kruszywo	Średnia
114462E	(Rożdżały) – granica gminy Warta – Boczki Stare	2650	Bitumiczna	Dobra
119051E	(Zborowskie) – granica gminy Zduńska Wola – Reduchów - Sikucin	3485	Bitumiczna, gruntowa, kruszywo	Średnia
119052E	(Rebieskie Stare) – granica gminy Zduńska Wola – Sikucin	750	Gruntowa	Zła
119056E	(Suchoczasy) – granica gminy Zduńska Wola – Dziadkowice	1550	Gruntowa, kruszywo	Zła
119101E	(Odwet) – granica gminy Zadzim – droga powiatowa Nr 3715E – (Prusinowice)	1250	Gruntowa	Zła
119102E	Boczki Parcela – Grzybów	4330	Bitumiczna, gruntowa, żwir	Zła, średnia
119103E	Prusinowice – Góry Prusinowskie – Jamno – Sikucin	5005	Bitumiczna, kruszywo, szlaka	Średnia
119104E	Kolonia Starostwo – Karczówek – Szadek	3620	Bitumiczna, szlaka, kruszywo, gruntowa	Zła, średnia, dobra
119105E	Choszczewo – granica gminy Zadzim – (Bogucice)	1220	Bitumiczna	B. dobra
119106E	Kolonia Kornaty – Wola Kornacka – Tarnówka	6040	Bitumiczna, kruszywo, gruntowa	Zła, dobra, b. dobra

119107E	Marcelin – Łobudzice – Wola Łobudzka	5600	Bitumiczna	B. dobra
119108E	Górna Wola – granica gminy Wodzierady – (Magnusy)	1120	Gruntowa	Zła
119109E	Starostwo Szadek – Ogrodzim	1950	Żwir, szlaka, gruntowa	Zła, średnia
119110E	Szadek – Przatów Dolny	880	Bitumiczna	Dobra
119111E	Piaski – Wola Przatowska – granica gminy Łask – (Remiszew)	930	Bitumiczna, kruszywo, gruntowa	Dobra, zła
119112E	Wilamów – granica gminy Łask – (Wrzeszczewice)	785	Szlaka, gruntowa	Średnia
119113E	Rzepiszew Kolonia A – Rzepiszew Kolonia B	1630	Bitumiczna	B. dobra
119114E	Rzepiszew – Tarnówka	1040	Kruszywo	Dobra
119151E	ul. Błonie	254	Gruntowa	Zła
119152E	ul. Działkowa	156	Kruszywo, gruntowa	Średnia
119153E	ul. Grabowiny	370	Gruntowa	Zła, średnia
119154E	ul. Kąty	850	Gruntowa	Zła, średnia
119155E	ul. Krótka	77	Bruk	Dobra
119156E	ul. Łanowa	210	Bitumiczna, żwir	Dobra
119157E	ul. Nad Strugą	620	Gruntowa	Zła, średnia
119158E	ul. Nadrzeczna	290	Kruszywo, szlaka	Średnia, dobra
119159E	ul. Ogrodowa	142	Bitumiczna, żwir, bruk	Zła, średnia, dobra
119160E	ul. Oplotki	470	Gruntowa	Zła, średnia
119161E	ul. Polna	350	Kruszywo, bruk	Średnia, dobra
119162E	ul. Szpitalna	93	Bitumiczna	B. Dobra
119163E	ul. Akacyjowa, ul. Słoneczna	240	Bitumiczna	Dobra
119164E	ul. 40-Lecia PRL	365	Bitumiczna	Dobra
119165E	ul. Młodzieżowa	350	Bitumiczna	Dobra
119166E	ul. Spokojna, ul. Spółdzielcza	313	Bitumiczna	Dobra
119167E	ul. Sadowa, ul. Sportowa	510	Sportowa bitumiczna, gruntowa; Sadowa - gruntowa	Średnia, dobra
119168E	ul. Słowiańska	223	Bitumiczna	Dobra
119169E	ul. Sosnowa, ul. Wspólna	515	Bitumiczna	Dobra
119170E	ul. Skrajna	830	Bitumiczna	Dobra

Źródło: Dane z Urzędu Gminy i Miasta Szadek

Stan drogi oceniany był w skali – bardzo dobry, dobry, średni, zły. Podana długość dróg wojewódzkich oraz powiatowych uwzględnia całą ich długość, a nie tylko długość odcinka drogi przebiegającego przez teren Gminy i Miasta Szadek.

Całkowita długość gminnej sieci drogowej (drogi publiczne) na terenie Gminy wynosi 48,895 km z czego:

- 17,701 km dróg to drogi o nawierzchni bitumicznej,
- 0,607 km dróg to drogi o nawierzchni brukowej,
- 4,673 km dróg to drogi o nawierzchni tłuczniowej,
- 14,101 km dróg to drogi o nawierzchni żwirowej,
- 11,813 km dróg to drogi o nawierzchni gruntowej.

Uzupełnienie układu dróg wojewódzkich i powiatowych stanowią drogi gminne, zapewniające obsługę wewnętrzną Gminy. Układ dróg gminnych dopełniony jest przez drogi wewnętrzne,

pełniące w systemie komunikacyjnym Gminy rolę dojazdów do wsi, siedlisk i pól. Gęstość dróg znaczenia lokalnego jest wystarczająca dla zapewnienia wewnętrznej obsługi komunikacyjnej Gminy. Głównym mankamentem dróg są ich parametry, przede wszystkim szerokości pasa drogowego i jezdni oraz nie zawsze zadowalający stan techniczny nawierzchni. Istotną sprawą w kwestii transportu staje się zagadnienie obsługi przewozów pasażerskich i połączeń między głównymi strukturami zagospodarowania. Powiązanie Gminy z gminami sąsiednimi w zakresie obsługi komunikacją zbiorową zapewniają linie PKS przebiegające wzdłuż dróg wojewódzkich¹³.

2.3.1.2. GOSPODARKA WODNA I ŚCIEKOWA

W Gminie Szadek funkcjonują dwa wodociągi komunalne, zachodnią i południową część gminy

w wodę zaopatruje wodociąg „Szadek”, zaś część wschodnią wodociąg „Łobudzice”. W skład wodociągu „Szadek” wchodzi ujęcie wody o wydajności 230 m³/h, stacja uzdatniania wody oraz sieć rozdzielcza wodociągów w miejscowościach Szadek, Wielka Wieś, Kotliny, Sikucin, Reduchów, Babiniec, Boczki Parcela, Stare Boczki, Nowe Boczki, Jamno, Szadkowie, Kolonia Szadkowie, Osiny, Choszczewo, Kobyła-Miejska, Prusinowice, Góry Prusinowskie, Borki Prusinowskie, Grzybów, Karczówek, Przatówek, Przatów Dolny, Przatów Górny oraz Dziadkowie. Wodociąg „Łobudzice” pracuje w oparciu o ujęcie głębinowe w Łobudziach o wydajności 69,0 m³/h. Woda po uzdatnieniu jest przekazywana do wodociągów w miejscowościach Łobudzice, Lichawa, Wola Łobudzka, Krokocice, Wola Krokocka, Rzepiszew, Górna Wola, Wilamów, Tarnówka, Piaski. W Gminie istnieją również wodociągi wiejskie w miejscowościach Krokocice, Sikucin i Wilamów – w chwili obecnej nie są one użytkowane. Straty ogólne wody w sieci szacuje się na poziomie ok. 15–20%, w tej ilości ujęte są zarówno awarie w sieci i pęknięcie sieci oraz woda zużywana do celów przeciwpożarowych. Na terenie Gminy istnieją indywidualne ujęcia wód głębinowych i studnie kopane (z kręgów betonowych). Ze względu na bardzo intensywnie rozwijaną budowę sieci wodociągowej, ich znaczenie bardzo zmalało. Zmiany jakie zaszły na przestrzeni ostatnich lat 2006 – 2011 obrazuje poniższa tabela 7.

¹³ Studium uwarunkowania gminy i miasta Szadek.

Tabela 7. Sieć wodociągowa na terenie Gminy i Miasta Szadek.

Wodociągi		2006	2007	2008	2009	2010	2011
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	155,7	155,8	157,9	157,9	157,6	157,6
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	1 660	1 681	1 703	1 736	1 760	1 780
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	1 757	1 739	1 762	1 754	1 807	1 818
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	6 268	6 269	6 280	6 286	6 370	6 382
Ludność korzystająca z instalacji w % ogółem	%	85,4	85,5	85,7	85,9	86,3	86,7

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Na terenie Szadku znajduje się jedna gminna oczyszczalnia ścieków. Oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna o wydajności odpowiednio $Q_{\text{śrd.}} - 180 \text{ m}^3/\text{d}$ (średnio dobowy przepływ ścieków), $Q_{\text{max}} - 300 \text{ m}^3/\text{d}$ (maksymalny dobowy przepływ ścieków). Do oczyszczalni ścieki doprowadzane są ciągami kanałów grawitacyjnych z centrum miasta oraz obszarów mieszkaniowych i produkcyjnych z zachodniej części Szadku. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Szadkówka (Pichna). Rzadko występują lokalne oczyszczalnie ścieków zlokalizowane na terenach użyteczności publicznej (np. Szkoła Podstawowa w Prusinowicach, Dom Pomocy Społecznej w Przatówku) oraz podczyszczalnie ścieków zlokalizowane na terenach produkcyjnych i stacjach paliw. Ścieki bytowo - gospodarcze z obszaru Gminy, gdzie jest brak funkcjonującej sieci kanalizacyjnej, gromadzone są w indywidualnych zbiornikach bezodpływowych, skąd są okresowo wywożone pojazdami asenizacyjnymi do oczyszczalni ścieków w Szadku. Obecny stan sieci kanalizacyjnej w Gminie Szadek nie gwarantuje dostatecznej przepustowości, dlatego też biorąc pod uwagę dalszy rozwój przestrzenny Gminy w najbliższych latach – rosnące zapotrzebowanie na wodę, a tym samym proporcjonalnie będzie wzrastała ilość wytwarzanych ścieków. W związku z tym konieczny jest systematyczny rozwój sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy.

Tabela 8. Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy i Miasta Szadek.

Kanalizacja		2006	2007	2008	2009	2010	2011
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	9,9	9,9	11,2	11,3	11,3	11,8
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	9,9	9,9	11,2	11,3	11,3	11,8
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	315	317	324	358	361	362
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	1 818	1 817	1 842	1 890	1 920	1 947
Ludność korzystająca z instalacji w % ogółem	%	24,8	24,8	25,1	25,8	26,0	26,5

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

2.3.1.3. GOSPODARKA ODPADAMI

Gmina Szadek nie dysponuje własnym składowiskiem odpadów komunalnych. Odpady odbierane są przez uprawnione przedsiębiorstwa, przewożone i składowane na położonym poza granicami Gminy składowisku w Mostkach. Przeważającą część odpadów wytwarzanych na terenie Gminy stanowią odpady komunalne. Odpady przemysłowe ze względu na brak dużych zakładów produkcyjnych stanowią niewielki odsetek ogólnej liczby śmieci i trafiają do strumienia odpadów komunalnych. Ich źródłem są niewielkie zakłady usługowe i handlowe. Podobnie jak odpady przemysłowe, odpady niebezpieczne stanowią nieznaczącą część odpadów. Na ich wytwarzanie posiada pozwolenie niewielka liczba podmiotów gospodarczych i są to w szczególności przedsiębiorstwa budowlane, prowadzące usługi w zakresie usuwania wyrobów azbestowych oraz punkt skupu złomu i surowców wtórnych. Na terenie Gminy w pobliżu obiektów użyteczności publicznej prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Przygotowano siedem miejsc do gromadzenia odpadów, tzw. „wysepek ekologicznych” (trzy na obszarze miasta oraz cztery we wsiach)¹⁴.

2.3.1.4. ENERGETYKA

Zaopatrzenie Gminy i Miasta Szadek w energię elektryczną odbywa się z głównej stacji zasilającej GPZ 110/15 kV „Szadek”, zlokalizowanej w mieście. Ze stacji tej energia elektryczna jest dystrybuowana do poszczególnych miejscowości i obiektów Gminy za pomocą sieci rozdzielczej średniego napięcia 15 kV, lokalnych stacji transformatorowo - rozdzielczych 15/0,4 kV oraz miejscowych, przyłączonych do tych stacji, linii rozdzielczych niskiego napięcia 0,4/0,231 kV. Sieć rozdzielcza 15 kV Miasta i Gminy posiada ponadto połączenia ze stacjami zasilającymi GPZ 110/15 kV w Poddębicach i Zduńskiej Woli,

¹⁴ Studium uwarunkowania gminy i miasta Szadek.

zapewniające możliwość rezerwowego pobierania energii elektrycznej, w warunkach awaryjnych, bądź podczas planowych prac konserwacyjnych. Stacja zasilająca GPZ 110/15 kV „Szadek” wyposażona jest w dwa transformatory 110/15 kV - każdy o mocy 16 MV.A. Stan techniczny stacji jest bardzo dobry. Istniejącą rezerwę mocy w GPZ 110/15 kV „Szadek” ocenia się na wystarczającą, w takim stopniu, iż nie zachodzi konieczność budowy w perspektywie drugiego GPZ 110/15 kV. Sieć rozdzielcza średniego napięcia 15 kV na terenie Miasta i Gminy jest głównie siecią napowietrzną, a lokalne stacje 15/0,4 kV są najczęściej stacjami słupowymi. Również miejscowe sieci rozdzielcze niskiego napięcia 0,4 kV są przede wszystkim liniami napowietrznymi. Stan sieci elektroenergetycznych 15 kV i 0,4 kV jest dobry. Istnieją jednak fragmentaryczne obiekty pochodzące z wczesnych lat siedemdziesiątych i wymagające modernizacji, szczególnie w takich miejscowościach, jak: Kotliny, Góry Prusinowskie, Stary Kromolin, Pole i zabudowa Uniejowskiej Szosy. Modernizacja ta powinna polegać na dobudowywaniu stacji transformatorowo - rozdzielczych 15/0,4 kV i skracaniu długości istniejących miejscowych linii rozdzielczych niskiego napięcia 0,4/0,231 kV. Przez teren Miasta i Gminy przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV, relacji Zduńska Wola - Szadek - Poddębice. Jest to linia o bardzo nowoczesnej i odpowiadającej wysokim standardom ekologicznym konstrukcji. W ramach powiązań infrastrukturalnych przez Gminę przebiega linia energetyczna wysokiego napięcia 220 kV Adamów — Pabianice, linia wysokiego napięcia 110 kV Poddębice — Zduńska Wola. Przez Gminę biegnie także połączenie światłowodowe międzymiastowe oraz korytarz teletransmisyjny Zygrzy - Sieradz. W Szadku znajduje się stacja GPZ. Na terenie Gminy projektowane jest odgałęzienie Zduńska Wola - Szadek od gazociągu przesyłowego DN 400 relacji Pabianice - Sieradz - Kalisz. Wzdłuż trasy 110 kV występuje strefa ochronna o szerokości 36 metrów, w obrębie której nie powinna być lokalizowana zabudowa przeznaczona do stałego pobytu człowieka, natomiast wzdłuż trasy linii 220 kV strefa ta posiada szerokość 64 m¹⁵.

2.3.1.5. CIEPŁOWNICTWO

W Gminie i Mieście Szadek nie funkcjonuje żadna sieć ciepłownicza. Na obszarze Gminy wykorzystane są lokalne źródła ciepła – kotłownie lokalne, przemysłowe i indywidualne, zasilane tradycyjnymi nośnikami energii. W celu ograniczenia szkodliwej emisji spalin na terenie Gminy w przyszłości planuje się wykonać szereg prac modernizacyjnych źródeł ciepła oraz stopniowej ich wymiany na zasilane paliwem ekologicznym oraz ma być zaprojektowana sieć gazowa. Do stworzenia ekologicznie czystego obszaru powinno stać się wykorzystywanie alternatywnych źródeł ciepła w postaci geotermiki ziemi, pomp ciepłych, a także kolektorów słonecznych.

¹⁵ Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Szadek na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019.

2.3.1.6. GAZOWNICTWO

Na terenie Gminy i Miasta Szadek nie występuje sieć gazowa. Gospodarstwa domowe korzystają z butli bądź zbiorników napełnianych gazem płynnym. Planowane jest w przyszłości przyłączenie obszaru Gminy do gazociągu wysokiego ciśnienia Pabianice - Sieradz przez odgałęzienie w kierunku Zadzimia.

2.3.2. OCHRONA ŚRODOWISKA

Miasto i Gmina Szadek położona jest na szlaku przewozu materiałów niebezpiecznych, którymi się przewozi:

- szlak drogowy – droga wojewódzka nr 473 Łask – Szadek, którą przewozi się etylinę, olej napędowy, olej opałowy, gaz propan - butan
- szlak drogowy – droga wojewódzka nr 710 Łódź – Szadek – Rossoszycza – Warta – Błaszki, którą przewozi się toluen, benzyny, olej napędowy, olej opałowy
- szlak kolejowy – Świnice Warckie – Poddębice – Szadek – Zduńska Wola – Zduńska Wola Karsznice – Częstochowa, którym transportuje się następujące substancje niebezpieczne: chlorek, amoniak, siarkę, propan – butan, dwutlenek siarki, toluen, paliwa silnikowe.

Przez Gminę Szadek przebiega linia wysokiego napięcia o mocy 110 kV i 220 kV. W kwestii naturalnych zagrożeń, wg Wojewódzkiego Planu Zarządzania Kryzysowego z 2011 roku, Gmina znajduje się w obszarze średniego zagrożenia powodziowego i średniego poziomu skażenia chemicznego. Głównymi czynnikami mającymi wpływ na poziom hałasu komunikacyjnego są: natężenie ruchu i transport ciężki, stan techniczny pojazdów, rodzaj nawierzchni dróg oraz organizacja ruchu drogowego. Należy założyć, że hałas komunikacyjny w największym nasileniu występuje wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 473 i 710 - odczuwalny jest w Mieście Szadek.

2.3.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

2.3.3.1. EDUKACJA

Na terenie Gminy Szadek działalność prowadzą następujące szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa w Prusinowicach, Szkoła Podstawowa w Krokocicach, Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki, Zespół Szkół Publicznego Gimnazjum i Szkoły Podstawowej oraz Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Sikucinie. Ponadto w Gminie funkcjonuje Publiczne Gimnazjum oraz Gimnazjum Społecznego Stowarzyszenia Oświatowego. W Szadku znajduje się również Publiczne Przedszkole.

Tabela 9. Placówki w Gminie i Mieście Szadek

Placówki	Liczba
Szkoła Podstawowa	5
Gimnazjum	3
Przedszkole	1
Dom Kultury	1
Biblioteka	1

Zródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy Szadek

W roku 2011 do szkół podstawowych uczęszczało 401 uczniów, do gimnazjów 258 uczniów, natomiast do przedszkoli 98 wychowanków. W szkołach podstawowych i gimnazjach w wyżej wymienionym roku znajdowało się 130 komputerów, 100 komputerów posiadało dostęp do Internetu w tym 33 do Internetu szerokopasmowego. Do użytku uczniów było przeznaczone 80 komputerów, w tym 28 komputerów z szerokopasmowym dostępem do Internetu. Na jeden komputer statystycznie przypadało 8,18 ucznia w szkole podstawowej, natomiast w gimnazjum było to 8,32 ucznia na jeden komputer.

Tabela 10. Wyniki testu gimnazjalnego, rok 2012 (w punktach %).

	Szadek	Łódź	średnia krajowa	Różnica [do średniej krajowej]
Cz. humanistyczna z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie	57,0%	62,7%	61%	-4
Cz. humanistyczna z języka polskiego	60,8%	66,0%	65%	-4,2
Cz. matematyczno -przyrodnicza z zakresu matematyki	46,0%	49,8%	47%	-1

Cz. matematyczno -przyrodnicza z zakresu przedmiotów przyrodniczych	49,7%	52,2%	50%	-0,3
Język angielski p. podstawowy	55,6%	68,6%	63%	-7,4
Język angielski p. rozszerzony	34,6%	52,4%	46%	-11,4

Zródło: OKE, CKE

Uczniowie klas gimnazjalnych w Szadku wypadają gorzej zarówno na tle Łodzi, jak i na tle średniej krajowej. Różnica ta jest największa w przypadku języka angielskiego - poziomu rozszerzonego, zaś najmniejsza jeżeli chodzi o część matematyczno - przyrodniczą z zakresu przedmiotów przyrodniczych.

Tabela 11. Wynik testu 6 - klasistów, rok 2012 (punktowo)

	Szadek	Łódź	średnia krajowa	Różnica [do średniej krajowej]
Czytanie	5,98	6,50	6,25	-0,27
Pisanie	5,25	6,21	5,88	-0,63
Rozumowanie	3,62	4,23	4,11	-0,49
Korzystanie z informacji	2,46	2,88	2,79	-0,33
Wykorzystanie wiedzy	3,16	3,76	3,72	-0,56
Wynik ogólny	20,48	23,58	22,75	-2,27

Zródło: OKE, CKE

Uczniowie szkół podstawowych w Gminie Szadek wypadli nieznacznie gorzej w stosunku do wyników z Łodzi i średniej krajowej. Różnica ta największa jest w pisaniu, najmniejsza zaś w czytaniu. Reasumując, wyniki testu gimnazjalnego w Gminie są nieco gorsze w porównaniu do średniej krajowej. Jeśli idzie o wyniki testu szóstoklasistów, Gmina Szadek również wypada gorzej, lecz są to różnice minimalne.

2.3.3.2. OPIEKA ZDROWOTNA

W Gminie Szadek opiekę zdrowotną mieszkańcom zapewnia pięć funkcjonujących na jej terenie jednostek:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej,
- Domed" N. Banasiak-Tomczyk s. j.,
- Gabinet lekarsko-stomatologiczny Barbary Wagner i Krzysztofa Wagnera s.c.,
- Indywidualna praktyka lek. Henryk Kołcio,
- Gabinet Mieczysław Szefliński,

Nocnej i Świątecznej opieki zdrowotnej udziela Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli. Ponadto, w Gminie Szadek funkcjonuje apteka.

2.3.3.3. POMOC SPOŁECZNA

Na terenie Gminy działa Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Dom Pomocy Społecznej w Przatówku. W Domu Pomocy Społecznej w Przatówku może przebywać 100 osób przewlekle somatycznie chorych. W przeszłości ośrodek ten był przeznaczony dla osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz z zaburzeniami psychicznymi., Nadal pozostaje w nim znaczna część mieszkańców, mających w rozpoznaniu jako schorzenie dominujące inne niż somatyczne. Rozpiętość wieku wynosi od 28 lat do 93 lat. Do tutejszego DPS osoby przybyły z domu rodzinnego, jak również placówek opiekuńczo – wychowawczych.

W Gminie Szadek część gospodarstw domowych korzysta ze świadczeń pomocy społecznej. Dokładne dane, określające liczbę gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz rodzin pobierających świadczenia rodzinne, przedstawia poniższa tabela:

Tabela 12. Liczba gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz rodzin pobierających świadczenia rodzinne.

		Jedn. miary	2008	2009	2010	2011
świadczenia pomocy społecznej	gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	gosp. domowe	349	365	346	336
	osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	osoba	1 146	1 113	998	945
	udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	15,6%	15,2%	13,5%	12,8%
świadczenia rodzinne	rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	rodzina	493	451	418	374
	dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny (ogółem)	osoba	980	881	815	733

	dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	osoba	880	798	729	650
	udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	%	58,2%	54%	50,3%	46%

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Analizując dane zawarte w tabeli można zauważyć systematyczny spadek gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej z 15,6% gospodarstw domowych w 2008 roku na 12,8% w 2011 roku. Zmniejszyła się również ilość osób pobierających świadczenia rodzinne.

Tabela 13. Kwoty świadczeń wypłaconych rodzinnymi wypłaconych w danych roku.

	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011
kwota świadczeń rodzinnych	tys. zł	1 740	1 795	1 977	1 847
kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami)	tys. zł	1392	1310	1424	1281
kwota zasiłków pielęgnacyjnych	tys. zł	218	345	376	376

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

2.3.3.4. PORZĄDEK PUBLICZNY I OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

Na terenie Miasta i Gminy Szadek znajduje się 17 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Straż w Gminie pełni dwie funkcje: jedna to ochrona przeciwpożarowa, druga – pełnienie roli społeczno – kulturowej. Jednostki organizują wiele imprez, takich jak: festyny, pikniki, zawody sportowe oraz zabawy taneczne. Uczestniczą również w licznych imprezach państwowych i kościelnych, między innymi: święto Bożego Ciała, odpusty parafialne, Dzień Zwycięstwa, Konstytucji 3 – go Maja, Dzień Strażaka czy Dni Szadku. Do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego przynależą trzy jednostki z terenu Miasta i Gminy:

- Ochotnicza Straż Pożarna Szadek
- Ochotnicza Straż Pożarna Choszczewo
- Ochotnicza Straż Pożarna Wilamów

Krajowy System Ratowniczo – Gaśniczy rozpoczął swoje funkcjonowanie w 1995 roku. Głównym jego celem jest ujednoczenie działań o charakterze ratowniczym oraz akcji podejmowanych przez Państwową Straż Pożarną i głównie Ochotniczą Straż Pożarną w sytuacji zagrożenia życia, mienia, zdrowia lub środowiska.

Instytucje zapewniające bezpieczeństwo publiczne i przeciwpożarowe na terenie Gminy to:

- Ochotnicza Straż Pożarna Szadek
- Ochotnicza Straż Pożarna Choszczewo
- Ochotnicza Straż Pożarna Wilamów
- Ochotnicza Straż Pożarna Przatów
- Ochotnicza Straż Pożarna Rzepiszew
- Ochotnicza Straż Pożarna Borki Prusinowskie
- Ochotnicza Straż Pożarna Tarnówka
- Ochotnicza Straż Pożarna Krokocice
- Ochotnicza Straż Pożarna Prusinowice
- Ochotnicza Straż Pożarna Kromolic
- Ochotnicza Straż Pożarna Grzybów
- Ochotnicza Straż Pożarna Łobudzice
- Ochotnicza Straż Pożarna Sikucin
- Ochotnicza Straż Pożarna Szadkowice
- Ochotnicza Straż Pożarna Kotlinki
- Ochotnicza Straż Pożarna Kobyla Miejska
- Posterunek Policji w Szadku

2.3.3.5. SPORT I REKREACJA

W Gminie Szadek działa 6 klubów sportowych, są to:

- Klub Sportowy „Liskowiak”.
- Ludowy Klub Sportowy Victoria Szadek jest to klub sportowy, który zajmuje się popularyzacją piłki nożnej.
- Uczniowski Klub Sportowy „Sprinter” przy Publicznym Gimnazjum w Szadku, którego głównym zadaniem jej propagowanie lekkoatletyki, gier zespołowych, rekreacji ruchowej wśród dzieci młodzieży i dorosłych.
- Uczniowski Klub Sportowy „Atlas” Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Prusinowicach zajmuje się popularyzacją gry w tenisa stołowego, lekkoatletyki.
- Uczniowski Klub Sportowy „Sokoły” przy Szkole Podstawowej w Szadku, zajmuje się popularyzacją lekkoatletyki i gry w tenisa stołowego wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
- Uczniowski Klub Sportowy „Fantom” przy Gimnazjum Społecznego Stowarzyszenia Oświatowego w Prusinowicach prowadzi działania i szkolenie w zakresie popularyzacji gry w piłkę siatkową i tenisa stołowego wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

Co więcej w Gminie działa Stadnina Koni Sztumskich (typ koni zimnokrwistych) wraz z gospodarstwem agroturystycznym, w którym można wypoczywać w otoczeniu łąk, lasów i zwierząt. W ośrodku agroturystycznym dla gości przygotowane są liczne atrakcje takie jak: jeździectwo, zaprzęgi konne, kuligi i hipoterapia. Możliwość noclegu istnieje również w miejscowości Rzepiszew we Dworze. Obiekt ten zbudowany został w 1840 roku i aktualnie jest zaadaptowany na potrzeby turystyczne.

2.3.3.6. KULTURA

Za życie kulturalne Gminy Szadek jest odpowiedzialny przede wszystkim Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Szadku. Ośrodek zajmuje się organizacją różnorodnych zajęć dla dzieci i młodzieży. W ramach kół zainteresowań odbywają się ćwiczenia takie jak: taniec współczesny, muzyka, fitness, teatr, plastyka, języki obce. W ramach Miejsko - Gminnego Ośrodka Kultury funkcjonuje Towarzystwo Przyjaciół Szadku, utworzone w 1995 roku. Ponadto w Gminie działają różnorodne zespoły muzyczne takie jak: Młodszy Zespół Taneczny „Iskierki”, Starszy Zespół Taneczny „Intruz”, Zespół Wokalny Seniorów „Wrzos” oraz Kapela „Szadkowiacy”. W 2010 roku w czerwcu zakończono inwestycję pod nazwą „Zagospodarowanie terenu i budowa zadaszzonego amfiteatru na terenie Miejsko - Gminnego Ośrodka Kultury w Szadku”. Wybudowano wówczas zadaszony amfiteatr, który wykorzystywany jest do licznych imprez okolicznościowych takich jak: dyskoteka dla dzieci i młodzieży na rozpoczęcie wakacji, Gala Kapek Ziemi Łódzkiej czy też Regionalny Turniej Sołectw „Dożynki Gminne”, boisko wielofunkcyjne, plac zabaw dla dzieci. Co więcej, w Szadku działa Klub Seniora oraz Klub Sportowy. Inne instytucje zajmujące się promowaniem kultury w Gminie to Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Szadku oraz jej filie w Boczkach, Kokocicach, Górnej Woli i Prusinowicach. Oprócz tego w Prusinowicach znajduje się Izba Muzealna. Tematem ekspozycji jest materialna kultura ludowa regionu sieradzkiego. Ponadto, w Gminie funkcjonuje stowarzyszenie „Aktywni na rzecz Rozwoju Ziemi Szadkowskiej”.

Na terenie Gminy znajduje się największy w Polsce, prywatny zbiór pojazdów militarnych Jacka Kopczyńskiego. Kolekcjoner zgromadził wyjątkowe eksponaty, między innymi:czołgi, pojazdy bojowe, samochody transportowe.

Co roku Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Szadku organizuje szereg imprez, mających na celu integrację społeczności lokalnej, są to między innymi:

- Spotkanie noworoczne Kół Gospodyń Wiejskich z terenu gminy i miasta Szadek. Koncert kolęd i pastorałek;
- Dzień Babci i Dziadka
- Warsztaty rękodzieła artystycznego
- Zapusty

- Wystawa plastyczna Klubu Plastycznego „Kleks”
- II Powiatowy konkurs recytatorski dla przedszkolaków – poezja Juliana Tuwima
- IX Gala Kapel Podwórkowych Ziemi Łódzkiej

2.4. SFERA GOSPODARCZA

2.4.1. PRZEMYSŁ, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

W roku 2012 wg GUS na terenie Gminy Szadek działalność gospodarczą prowadziło 514 podmiotów. Zarejestrowane przedsiębiorstwa działały głównie w sektorze handlowym, budownictwie, przetwórstwie przemysłowym. Najwięcej podmiotów prowadziło działalność w zakresie sekcji G klasyfikacji PKD 2007, tj. handel hurtowy i detaliczny (33%) oraz w zakresie sekcji C klasyfikacji PKD 2007, tj. przetwórstwo przemysłowe (15,75%) oraz budownictwo sektor F klasyfikacji PKD 2007 (11,8%).

Tabela 14. Podmioty gospodarcze wg sekcji i działów PKD 2007.

Sekcja	Nazwa Sekcji	Liczba podmiotów
A	Rolnictwo leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	27
B	Górnictwo i wydobywanie	1
C	Przetwórstwo przemysłowe	81
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1
F	Budownictwo	61
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, włączając motocykle	170
H	Transport i gospodarka magazynowa	15
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	14
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	22
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	10
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	17
P	Edukacja	10
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	19
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9

SiT	Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	37
-----	--	----

Źródło: GUS 2012

Do podmiotów funkcjonujących w Gminie, w sektorze prywatnym, należą głównie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Analizując dane z lat 2007 – 2012, można zaobserwować wzrost ilości podmiotów w sektorze prywatnym w 2007 roku z 519 na 532 podmioty w 2008 roku, następnie spadek w roku 2009 na 474, po czym ponowny systematyczny wzrost na 514 podmiotów w roku 2012. Od roku 2008 można również dostrzec wzrost w sektorze prywatnym, obejmującym stowarzyszenia i organizacje społeczne z 25 stowarzyszeń w 2007 roku na 32 stowarzyszenie w 2012 roku.

Pod względem podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON, Gmina Szadek plasuje się na 3 miejscu w powiecie i 60 w województwie.

Tabela 15. Podmioty gospodarcze wg sektora

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Podmioty ogółem	519	532	474	489	500	514
Sektor publiczny – ogółem	17	17	17	17	17	16
Sektor publiczny- państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	12	12	12	12	12	11
Sektor prywatny – ogółem	502	515	457	472	483	498
Sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	422	436	374	382	392	402
Sektor prywatny – spółki handlowe	13	13	17	17	19	22
Sektor prywatny – spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	1	1	1	1	1
Sektor prywatny – spółdzielnie	6	6	6	6	6	6
Sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	25	25	27	31	32	32

Źródło: GUS

Do głównych jednostek prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Szadek zaliczyć należy:

- „Agroskład” Pawlak Mirosław
- „Anmar” Zakład Produkcyjno-Handlowy Tkaniny
- „Bracia Racięccy” Młyn Zbożowy
- „CezMar” Cezary Mazurowski
- „Ekoenergia” PPUH Jacek Santy
- „Elmapak” Tworzywa Sztuczne Maciej Podwysocki
- „Kulak” Sp. z o.o.
- „WICAR” Stacja Kontroli Pojazdów
- „Zbig-Rol” PPHU Z. Michałowicz
- Biuro Rachunkowe Halina Tracz - Kobusiewicz
- CPN
- DENDROFARMA - Szkołka Pojemnikowa Ozdobnych Roślin Drzewiastych
- FHU „Banasik” Ewa Banasik
- Firma Produkcyjno Handlowa „Kotlinki”
- Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska
- Hurtownia kwiatów „KWIATEX”
- Młyn Zbożowy S.j. Łaszkievicz Jerzy i Synowie
- Piekarnia Przemysław Chmielecki
- Piekarnictwo Marczak Grzegorz
- PPHU „Kuba”
- Restauracja „Regionalna”
- Skład Drewna i Materiałów Budowlanych Królewski Roman i S-ka

Gmina realizuje szereg projektów, które są współfinansowane ze źródeł zewnętrznych, są to:

- Projekt „Regionalny Turniej Sołectw- tradycyjna i współczesna marka” współfinansowany ze środków UE
- Projekt „Przebudowa stacji ujęcia i uzdatniania wody w miejscowości Łobudzice w Gminie Szadek oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Szadek”
- Projekt „Razem dla ekologii” współfinansowany ze środków UE
- Projekt „Razem dla rozwoju” współfinansowany ze środków UE
- Projekt „Wyposażenie Świetlicy Stowarzyszenia Kobiet Ogrodzimia i Szadkowic KOS” współfinansowany ze środków UE
- Projekt „Czytam i piszę jak z nut” współfinansowany ze środków UE

- Projekt „Budowa Zintegrowanego Systemu e-Uслуг Publicznych Województwa Łódzkiego (Wrota Regionu Łódzkiego)
- Projekty współfinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

2.4.2. ROLNICTWO

Zgodnie z danymi prezentowanymi w Powszechnym Spisie Rolnym z 2010, na terenie Gminy funkcjonuje 1 056 gospodarstw rolnych, w tym 1023 prowadzących działalność rolniczą. Największą liczbę stanowią gospodarstwa mające do 5 hektarów powierzchni.

Tabela 16. Struktura gospodarstw rolnych

Powierzchnia gospodarstw	Liczba gospodarstw
Do 1 ha	137
1-5 ha	297
5-10 ha	325
10-15 ha	133
15 ha i więcej	164
ogółem	1 056

Źródło: GUS

Tabela 17. Podział Użytków Rolnych

Rodzaje gruntów	Powierzchnia ewidencyjna	
	[ha]	[%]
Użytki rolne, w tym	11 166	73,70
Grunty orne	9 556	85,58
Sady	206	1,84
Łąki	678	6,07
Pastwiska	726	6,50
Lasy	3 200	21,12
Grunty zurbanizowane i zabudowane	670	4,42
Wody	95	0,63
Tereny pozostałe i nieużytki	20	0,13

Źródło: Program ochrony środowiska dla Gminy i Miasta Szadek na lata 2012- 2015 z perspektywą do roku 2019

Jak widać w tabeli, w Gminie Szadek dominują przede wszystkim grunty orne, które stanowią ponad 85% ogólnej powierzchni Gminy oraz lasy stanowiące ponad 21%. W Gminie przede wszystkim uprawiane są zboża, ponadto jest najwięcej upraw ziemniaków, upraw przemysłowych oraz rzepaku i rzepiku. Gospodarstwa rolne utrzymujące pogłowie zwierząt gospodarskich w sztukach dużych są w liczbie 714. Głównie hodowane są krowy, trzoda chlewna oraz drób. 696 gospodarstw rolnych posiada ciągniki. Warunki glebowe Gminy są korzystne dla produkcji rolnej. Dominującą grupą w strukturze gleb Gminy Szadek są gleby III

i IV klasy bonitacyjnej, pokrywające ponad 73% powierzchni użytków rolnych. Gleby III klasy zajmują 38,3%, a IV klasy 34,7% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Są to gleby pseudobielicowe wytworzone na piaskach słabogliniastych i gliniastych oraz glinach, gleby brunatne (także wylugowane) oraz zdegradowane czarne ziemie.

2.4.3. TURYSTYKA I REKREACJA

Gmina Szadek jest idealnym miejscem do uprawiania agroturystyki. W Gminie działa Stadnina Koni Sztumskich wraz z gospodarstwem agroturystycznym. Możliwość noclegu istnieje również w miejscowości Rzepiszew w zabytkowym Dworze. Przez teren Gminy przebiegają szlaki rowerowe „W środku Polski”; „ Borki Prusinowickie – Zygry”; „Łódzka Magistrała Rowerowa”, szlaki te prowadzą przez najbardziej atrakcyjne zakątki Gminy. W Szadku znajduje się Gotycki Kościół Parafialny Wniebowzięcia NMP z lat 1331-1335 przebudowany w XV i XIX wieku oraz kościół cmentarny z lat 1858 - 60. W Gminie znajdują się również domy mieszczkańskie z XVIII/XIX wieku. Gmina Szadek dysponuje również bardzo dobrymi warunkami wietrznymi, które w dużej mierze sprzyjać mogą rozwojowi turystyki aktywnej w tym turystyki powietrznej.

2.4.4. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMINY

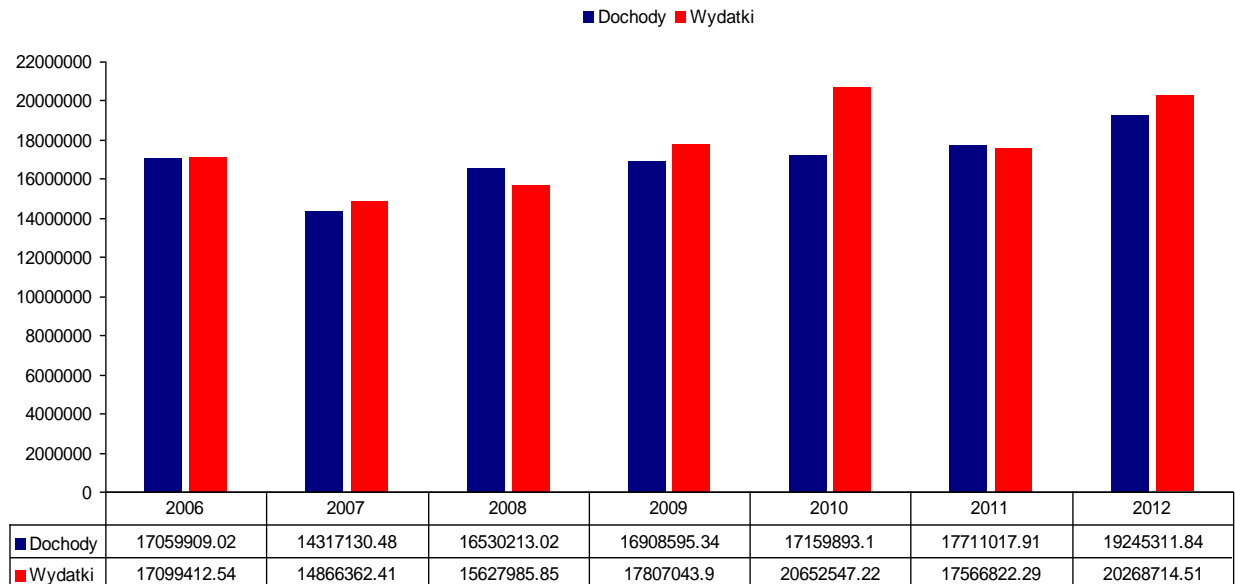
Gmina Szadek jest gminą wiejską, a na jej terenie nie rozwinęły się duże zakłady przemysłowe, co pozytywnie wpływa na stopień zanieczyszczenia środowiska. Czynnikiem wpływającym na niski potencjał przyciągania inwestycji to niski stan infrastruktury technicznej, zwłaszcza oddalenie od głównych szlaków transportowych, niedostateczny stopień rozwoju kanalizacji. Gmina Szadek dysponuje terenami, które mogłyby przeznaczyć pod inwestycje. Są to działki o łącznej powierzchni 18, 1856 ha co stanowi 1,2 % łącznej powierzchni Gminy, zlokalizowane około 300 mb od drogi wojewódzkiej 437 relacji Łask – Koło. Poprawa infrastruktury drogowej w ostatnich latach miała pozytywny wpływ na zwiększenie transportu drogowego na drodze wojewódzkiej nr 710, a tym samym zwiększenie natężenia przejazdu transportu przez Szadek i rozwijaniem się handlu i usług w mieście.

Szansą rozwoju dla Gminy i Miasta Szadek jest agroturystyka, budowa bazy noclegowej, stworzenie ścieżek tematycznych, zagród edukacyjnych dla dzieci i młodzieży. Utworzenie zbiornika wodnego – retencyjnego będzie kolejną atrakcją turystyczną, przyciągającą mieszkańców województwa łódzkiego do Gminy.

2.4.5. SYTUACJA FINANSOWA GMINY

Poniższe zestawienia prezentują wartości związane z dochodami i wydatkami Gminy i Miasta Szadek w latach 2006 – 2012.

Wykres 5. Porównanie dochodów i wydatków Gminy i Miasta Szadek w latach 2006 – 2012.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W roku 2012 dochody ogółem Gminy i Miasta Szadek wynosiły 19,2 mln zł, natomiast wydatki ogółem 20,2 mln zł. Blisko 32% dochodów uzyskanych przez Gminę i Miasto w 2012 roku to dochody własne. Jeśli chodzi o wydatki, to środki będące w posiadaniu Gminy i Miasta w 2012 roku były przede wszystkim wydawane na cele bieżące (około 84% ogólnych wydatków). Wydatki na inwestycje wyniosły w 2012 roku ponad 3,3 mln zł, co stanowi ponad 16% ogółem wydatków. Stosunek dochodów do wydatków w Gminie i Mieście Szadek obrazuje wykres numer 7.

Tabela 18. Dochody ogółem według działów Klasyfikacji Budżetowej w latach 2008 – 2011

		2008	2009	2010	2011
Dochody ogółem	zł	16 530 213,02	16 908 595,34	17 159 893,10	17 711 017,91
Rolnictwo i łowiectwo	zł	367 553,53	430 061,09	439 530,04	550 711,93
Leśnictwo	zł	4 552,94	4 779,26	3 429,56	3 766,40
Transport i łączność	zł	173 800,00	52 906,72	58 000,00	98 025,85
Gospodarka mieszkaniowa	zł	332 483,72	63 617,48	91 027,13	50 590,06
Administracja publiczna	zł	130 047,32	125 734,37	147 403,01	182 296,88
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	zł	1 084,00	18 199,00	70 442,00	22 052,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	zł	1 000,00	1 100,00	14 078,20	3 100,00
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	zł	4 000 331,87	4 018 584,16	3 906 792,13	4 287 707,01
Różne rozliczenia	zł	7 830 133,61	8 610 304,89	8 236 485,44	8 724 053,10
Oświata i wychowanie	zł	202 530,88	419 775,85	290 195,24	279 868,69
Ochrona zdrowia	zł	66 102,78	72 804,34	53 697,12	84 795,95
Pomoc społeczna	zł	3 175 724,94	2 964 027,45	3 201 346,81	2 962 548,57
Edukacyjna opieka wychowawcza	zł	230 462,73	99 159,60	85 842,77	101 099,08
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	zł	14 404,70	27 541,13	561 623,65	23 298,39
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	zł	0	0	0	337 104,00

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela nr 18 obrazuje dochody Gminy i Miasta Szadek na przestrzeni badanych lat 2008 – 2011. Jak widać, zwiększały się dochody w dziale „ochrona zdrowia” z 66102,78 zł w roku 2008 na 84795,95 zł w roku 2011, daje nam to wzrost o ponad 28% do roku bazowego. W dziale „rolnictwo i łowiectwo” również widać znaczny wzrost dochodów z 367553,53 zł w 2008 roku na 550711,93 w roku 2011, w stosunku do roku 2008 roku wartość dochodu w tym dziale wzrosło o ponad 49%. Istnieją również działy, w których spadły dochody Gminy, są to: pomoc społeczna, leśnictwo, edukacyjna opieka wychowawcza.

Tabela 19. Dochody ogółem według działów Klasyfikacji Budżetowej w latach 2009 – 2011 (w %).

	2009	2010	2011
	w %		
Dochody ogółem	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	2,5	2,6	3,1
Transport i łączność	0,3	0,3	0,6
Gospodarka mieszkaniowa	0,4	0,5	0,3
Administracja publiczna	0,7	0,9	1,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,0	0,1	0,0
Różne rozliczenie	50,9	48,0	49,3
Oświata i wychowanie	2,5	1,7	1,6
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	17,5	18,7	16,7
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,6	0,5	0,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,2	3,3	0,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	x	x	1,9
Kultura fizyczna	x	x	x
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	23,8	22,8	24,2
Pozostałe	0,6	0,7	0,6

Źródło: GUS, Statystyczne Vademecum Samorządowca

Według danych z Głównego Urzędu Statystycznego, najwyższy udział w dochodach Gminy i Miasta Szadek w roku 2011 (na podobnym poziomie na przestrzeni badanych lat 2009 – 2011) uzyskała dochód z tytułu „rozliczenia różne” i stanowi on ponad 49%.

Tabela 20. Wydatki ogółem według działów Klasyfikacji Budżetowej w latach 2008 – 2011.

		2008	2009	2010	2011
Wydatki ogółem	zł	15 627 985,85	17 807 043,90	20 652 547,22	17 566 822,29
wydatki majątkowe ogółem	zł	1 968 714,12	2 728 145,11	4 856 857,48	1 093 494,11
wydatki majątkowe inwestycyjne	zł	1 968 714,12	2 728 145,11	4 856 857,48	1 093 494,11
wydatki bieżące ogółem	zł	13 659 271,73	15 078 898,79	15 795 689,74	16 473 328,18
wydatki bieżące na wynagrodzenia	zł	5 049 054,62	5 514 448,67	5 953 796,51	6 207 407,47
wydatki bieżące na pochodne od wynagrodzeń	zł	899 461,48	980 640,63	1 007 950,46	1 134 203,73
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	2 142 777,71	2 330 977,76	2 460 396,99	2 904 540,07
dotacje ogółem	zł	1 255 461,95	2 050 100,23	1 554 857,80	1 614 106,66

dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych	zł	171 550,00	221 695,00	264 580,06	-
świadczenia na rzecz osób fizycznych	zł	3 539 961,63	3 347 342,22	3 694 729,88	3 447 929,93
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	8 835 263,41	9 638 427,39	10 257 419,66	11 142 988,44
wydatki na obsługę długu (obsługa długu publicznego bez wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń)	zł	15 967,81	30 544,69	102 038,50	222 779,66
dotacje dla samorządowych zakładów budżetowych	zł	-	-	-	274 342,74

Zródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela nr 20 przedstawia wydatki z budżetu Gminy i Miasta Szadek na przestrzeni badanych lat 2008 – 2011. Można zaobserwować, iż najwięcej budżetu przeznaczane jest na bieżące wydatki z tytułu wynagrodzeń z 5 049 054,62 zł w 2008 roku na 6 207 407,47 zł w 2011 oraz wydatki bieżące na pochodne od wynagrodzeń z 899 461,48 zł w 2008 roku na 1 134 203,73 zł w roku 2011.

Tabela 21. wydatki ogółem według działów Klasyfikacji Budżetowej w latach 2009 – 2011 (w %).

	2009	2010	2011
	w %		
Wydatki ogółem	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	2,7	2,3	2,9
Transport i łączność	13,6	10,7	4,5
Gospodarka mieszkaniowa	0,3	0,2	0,2
Administracja publiczna	10,2	9,0	12,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,7	1,9	2,9
Różne rozliczenie	x	0,7	x
Oświata i wychowanie	38,3	33,4	43,1
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	20,0	19,0	21,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,0	0,8	1,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7,3	13,8	6,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,5	6,1	2,9
Kultura fizyczna	0,5	0,3	0,4
Działalność usługowa	0,4	0,0	x

Ochrona zdrowia	0,9	0,7	0,6
Pozostałe	0,7	1,1	1,7

Źródło: GUS, Statystyczne Vademecum Samorządowca

W wydatkach Gminy i Miasta Szadek w 2011 roku najwyższą pozycję stanowi pozycja „oświata i wychowanie” oraz „pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej” o łącznej wartości przekraczającej 64% ogółu wartości wydatków analizowanym roku 2011.

2.4.6. ZASOBY GMINY

Tabela 22. Analizy SWOT w obszarze zasobów Gminy i Miasta Szadek, zagospodarowanie przestrzennego oraz strefy gospodarczej.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Aktywni mieszkańcy Gminy i Miasta • Produkty tradycyjne, np. chleb szadkowski, wędliny • Czyste środowisko, • Zabytki, bogata historia regionu • Współpraca z gminami: Burzenin, Zapolice i Zduńska Wola, we wspólnym projekcie „Razem dla Ekologii”, • Rozwinięta sieć Ochotniczej Straży Pożarnej, • Rolnictwo • Tradycyjny targ • Dobrej klasy gleby • Dobre warunki „wietrzne” do rozwoju turystyki aktywnej • Tereny inwestycyjne • Infrastruktura odnawialnych źródeł energii (wiatraki) • Wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców • Zaplecze rekreacyjno – kulturalne (np. amfiteatr) 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym – starzenie się społeczeństwa, • Migracja ludności do większych ośrodków aglomeracyjnych, • Mały przyrost naturalny, • Bezrobocie (np. brak miejsc pracy dla młodych matek) • Brak sieci gazowej • Słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna • Słabo rozwinięty sektor prywatny • Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura agroturystyczna, gastronomiczna i hotelarska i sanitarna na potrzeby turystyki, • Niezadawalający stan dróg gminnych oraz natężenie ruchu w centrum miasta • Niewykorzystany potencjał glebowy • Słabo rozwinięta infrastruktura sportowa • Mało miejsc parkingowych na terenie miasta • Rozdrobnienie gospodarstw rolnych • Mała ilość zakładów produkcyjnych, w tym zakładów przetwórstwa owoców i warzyw – brak nowych zakładów, • Niski poziom integracji społeczności lokalnej (podział na mieszkańców miasta i gminy) • Niewystarczające zasoby finansowe Gminy i Miasta Szadek

Szanse	Wyzwania
<ul style="list-style-type: none"> • Dodatkowe dochody do budżetu Gminy z turystyki, • Rozwój kapitału ludzkiego związanego z rozwojem turystycznym Gminy, • Wraz ze wzrostem atrakcyjności Gminy wzrasta liczba mieszkańców czasowych i stałych, • Możliwość pozyskiwania finansowania zewnętrznego na aktywizację mieszkańców, • Rozwój dróg lokalnych, • Rozwój kanalizacji, • Wzmocnienie obecnej infrastruktury drogowej i okołodrogowej, • Modernizacja targowiska • Utworzenie zbiorników wodnych – retencyjnych na terenach zalewowych, • Rozbudowa ciągów komunikacyjnych: budowa sygnalizacji świetlnej w okolicy Rynku Miasta, drogi rowerowej, ścieżki, pobocza, • Szansa pozyskania funduszy europejskich na rozwój infrastruktury, • Rozwój turystyki, budowa bazy noclegowej (agroturystyki), • Powiększenie terenu Gminy o sąsiadujące miejscowości • Ożywienie funkcji handlowej miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywne zapobieganie zmniejszającej się liczbie mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, • Bliskość ośrodków miejskich Łódź, Sieradz (migracja młodych ludzi) • Konkurencja w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, • Konkurencja na rynku usług turystycznych w regionie • Spadek dochodowości tradycyjnego rolnictwa

Źródło: Opracowanie własne

3. WYNIKI SONDAŻU SPOŁECZNEGO

3.1.1. OBSERWACJE I WNIOSKI Z WYWIADU ORAZ BADANIA ANKIETOWEGO PRZEPROWADZONEGO Z KLUCZOWYMI REPREZENTANTAMI SPOŁECZNYMI GMINY

W dniu 19.06.2013 r. przedstawiciele ŁARR S.A. zaproszeni zostali na spotkanie z radą gminy w celu przedstawienie założeń pracy nad aktualizacją strategii Rozwoju Gminy i Miasta Szadek na lata 2014 – 2020. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Gminy, zaproszeni radni i przedstawiciele lokalnej społeczności. Wszyscy uczestnicy zebrania zostali poproszeni o nakreślenie wspólnego obrazu ich gminy, wskazanie atutów oraz określenie słabych stron i zagrożeń jakie utrudniać mogą jej rozwój. W trakcie dyskusji podkreślano rolniczy charakter gminy. Jako mocną stroną Szadku wskazywano uznaną markę lokalnych produktów takich jak Chleb Szadkowski oraz szadkowskie wyroby wędliniarskie produkowanych m.in. przez Gminną Spółdzielnię Samopomoc Chłopska. Region może się również poszczycić lokalnymi potrawami prezentowanymi podczas jarmarków i festynów (Kaczka po Szadkowsku, Szynka Szadkowska, nalewka - Uśmiech sołtysa). W przyszłości wyroby lokalne mają być również dostępne na specjalnie przygotowanych stoiskach z produktami tradycyjnymi oferowanymi podczas targu organizowanego w każdą pierwszą i trzecią środę miesiąca. Część zebranych podkreślała w trakcie spotkania ważną rolę, jaką w rozwoju gminy spełniają funkcjonujące na jej terenie młyny zbożowe. Przedstawiciele gminy stwierdzili, że mocną stroną gminy są jej mieszkańcy – ludzie aktywni i zaangażowani w działalność wielu stowarzyszeń (m.in. KGW, OSP, chóry), choć odnotowano również głosy sygnalizujące podział lokalnej społeczności oraz jej interesów na „miasto i wieś”. Niewątpliwą atrakcją dla osób zainteresowanych militariami oraz rekonstrukcją historyczną będą zbiory z prywatnej kolekcji broni i pojazdów należące do jednego z mieszkańców wsi Boczki (w zbiorach znajduje się m.in. czołg Valentine wydobyty ze starorzecza Warty pod koniec 2012 r.). Potencjalni turyści mogą również obejrzeć udostępnione do zwiedzania lokalne zabytki (pozostałości dworów, zabytkowy kościół z przełomu XIII/XIV w.) oraz odwiedzić rezerwat przyrody Jamno – jeden z większych kompleksów jodły na tych terenach (niektóre osobniki liczą sobie już ponad półtora wieku). Ciekawą ofertę z zakresu hipoterapii zapewnia jedno z funkcjonujących na terenie gminy gospodarstw. Kolejną mocną stroną w opinii osób zebranych na spotkaniu jest funkcjonujące na terenie miasta zaplecze rekreacyjno-kulturalne, przede wszystkim amfiteatr (miejsce organizowania imprez o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim takich jak Ogólnopolski Przegląd Kapel, Regionalny Turniej sołectw), plac

zabaw dla dzieci oraz zmodernizowany ośrodek kultury. Gmina Szadek jest zdaniem jej reprezentantów miejscem idealnym do zamieszkania dla osób zmęczonych wielkim miastem, poszukujących spokoju i bezpieczeństwa (np. obecnych obywateli Łodzi, Konstancyna Łódzkiego). Potencjalną szansą na rozwój lokalny może stać się zdaniem władarzy przyciągnięcie turystów i osób zainteresowanych stałym osiedlaniem się na terenie Szadku oraz ożywienie funkcji handlowej miasta. W tym celu należy podejmować działania związane z modernizacją i rozwojem obecnej infrastruktury drogowej oraz okolicy drogowej (np. budowa parkingów, ścieżek rowerowych), targowej, wodno-kanalizacyjnej oraz rozbudową zaplecza turystycznego i rekreacyjnego (agroturystyka, ścieżki tematyczne, obiekty sportowe, utworzenie zbiorników retencyjnych na terenach zalewowych, zapewnienie dostępu do Internetu). Istotnym problemem jest rozwiązanie ruchu samochodowego poprowadzonego przez samo centrum miasta, które z jednej strony stanowi poważne zakłócenie spokoju oraz zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców, z drugiej zaś jest źródłem zapewniającym dostęp do miasta i targowiska, które może zamierać np. po wyprowadzeniu ruchu na obwodnicę i odizolowaniu go od głównej trasy.

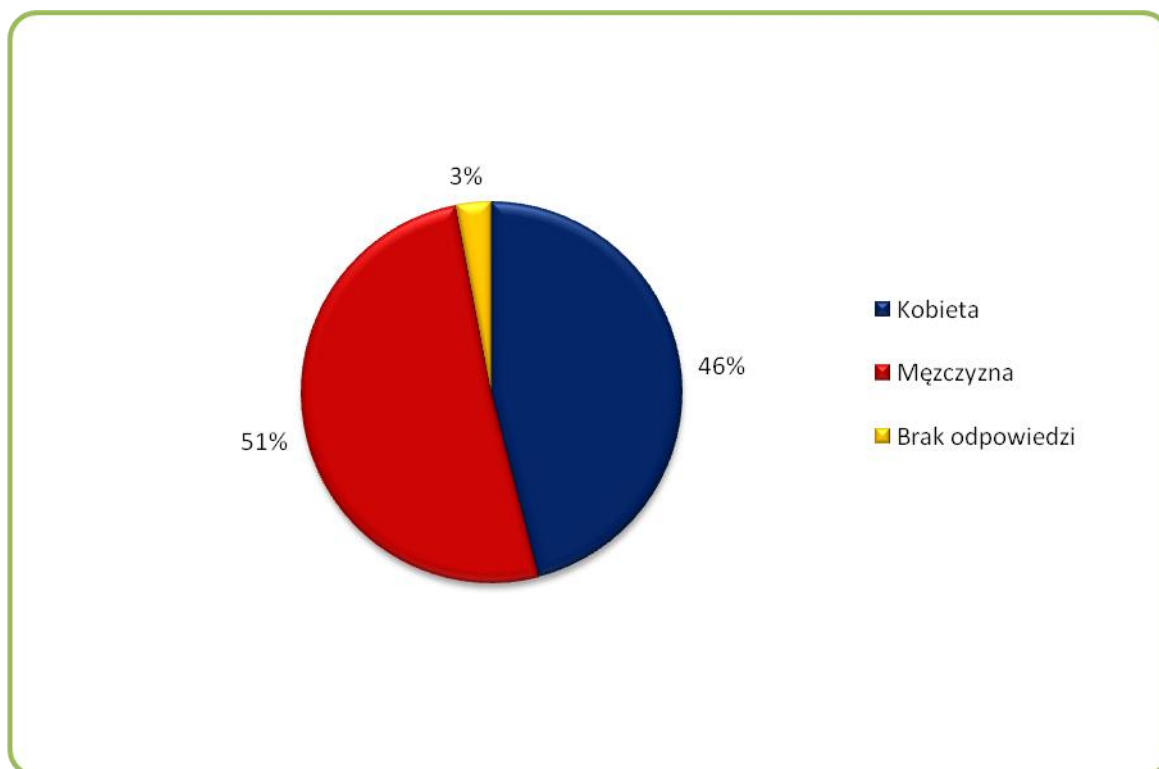
Najważniejszymi problemami z jakimi borykają się mieszkańcy gminy Szadek są podobnie jak i w innych regionach – brak pracy oraz emigracja zarobkowa osób młodych (jej główne kierunki to większe ośrodki miejskie w kraju – Łódź, Warszawa, lub zagranicą – Dania, Holandia, Irlandia, Szkocja). Uczestniczący w spotkaniu interesariusze przyznali, że słabą stroną ich gminy jest nie w pełni wykorzystany potencjał glebowy (uprawy), rozdrobnienie gospodarstw rolnych oraz mała ilość zakładów produkcyjnych (w tym zakładów przetwórstwa rolnego). Odnotowano również pojedyncze głosy dotyczące potrzeby poprawy dostępu do specjalistycznej opieki lekarskiej (np. okulistycznej) oraz konieczność dalszego modernizowania placówek kultury – szczególnie zapewnienia odpowiedniego budynku dla biblioteki publicznej, które umożliwiłoby pełne realizowanie jej funkcji edukacyjno-kulturalnej.

3.1.2. OBSERWACJE I WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO NA MIESZKAŃCACH GMINY

Badanie zostało przeprowadzone w dniu 26 lipca 2013 roku na terenie Gminy i Miasta Szadek przez firmę Phenosp. z o.o. na zlecenie Łódzkiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. Badanie przebiegało sprawnie, aczkolwiek ankieterzy zasygnalizowali zauważalną niechęć i pesymizm respondentów w ocenie zmian i przyszłości gminy.

Respondenci biorący udział w badaniu zostali dobrani drogą losową, spełniali oni jedno wspólne kryterium, którym był fakt mieszkania w Gminie Szadek. W badaniu wzięło udział 100 respondentów, z czego większą część (51%) stanowili mężczyźni, ankietowane kobiety stanowiły 46% grupy, zaś trzy osoby nie oznaczyły płci w metryczce.

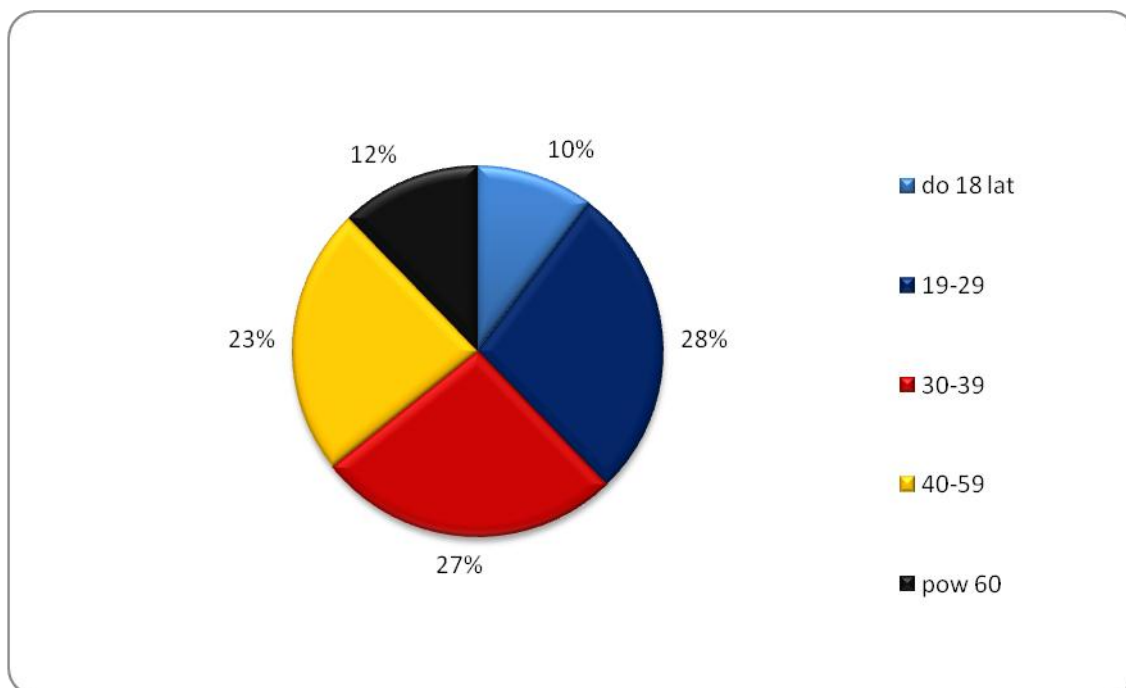
Wykres 6. Płeć respondentów.

Źródło: Opracowanie własne

Najliczniejszą grupę respondentów stanowiły osoby młode do 29 roku życia (łącznie 38%), kolejną liczną grupą ankietowanych osób byli trzydziestolatkowie (27%). Równie licznie reprezentowani byli mieszkańcy w wieku czterdziestu i pięćdziesięciu lat życia – stanowili 23% wszystkich respondentów. Osoby starsze stanowiły 12% całej badanej grupy.

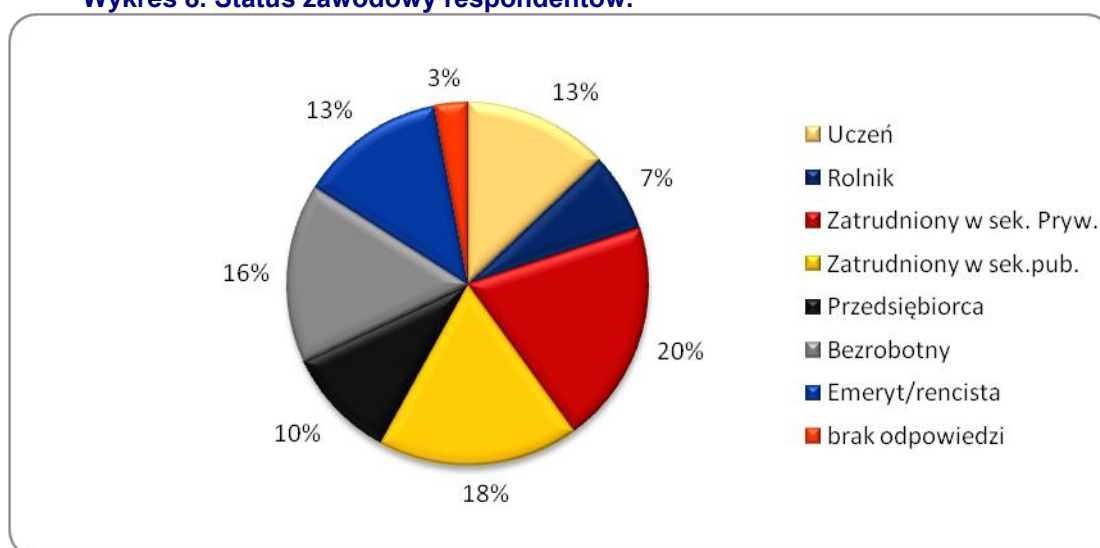
Wykres 7. Wiek respondentów.

Źródło: Opracowanie własne

Biorąc pod uwagę status zawodowy ankietowanych osób najliczniejszą grupę stanowili przedstawiciele pracowników sektora prywatnego (20%) oraz publicznego (18%). Niestety nie mniejszą grupą były osoby, które zadeklarowały status bezrobotnego (16%). Po 13% respondentów oświadczyło, iż jest uczniem (w tym studentem), emerytem lub rencistą. Tylko co dziesiąty respondent jest osobą prowadzącą władną działalność gospodarczą, zaś siedem osób oświadczyło, iż posiada status rolnika. Stosunkowo niewielka część badanych, bo jedynie 3% osób nie ujawniło w ankietach swojego statusu zawodowego.

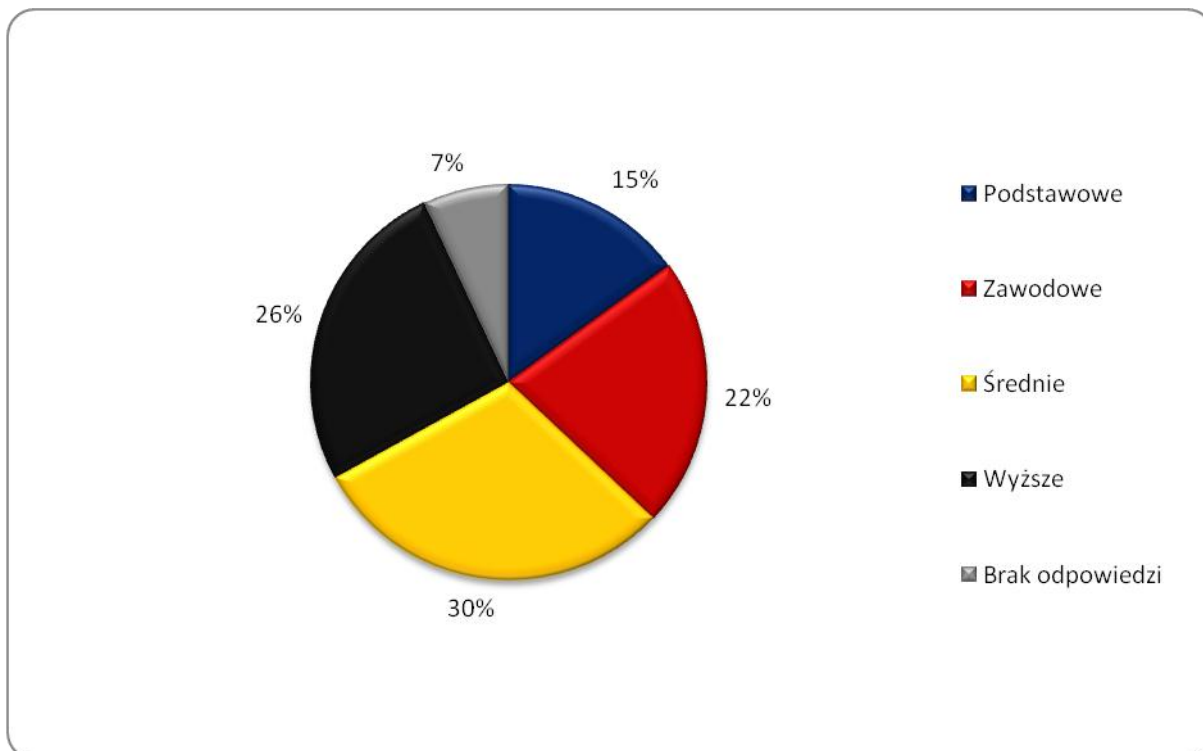
Wykres 8. Status zawodowy respondentów.

Źródło: Opracowanie własne

Pod względem wykształcenia ponad jedna czwarta ankietowanych, to osoby z wykształceniem średnim (30%) oraz wyższym (26%). Nieco ponad jedna piąta ankietowanych mieszkańców posiada wykształcenie zawodowe (22%), zaś 15% grupy respondentów to osoby, które ukończyły szkołę podstawową. Tylko 7% grupy respondentów nie udzieliło w kwestionariuszu odpowiedzi na to pytanie.

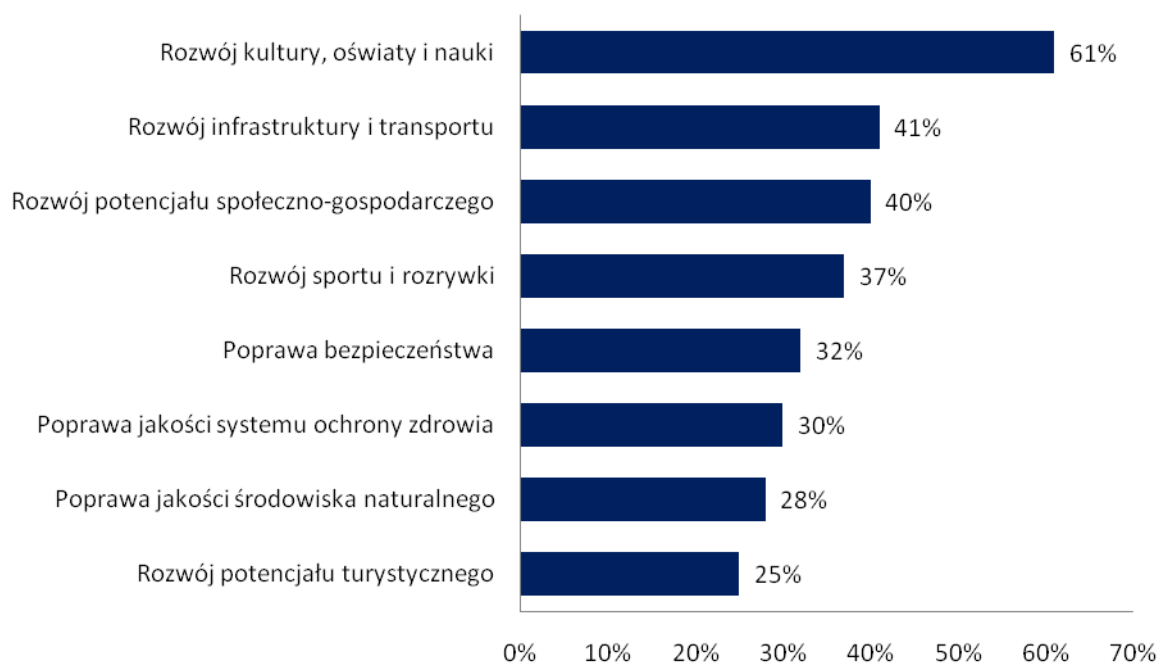
Wykres 9. Wykształcenie respondentów.

Źródło: Opracowanie własne

W pierwszym pytaniu, respondenci zostali poproszeni o wskazanie trzech najważniejszych dla nich obszarów, które w perspektywie najbliższych lat, powinny być najważniejsze dla rozwoju Gminy i Miasta Szadek. Następnie osoby ankietowane miały za zadanie doprecyzowanie obszarów przyszłych zmian poprzez wymienienie trzech kluczowych inicjatyw/działań z nimi związanych. Odpowiedzi udzielane przez respondentów zaprezentowane zostały w formie graficznej na poniższym wykresie:

Wykres 10. Najistotniejsze obszary przyszłych zmian

Źródło: Opracowanie własne

Najistotniejsze dla ankietowanych mieszkańców Gminy były działania związane z rozwojem obszaru kultury, oświaty i sportu, na który wskazała ponad połowa wszystkich respondentów (61%) oraz inicjatywy dotyczące poprawy stanu infrastruktury i transportu (41%). Trzecią pod względem istotności wskazywaną w ankietach sferą była gospodarka oraz rozwój potencjału społecznego, na którą zwróciło uwagę 40% wszystkich ankietowanych osób.

W obszarze kultury, oświaty i nauki dla 44% respondentów (z grupy, która wskazała ten obszar jako priorytetowy) najważniejsza jest organizacja dodatkowych zajęć dla dzieci i młodzieży - w ankietach proponowano np. kursy językowe oraz treningi sportowe.

Wykres 11. Rozwój kultury, oświaty i nauki

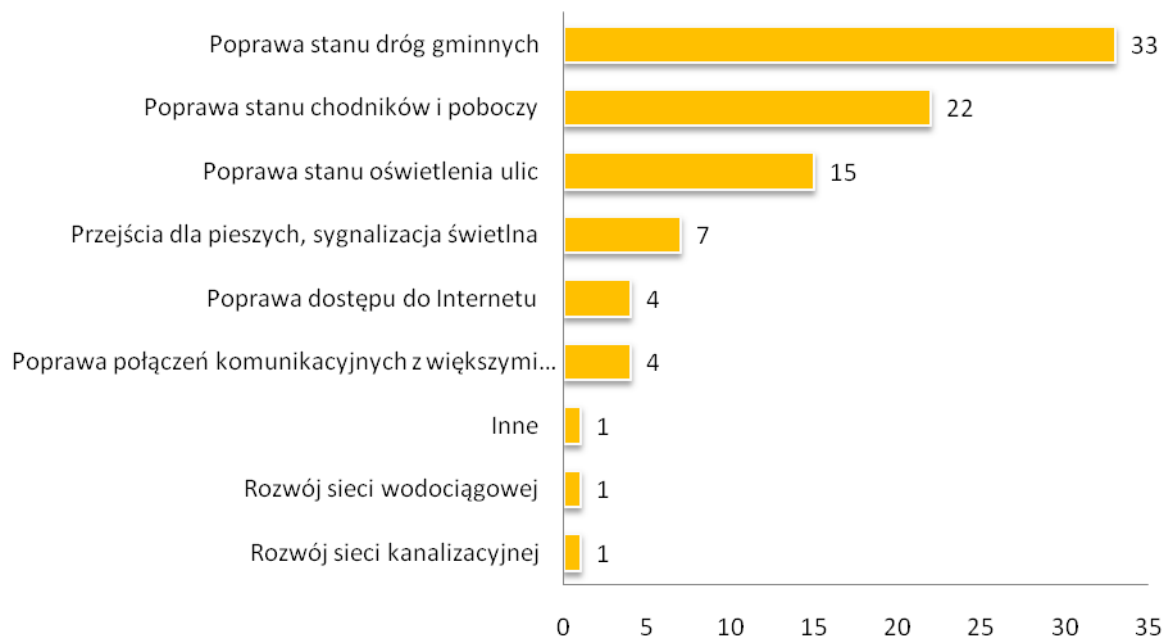

Źródło: Opracowanie własne

Zdaniem aż 26 osób – stanowiących 42% grupy na terenie gminy i miasta powinno się organizować więcej imprez i wydarzeń o charakterze kulturalnym. Równie liczna grupa respondentów wskazała na konieczność modernizacji istniejących placówek oświatowo-kulturalnych oraz ich doposażenie przede wszystkim w sprzęt komputerowy i elektroniczny (po 41% wskazań grupy). Kolejnym działaniem które zasygnalizowane zostało przez 11% grupy respondentów było zwiększenie liczby miejsc w lokalnych przedszkolach.

Drugim, najważniejszym obszarem, który powinien być uwzględniony w planach rozwoju Gminy Szadek na najbliższe lata wskazany przez 41% wszystkich badanych rozwój infrastruktury i transportu.

Wykres 12. Rozwój infrastruktury i transportu

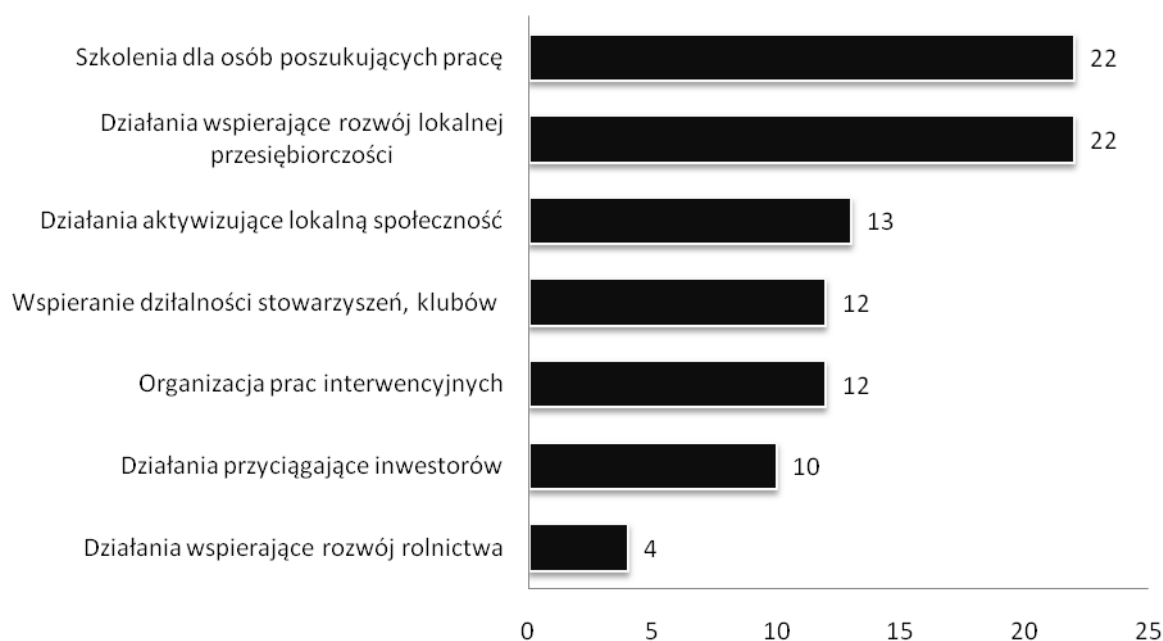

Źródło: Opracowanie własne

W ankietach, osób wskazujących obszar infrastruktury i transportu jako priorytetowy dla rozwoju gminy, najczęściej pojawiały się głosy dotyczące potrzebą poprawy stanu lokalnych dróg (80% grupy) oraz związanych z nimi chodników i poboczy (53%). Wg 15 osób (36%) należy podejmować działania na rzecz polepszenia stanu oświetlenia dróg i ulic na terenie gminy, a kolejne 7 (17%) wskazało na konieczność zwiększenia bezpieczeństwa poprzez wyznaczenie przejść dla pieszych oraz instalację sygnalizacji świetlnej. Odnotowano nieliczne głosy proponujące ułatwienie dostępu do Internetu oraz rozwój połączeń komunikacyjnych z większymi ośrodkami miejskimi (po 10% grupy). Tylko jedna z ankietowanych osób zwróciła uwagę na potrzebę rozwoju na terenie gminy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Trzecim najważniejszym obszarem, który powinien być uwzględniony w planach rozwoju Gminy Szadek na najbliższe lata jest dla 40% wszystkich respondentów rozwój potencjału społeczno - gospodarczego.

Wykres 13. Rozwój potencjału społeczno-gospodarczego

Źródło: Opracowanie własne

W tym przypadku najliczniejsza część respondentów (po 22 osoby, co stanowi 55% badanych wskazujących na priorytetowy charakter obszaru potencjału społeczno – gospodarczego) wskazała inicjatywy związane z przeciwdziałaniem bezrobociu. Największą uwagę należy poświęcić ich zdaniem organizowaniu szkoleń dla osób poszukujących pracy oraz działaniom pobudzającym rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Blisko jedna trzecia grupy oczekuje podejmowania projektów aktywizujących lokalną społeczność (32%) oraz wspierania działalności organizacji trzeciego sektora (30%). Zwracając uwagę na walkę z problemem bezrobocia oraz jego negatywnymi skutkami społecznymi respondenci proponowali organizowanie prac interwencyjnych (30%). Sytuację gospodarczą regionu mogą zdaniem 10 osób (25%) poprawić nowi inwestorzy, których należy zachęcać do przyjazdu do gminy. Tylko cztery osoby uznały, iż należy podejmować dodatkowe działania związane z rozwojem i wspieraniem rolnictwa.

Czwartym najistotniejszym w opinii respondentów obszarem dla rozwoju gminy jest kwestia działań związanych z rozrywką i sportem, na który wskazało w kwestionariuszach 37% wszystkich ankietowanych mieszkańców.

Wykres 14. Rozwój obszaru rozrywki i sportu

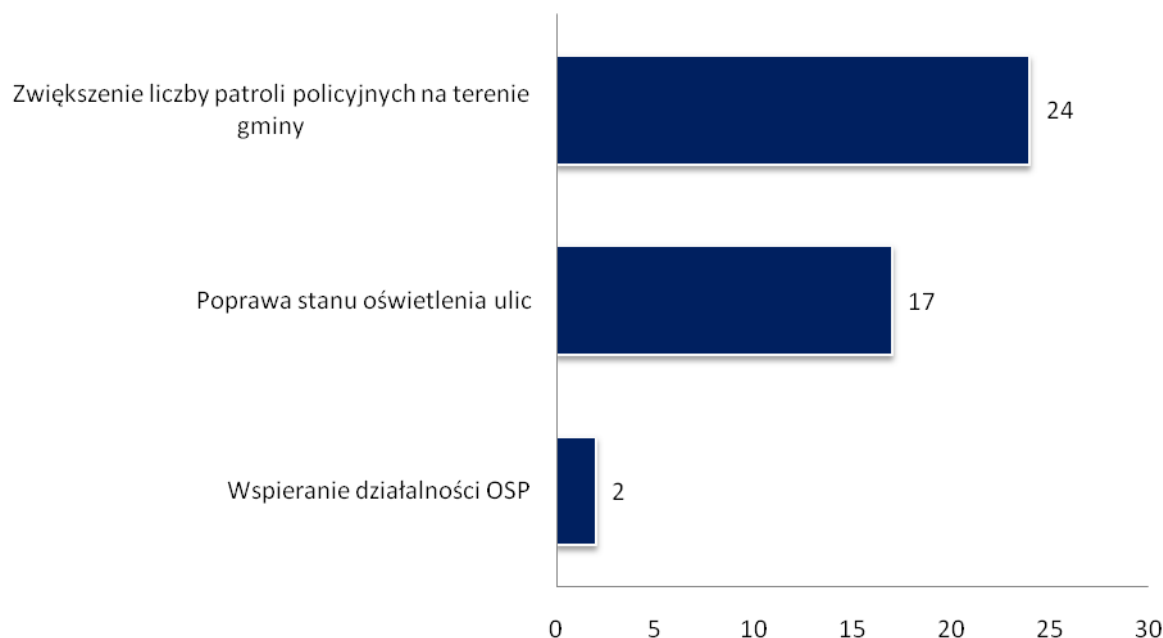

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie rozwoju sektora sportu i rozrywki ankietowani mieszkańcy najczęściej dostrzegają potrzebę organizowania masowych imprez i festynów (wskazało na nią 20 osób, stanowiące 54% grupy dla której priorytetem są działania w tym obszarze) oraz budowy na terenie gminy nowych boisk (51%). Modernizacja istniejącego zaplecza sportowo-rekreacyjnego jest ważna dla 43% grup. W ankietach odnotowano pojedyncze głosy postulujące wspieranie działalności klubów i drużyn sportowych, a także potrzebę organizacji zawodów sportowych.

Następnym w kolejności obszarem, który wskazano w ankietach jako priorytetowy jest poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie gminy i miasta Szadek – uwzględniło go w swoich wypowiedziach 32% wszystkich badanych mieszkańców.

Wykres 15. Poprawa stanu bezpieczeństwa

Źródło: Opracowanie własne

Zdecydowana większość głosów mieszkańców, którzy wypowiedzieli się w kwestii dotyczącej stanu bezpieczeństwa w gminie, to postulaty zwiększenia liczby patroli policyjnych pracujących w terenie (75% grupy). Ponownie - jak w przypadku zagadnień poświęconych infrastrukturze - zaakcentowano potrzebę poprawy stanu oświetlenia ulic (53%). Tylko dwie osoby uznały, iż konieczne są działania wspierające funkcjonowanie lokalnych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej.

Na szóstym miejscu w rankingu działań priorytetowych znajduje się poprawa funkcjonowania systemu ochrony zdrowia – wskazało na niego w swoich ankietach 30% wszystkich respondentów.

Wykres 16. Poprawa systemu ochrony zdrowia

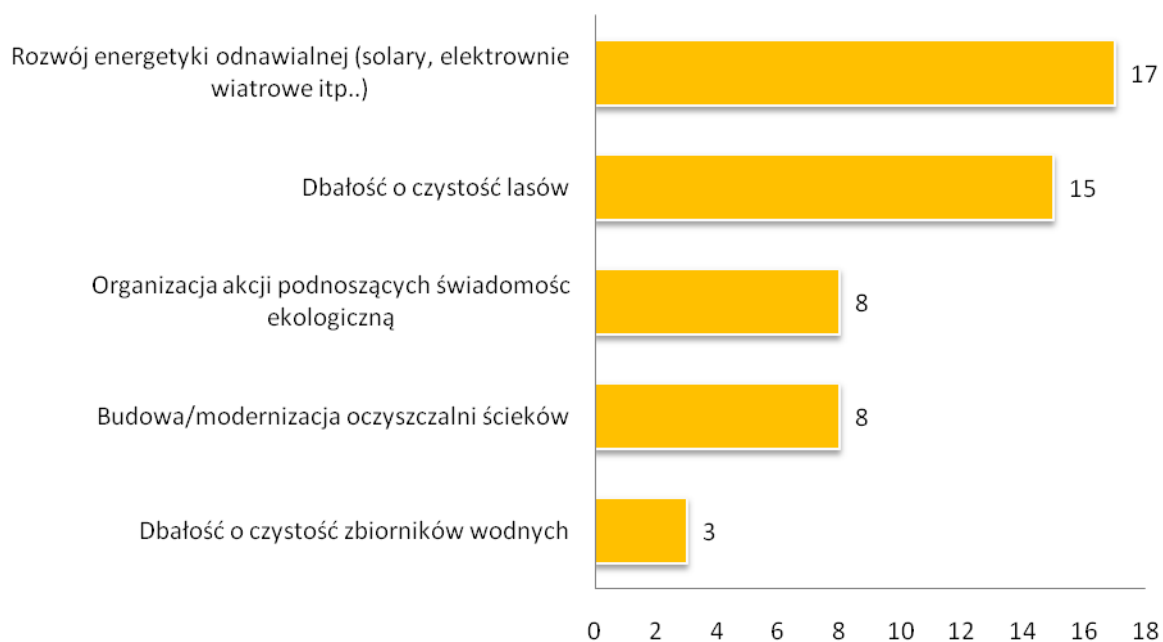

Źródło: Opracowanie własne

Ankietowani najczęściej wskazywali na potrzebę zapewnienia odpowiedniej opieki medycznej – o dostępie do opieki podstawowej pisało 73% grupy, zaś na konieczność ułatwienia dostępności lekarzy specjalistów zwracało uwagę 33%. Część respondentów oczekuje podejmowania działań związanych z profilaktyką – 46% tej grupy uznało, że sytuację poprawiłoby wprowadzenie bezpłatnych badań. Kolejną kwestią zgłaszaną w ankietach był stan istniejących na terenie gminy placówek zdrowia, które wg 21% grupy powinny zostać zmodernizowane. Tylko dwie osoby zasygnalizowały potrzebę uruchomienia na terenie Szadku nowych aptek.

Przedostatnie miejsce pod względem istotności dla rozwoju gminy zajął obszar poprawy bezpieczeństwa, na który wskazało w swoich ankietach 22% wszystkich badanych osób.

Wykres 17. Poprawa jakości środowiska naturalnego

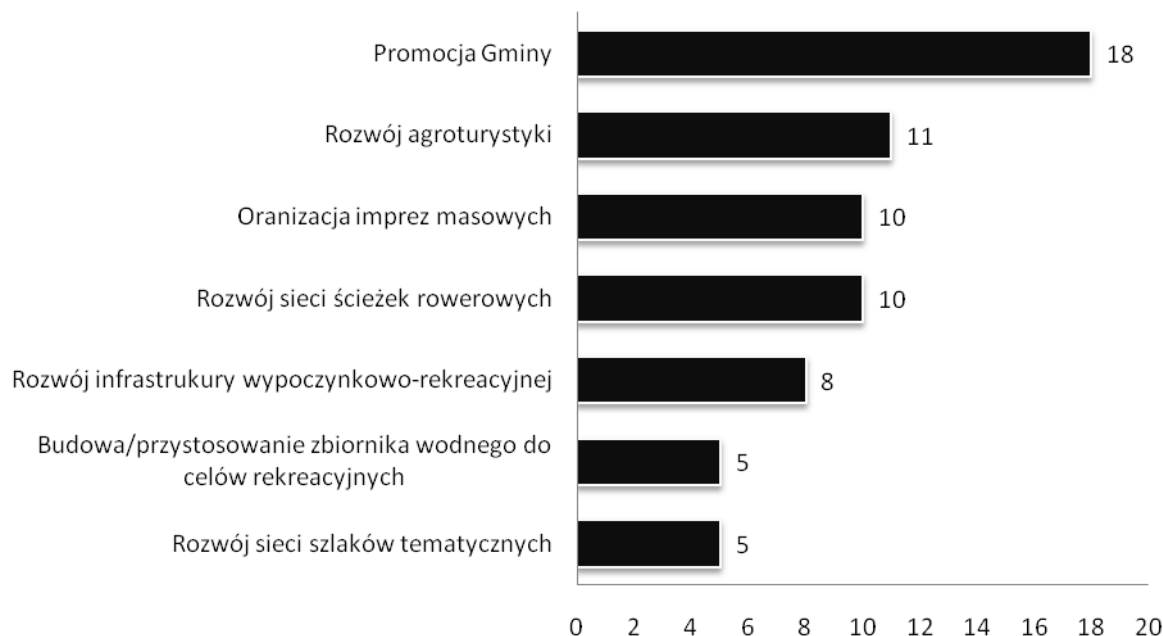

Źródło: Opracowanie własne

W wypowiedziach osób, które wskazały obszar środowiska naturalnego jako priorytetowy, najczęściej zgłaszano potrzebę podejmowania i wspierania inicjatyw związanych z rozwojem energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii (60% grupy). Równie ważna jest dla mieszkańców dbłość o czystość lasów, na którą w swoich ankietach zwracało uwagę 53% grupy. Ośmiu respondentów uznało, iż sytuację mogą poprawić akcje podnoszące świadomość ekologiczną mieszkańców oraz budowa oczyszczalni ścieków (28% grupy). Tylko trzy osoby zwróciły uwagę na konieczność dbania o stan znajdujących się na terenie gminy zbiorników wodnych.

Ostatnie miejsce pod względem istotności dla rozwoju gminy zajął w opiniach respondentów obszar związany z potencjałem turystycznym – wskazała na niego w swoich ankietach jedna czwarta wszystkich badanych osób (25%).

Wykres 18. Rozwój potencjału turystycznego

Źródło: Opracowanie własne

Zdecydowana większość respondentów, którzy wskazali na priorytetową rolę turystyki dla przyszłego rozwoju gminy, zauważa że w najbliższych latach należy podjąć działania związane z promocją gminy (72% grupy). Aż 44% z nich dostrzega ważną rolę rozwoju na terenie Szadku inicjatyw agroturystycznych, zaś 40% proponuje rozwój sieci ścieżek rowerowych, szlaków tematycznych (20%) oraz organizację imprez o charakterze masowym, które przyciągną do gminy turystów. Rozwój infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej jest istotny dla ośmiu osób (32% grupy), kolejne pięć osób zauważa potrzebę budowy zbiornika wodnego przeznaczonego do celów rekreacyjnych.

W kolejnym pytaniu respondenci mieli za zadanie wskazać kluczowe mocne strony Gminy i Miasta Szadek. Niestety znaczna część badanych nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie, a aż 18 spośród wszystkich badanych uznało, iż ich gmina posiada żadnych zalet. Wśród respondentów, którzy potrafili wskazać atuty swojej gminy, większość osób (16 ankietowanych) uznała, że najważniejszymi są: przyjaźni ludzie, atrakcyjne otoczenie oraz miłe sąsiedztwo. Dla kolejnych 16 mieszkańców mocną stroną gminy jest przede wszystkim dobra lokalizacja i położenie w regionie. Natomiast 14 osób podkreśliło, że zaletą ich gminy jest czyste i niezdegradowane środowisko naturalne. Ośmiu respondentów stwierdziło, że kluczową mocną stroną jest rozwinięta sieć wodociągów oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Taka sama liczba osób uważa, że gmina Szadek może się poszczycić sprawną pomocą udzielaną osobom najuboższym i potrzebującym wsparcia. Pojedyncze osoby wskazywały na miejsca umożliwiające aktywne spędzanie wolnego czasu (5 respondentów), istnienie kultywującego lokalne tradycje zespołu „Szadkowanie” (4 respondentów) oraz religijność mieszkańców gminy (2 respondentów). Pięciu ankietowanych podkreśliło również wysokie poczucie bezpieczeństwa oraz dostępność terenów inwestycyjnych.

Respondenci wskazali również kluczowe słabe strony Gminy. Najczęściej wymieniano bezrobocie, niskie zarobki oraz brak perspektyw rozwoju dla mieszkańców gminy (32 respondentów). Na kolejnych miejscach wskazywano brak sprzyjających warunków do inwestowania w gminie i złą jakość lokalnych dróg (22 respondentów). Ponad jedna piąta wszystkich ankietowanych mieszkańców (21 respondentów) stwierdziła, iż brak na terenie gminy

i miasta miejsc rozrywki, zaś jedna dziesiąta nie czuje się bezpiecznie i sygnalizuje istnienie miejsc niebezpiecznych. Kolejną słabą stroną wymienianą przez ankietowanych jest mała aktywność i słaba integracja lokalnej społeczności (10 respondentów) oraz niedostateczne w opinii mieszkańców wykorzystywanie funduszy unijnych (7 respondentów). Na niewystarczającą pomoc świadczoną osobom potrzebującym zwróciło uwagę w kwestionariuszach sześciu mieszkańców. Dla pozostałych osób, które wypowiedziały się w ankietach niewątpliwą wadą jest słaba promocja gminy oraz brak toalet publicznych i brak stacji paliw (4 respondentów).

W kwestionariuszach respondenci mieli okazję do zaproponowania hasła reklamowego dla Gminy i Miasta Szadek – niestety skorzystało z niej tylko dziewięciu mieszkańców. Poniżej wymieniono najciekawsze z odnotowanych w ankietach haseł:

- Gmina Szadek, tu jest pięknie!
- Dobra Gmina do odwiedzin.

- Nasza Gmina
- Szadek wita
- Szadek – tu ludzie wierzą.

W komentarzach umieszczonych na końcu kwestionariusza mieszkańcy mogli umieszczać swoje uwagi, które nie znalazły ich zdaniem odzwierciedlenia w poprzednich pytaniach. Odnotowano tylko dwa komentarze dotyczące konieczności poprawy stanu dróg lokalnych - oba zacytowane zostały poniżej:

- „Proszę zwrócić uwagę na wystającą studzienkę na jezdni na odcinku pomiędzy Piotrkowską, a Opłotki, na którą najeżdżają samochody i przez to mieszkańcy pobliskich domów nie mogą spać.”
- „Ulicą Piotrkowską i Warszawską nie powinny jeździć tiry powyżej 3,5 tony”

Zależności pomiędzy odpowiedziami, a płcią, wiekiem, statusem zawodowym i wykształceniem

W badaniu wzięło udział 46 kobiet, aż 82% spośród nich wskazało jako priorytet w przyszłych działaniach Gminy Szadek rozwój w zakresie kultury, oświaty i edukacji. Kolejnym istotnym obszarem, na który zwróciły uwagę ankietowane kobiety był rozwój sportu i rozrywki oraz potencjału społeczno-gospodarczego (50% respondentek). Dla trzech czwartych ankietowanych mieszkanki gminy (45%) ważny jest systematyczny rozrost i poprawa stanu infrastruktury oraz lokalnego transportu, zaś 39% kobiet ujęła jako priorytetowy obszar dotyczący ochrony zdrowia. Na kolejnych miejscach znalazły się poprawa jakości środowiska naturalnego, poprawa bezpieczeństwa oraz rozwój potencjału turystycznego, na które wskazało po 34% spośród wszystkich kobiet biorących udział w badaniu.

W badaniu wzięło udział także 51 mężczyzn. Podobnie jak u ankietowanych kobiet, najczęściej wskazywali oni na priorytetową rolę działań związanych z rozwojem kultury, oświaty i nauki (45%). Jednak już drugim najczęściej wskazywanym obszarem był rozwój infrastruktury i transportu, który za istotny uznało 39% mężczyzn. Na trzecim miejscu znalazł się obszar dotyczący sportu i rozrywki – ważny dla 31% respondentów. Ponad jedna piąta respondentów (23%) zaznaczyła w swoich w kwestionariuszach istotną rolę poprawy stanu bezpieczeństwa,

a dopiero na dalszych miejscach umieszczali problematykę dotyczącą ochrony zdrowia (21%) oraz rozwoju potencjału społeczno-gospodarczego (19%). Najmniej ważne są dla ankietowanych mężczyzn zagadnienia związane z turystyką (17%) i poprawą stanu środowiska naturalnego (15%).

Respondenci różnili się od siebie również pod względem wieku. Najmłodszymi badanymi były osoby do 18 roku życia, stanowiący 10% wszystkich ankietowanych osób. W tej grupie wiekowej najczęściej wskazywanym obszarem przyszłych działań był rozwój potencjału turystycznego - istotny dla 50% spośród nich. Na kolejnych miejscach młodzi ludzie wymieniali poprawę jakości środowiska naturalnego, rozwój kultury, oświaty i edukacji, rozwój infrastruktury i transportu oraz rozwój potencjału społeczno – gospodarczego (40% grupy). Mniej uwagi poświęcili rozwojowi sportu i rozrywki oraz ochronie zdrowia, które są ważne dla 30% grupy. Najmniej istotne są w opinii młodzieży sprawy związane z poprawą poziomu bezpieczeństwa w gminie (20% grupy).

Stanowiący najliczniejszą, wśród wszystkich badanych mieszkańców, grupę wiekową dwudziestolatkowie (27%) uznali, że najważniejsze są działania podejmowane w celu rozwoju sektora kultury i nauki (62% grupy), a ponad połowa podkreśliła również priorytetową rolę inicjatyw związanych z poprawą sytuacji społeczno-gospodarczej (55%). Trzecim najważniejszym dla tej grupy wiekowej obszarem jest rozwój infrastruktury i transportu (37%) oraz sport i rozrywka (33%). Dopiero na kolejnych pozycjach wymieniane były kwestie dotyczące ochrony zdrowia, turystyki (po 26%), oraz poprawy jakości środowiska naturalnego (14%).

Kolejną grupą respondentów były osoby w wieku 30 - 39 lat, stanowiące 26% wszystkich badanych osób. Ankietowani z tej grupy najczęściej wskazywali na obszar rozwoju kultury, oświaty i nauki (65% grupy) oraz rozwój infrastruktury i transportu (53%). Nieco ponad jedna trzecia uznała za najważniejsze problemy dotyczące sportu i rozrywki (34%). Najmniej istotną kwestią pozostaje dla trzydziestoletnich mieszkańców biorących udział w badaniu rozwój społeczno – ekonomicznego potencjału gminy (30%).

Nieco starsi respondenci, czyli osoby pomiędzy 40 a 59 rokiem życia, stanowiący 23% wszystkich badanych, uznali że najważniejszy dla rozwoju gminy i miasta Szadek jest obszar kultury, oświaty i nauki (65% grupy) oraz rozrywki i sportu (56%). Kolejne miejsce na liście ich priorytetów zajął rozwój potencjału społeczno-gospodarczego (21%) oraz poprawa bezpieczeństwa (17%). Dopiero na dalszych pozycjach odnotowano kwestie dotyczące poprawy infrastruktury i transportu oraz jakości środowiska naturalnego (po 13%). Najmniej ważne są dla czterdziesto - i pięćdziesięciolatków obszary związane z rozwojem potencjału turystycznego i poprawą jakości systemu ochrony zdrowia – wskazało je tylko 4% osób z tej grupy wiekowej.

Najstarszymi respondentami były osoby powyżej 60 roku życia – 12% wszystkich ankietowanych mieszkańców. W tej grupie wiekowej najczęściej wskazywano na priorytetową rolę rozwoju kultury i nauki (66% grupy) oraz konieczność poprawy systemu ochrony zdrowia (58%). Następnymi istotnymi elementami według 33% najstarszych badanych mieszkańców Gminy Szadek jest rozwój infrastruktury i transportu, poprawa jakości środowiska naturalnego,

a także poprawa bezpieczeństwa. Kolejnych 25% respondentów uznało, że warto również skupić uwagę na rozwoju potencjału społeczno-gospodarczego oraz potencjału turystycznego, natomiast najmniej osób, bo jedynie 16% z danej grupy wiekowej wskazało jako priorytet rozwój rozrywki i sportu.

Badani respondenci różnili się także ze względu na swój status zawodowy. Dla 13 osobowej grupy uczniów (w tym studentów) najistotniejszymi obszarami przyszłych działań Gminy były rozwój kultury, oświaty i nauki (61% grupy) oraz potencjału społeczno-gospodarczego (46%). Na trzecim miejscu wskazywali najczęściej zagadnienia rozrywki i sportu (38%), potencjału turystycznego gminy oraz stanu bezpieczeństwa. Kolejną istotną kwestią według 30% uczniów był zarówno rozwój infrastruktury i transportu, jak i działania związane z poprawą jakości środowiska naturalnego oraz ochrona zdrowia.

Dla rolników, stanowiących najmniej liczną grupę wśród wszystkich ankietowanych osób, najistotniejsze były kwestie związane z rozwojem infrastruktury i transportu (62%). Na drugim miejscu wskazywali oni na potrzebę skoncentrowania działań dotyczących pełnego wykorzystania potencjału społeczno – gospodarczego gminy, rozwoju sektora kultury i nauki, inicjatyw związanych ze sportem i rozrywką oraz turystyką (42%). Dopiero na kolejnych miejscach wymieniali problemy bezpieczeństwa (28%) oraz jakości środowiska naturalnego i ochrony zdrowia (14%).

Kolejną grupą biorącą udział w badaniu ankietowym były osoby zatrudnione w sektorze prywatnym (20 respondentów), aż 65% z nich stwierdziło, że najistotniejszym obszarem wokół którego powinna skupić swoje działania Gmina Szadek, jest rozwój potencjału społeczno – gospodarczego. Drugim najczęściej wskazywanym punktem był rozwój kultury, oświaty i edukacji (60% grupy), a trzecim rozrywka i sport oraz rozwój infrastruktury i transportu (55% grupy). Na kolejnych miejscach wymieniano konieczność działań w obszarach ochrony zdrowia (35%) oraz turystyki (25%). Najmniej ważne są dla pracowników prywatnych inicjatywy z zakresu poprawy stanu środowiska naturalnego (15%) oraz bezpieczeństwa (10%).

Kolejną grupą biorącą udział w badaniu były osoby zatrudnione w sektorze publicznym (18 respondentów) - rozkład ich odpowiedzi nie był zbyt zróżnicowany. Rozwój kultury, oświaty i edukacji zyskał aż 67% wskazań, rozwój infrastruktury i transportu – 56%, a poprawa jakości środowiska naturalnego – 39%. Kolejnym kluczowym obszarem działań dla 28% respondentów jest poprawa bezpieczeństwa, a dla 22% – rozwój rozrywki i sportu, rozwój potencjału społeczno-gospodarczego oraz poprawa jakości systemu ochrony zdrowia, a najmniej, bo jedynie 17% wskazań zyskał rozwój potencjału turystycznego.

Wśród wszystkich ankietowanych osób tylko 10 respondentów zadeklarowało status przedsiębiorcy - 90% tej grupy wskazało jako priorytet dla działań gminy rozwój kultury, oświaty i edukacji. Na drugim miejscu przedsiębiorcy wymieniali najczęściej działania

z zakresu rozrywki i sportu (50%), a na trzecim rozwój infrastruktury i transportu oraz potencjału społeczno-gospodarczego (30%). Rzadziej wymieniano jako priorytety konieczność poprawy systemu ochrony zdrowia (20%), bezpieczeństwa czy jakości środowiska naturalnego (po 10%).

Liczną 16-osobową grupę respondentów stanowiły osoby bezrobotne. W tym przypadku, podobnie jak wcześniej, najczęściej wybieranym kluczowym aspektem do działań był rozwój kultury, oświaty i edukacji (63% grupy) oraz rozwój rozrywki i sportu (56%). Trzecim najczęściej wskazywanym w tej grupie obszarem stał się rozwój potencjału społeczno-gospodarczego oraz poprawa bezpieczeństwa, na który zwróciło uwagę 50% spośród wszystkich bezrobotnych. Następnym w kolejności priorytetem powinna być według 25% bezrobotnych poprawa jakości środowiska naturalnego, rozwój infrastruktury i transportu oraz poprawa jakości systemu ochrony zdrowia – po 19% wskazań. Najmniej liczna część badanych, bo jedynie 13%, wskazała jako najważniejszy rozwój potencjału turystycznego.

W przypadku grupy ankietowanych emerytów i rencistów (13 osób) do priorytetowych obszarów należą według nich rozwój kultury, oświaty i edukacji (62%) oraz jakości systemu ochrony zdrowia (54%). Ponad jedna trzecia uznała za ważne problemy infrastruktury i transportu oraz poprawa bezpieczeństwa (38%). Mniej istotne są dla grupy kwestie środowiska naturalnego czy rozwoju potencjału społeczno-gospodarczego (31%). Pozostałe obszary, czyli rozwój rozrywki i sportu oraz rozwój potencjału turystycznego zyskały jedynie po 23% wskazań.

Niezależnie od wykształcenia najbardziej istotnymi obszarami dla badanych osób były rozwój kultury, oświaty i edukacji, rozwój potencjału społeczno-gospodarczego oraz rozwój infrastruktury i transportu. Najmniej istotne obszary według badanych niezależnie od ich wykształcenia stanowiły sprawy związane z rozwojem potencjału turystycznego oraz poprawą jakości środowiska naturalnego.

Podsumowanie wyników sondażu społecznego:

Porównując opinie mieszkańców i kluczowych reprezentantów gminy widać, że wśród najważniejszych dla nich obszarów działań pojawiają się aż dwa wspólne – są to kwestie związane z poprawą stanu infrastruktury transportu oraz rozwojem potencjału społeczno – gospodarczego gminy. W swoich wypowiedziach mieszkańcy koncentrowali się na problemie stanu dróg, chodników i poboczy, przeciwdziałania bezrobociu poprzez organizowanie szkoleń dla osób poszukujących pracy oraz wspieranie lokalnej przedsiębiorczości. Reprezentanci gminy dostrzegali z kolei problem związany z ruchem tranzytowym prowadzonym przez centrum gminy oraz potencjał związany z lokalnym targowiskiem i rynkiem produktów lokalnych. O ile wg mieszkańców najistotniejsze powinny być działania podejmowane w celu

wzmocnienia instytucji kultury i nauki, to reprezentanci kładą największy nacisk na inicjatywy związane z wykorzystaniem potencjału rolniczego oraz turystycznego regionu. Ten ostatni element został jedynie wspomniany w ankietach przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy. Obie grupy marginalnie potraktowały problematykę dotyczącą ochrony zdrowia (zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów) oraz poprawy stanu środowiska naturalnego.

4. MISJA I WIZJA GMINY

Misja i wizja porządkują przyszłość Gminy, wyznaczają ramy, w których ma być realizowana strategia oraz stanowią wzorzec określający jej tożsamość, charakter oraz sposób postępowania. Określenie misji i wizji Gminy i Miasta pozwala stworzyć fundamenty dla zamierzonych działań i opcji.

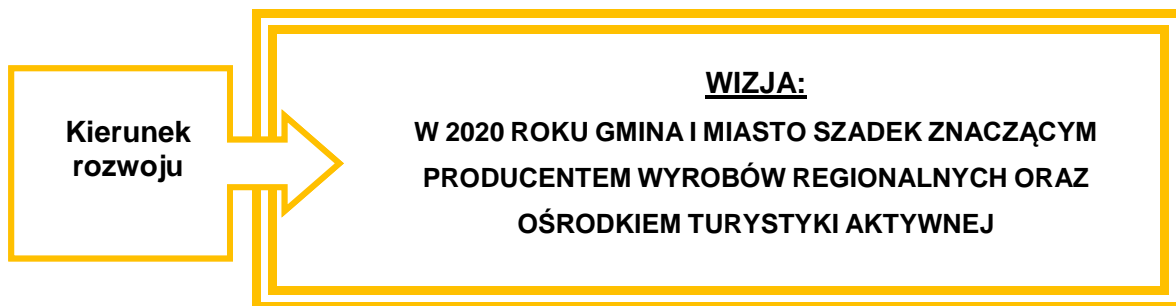
Analiza sytuacji obecnej Gminy i Miasta na podstawie m.in. dostarczonych przez Urząd Gminy i Miasta informacji oraz badania przeprowadzonego wśród mieszkańców oraz kluczowych reprezentantów, pozwoliło na zebranie danych i informacji niezbędnych do opracowania misji i wizji Gminy i Miasta Szadek na najbliższe lata. Formułując misję i wizję rozwoju Gminy i Miasta Szadek do roku 2020, wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- uwarunkowania zewnętrzne – czynniki niezależne od działań podejmowanych przez władze samorządowe,
- uwarunkowania wewnętrzne – potencjał i problemy endogeniczne Gminy i Miasta,
- aktualne dokumenty strategiczne na poziomie regionalnym i krajowym,
- wnioski z badania sondażowego wśród mieszkańców i kluczowych reprezentantów społecznych.

Celem wyznaczenia misji i wizji jest określenie optymalnego kierunku rozwoju w przyszłości oraz ram dla działań realizowanych w strategii. Wizja określa stan docelowy, do osiągnięcia którego Gmina i Miasto Szadek będzie dążyć w kolejnych latach, do 2020 roku. Wizja rozwoju powinna więc odpowiedzieć na pytanie, jak będzie wyglądała sytuacja społeczno – gospodarcza Gminy po upływie danego okresu czasu, uwzględniając realizację planowanych działań strategicznych. Natomiast misja określa sposób osiągnięcia stanu docelowego. Zdefiniowanie misji i wizji jest kluczowym elementem strategii, któremu podporządkowane są wszystkie cele realizowane przez Gminę oraz działania podejmowane w ramach tych celów.

4.1. WIZJA I MISJA ORAZ STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU

ISTOTĄ ZDEFINIOWANIA MISJI JEST WSKAZANIE ROLI, JAKĄ WŁADZE GMINY POWINNY PEŁNIĆ W DĄŻENIU DO NAJBARDZIEJ POŻĄDANEGO PRZYSZŁEGO KSZTAŁTU GMINY I MIASTA SZADEK (WIZJI) W OPARCIU O POSIADANE ZASOBY Z UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB MIESZKAŃCÓW GMINY I MIASTA I JEGO KLUCZOWYCH INTERESARIUSZY. SFORMUŁOWANA WIZJA DAJE WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE KIERUNKU I SPOSOBU DZIAŁANIA WŁADZ GMINY I MIASTA PRZYJĘTEGO NA OKRES DO 2020 ROKU.

Osiągnięcie powyżej określonego stanu docelowego, będzie możliwe dzięki realizacji misji Gminy i Miasta, którą jest:

Tak sformułowana przyszła wizja i misja Gminy i Miasta uwzględnia szereg kluczowych elementów:

- potencjał w zakresie rozwoju rolnictwa oraz posiadania szerokiej gamy produktów lokalnych,
- kapitał ludzki oraz szeroko rozumiane zasoby kulturowe i środowiskowe determinujące atrakcyjność regionu,
- ukierunkowanie przyszłych działań władz Gminy i Miasta na rozwój społeczno-gospodarczy oraz poprawę warunków życia mieszkańców.

4.2. STRATEGICZNE ORAZ OPERACYJNE CELE GMINY I MIASTA

ZIDENTYFIKOWANE CELE STRATEGICZNE WYZNACZAJĄ DOCELOWE, DŁUGOTERMINOWE KIERUNKI ROZWOJU GMINY I MIASTA SZADEK. NASTĘPNYM KROKIEM JEST PRZEŁOŻENIE KIERUNKÓW ROZWOJU NA POZIOM SZCZEGÓŁOWYCH DZIAŁAŃ OPERACYJNYCH POPRZEZ OKREŚLENIE I SFORMUŁOWANIE CELÓW OPERACYJNYCH.

Biorąc pod uwagę określoną w poprzednich rozdziałach misję i wizję Gminy i Miasta Szadek oraz wyniki oceny jej potencjału, sprecyzowano zbiór poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych. Cele strategiczne, koncentrując się na oczekiwanych rezultatach, wskazywać nam będą określony na najbliższe lata kierunek rozwoju Gminy i Miasta.

Dla każdego celu strategicznego wskazano grupę celów operacyjnych, których realizacja umożliwi osiągnięcie oczekiwanego stanu docelowego. Cele operacyjne koncentrować się będą na określonych, sprecyzowanych działaniach, jakie powinny zostać podjęte przez władze Gminy i Miasta.

W trakcie przygotowania strategii dla trzech wypracowanych celów strategicznych, określono siedem celów na poziomie operacyjnym. W ramach każdego z wymienionych celów operacyjnych, zaproponowano katalog działań, które może realizować gmina w celu realizacji zamierzonego celu.

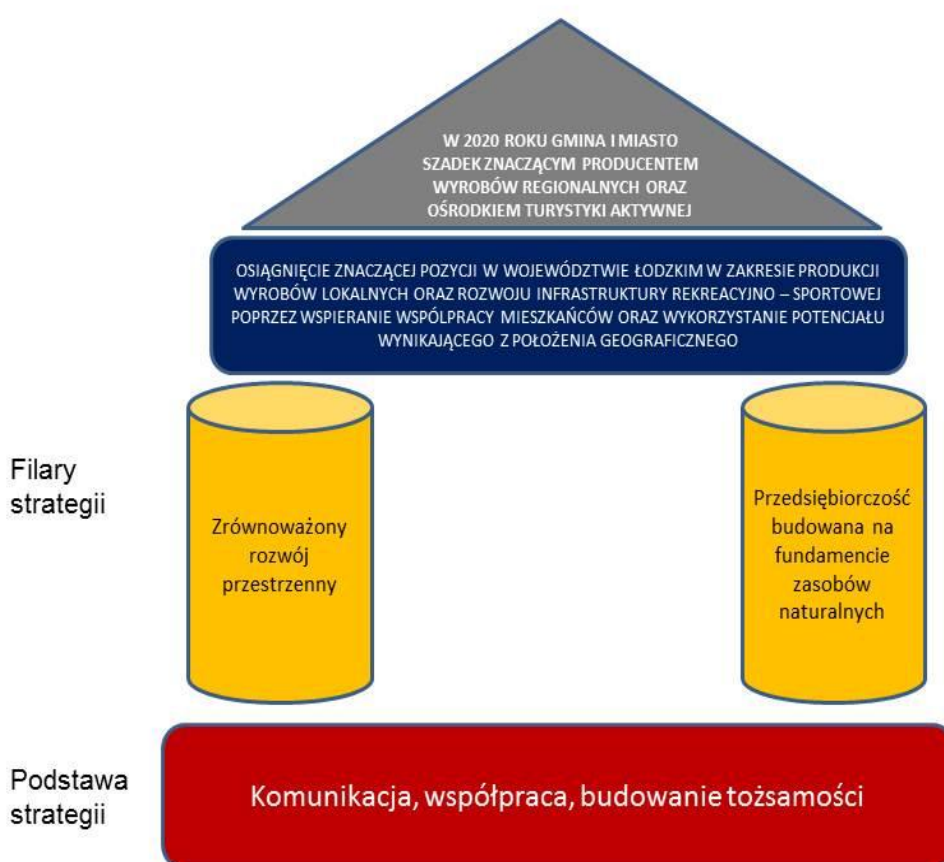
Przedstawiona w tym dokumencie lista celów i działań operacyjnych stanowi jedynie propozycję i nie należy jej traktować jako zbioru wyczerpującego wszystkie możliwości stojące

przed Gminą i Miastem. Są to sugestie i przykłady, które w zależności od potrzeb mogą być uzupełniane o kolejne elementy.

Istotne jest, iż cel 1 stanowi niejako podstawę i fundament prezentowanej strategii. Cel 1 jest również podstawą do realizacji pozostałych celów strategicznych zaprezentowanych w niniejszym dokumencie. Sprawna i efektywna realizacja zaproponowanych celów strategicznych w znacznym stopniu przyczyni się do realizacji założonej wizji Gminy i Miasta Szadek.

Poniższy rysunek przedstawia sposób dochodzenia do zaplanowanej wizji.

Rysunek 3 Kierunek rozwoju Gminy i Miasta- sposób dochodzenia do obranej wizji

Źródło: opracowanie własne

4.2.1. CEL STRATEGICZNY 1

KOMUNIKACJA I WSPÓŁPRACA ORAZ BUDOWANIE TOŻSAMOŚCI WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY I MIASTA

CEL OPERACYJNY 1.1

KOMUNIKACJA I WSPÓŁPRACA

Komunikacja jest procesem tworzenia, nadawania, odbierania i interpretowania komunikatów między ludźmi jak również pomiędzy większymi organizmami instytucjonalnymi. W procesie komunikacji i współpracy istotnym jest, aby obecne były dwa podmioty przekazujące sobie informacje – zarówno nadawca jak i odbiorca. Umiejętność właściwego komunikowania się zapobiega powstawaniu nieporozumień i konfliktów, przyczynia się do polepszenia atmosfery między odbiorcą a nadawcą, a przede wszystkim oszczędza czas. Sprawna i efektywna komunikacja wpływa na jakość życia mieszkańców Gminy i Miasta oraz na jakość tworzonych przez nich związków i budowane przez nich mniejsze społeczności czy grupy.

Jedną ze słabych stron Gminy i Miasta Szadek, w opinii mieszkańców, jest mała aktywność i słaba integracja lokalnej społeczności. Sytuacja ta jest wynikiem niskiego stopnia komunikacji i współpracy zidentyfikowanego na podstawie przeprowadzonej w Szadku diagnozy. W opinii głównych interesariuszy niezwykle istotnym problemem do rozwiązania pozostaje podział lokalnej społeczności oraz jej interesów na „miasto” i „wieś”. Ankietowani mieszkańcy jak i głównie interesariusze liczą na poprawę dostępu do informacji na temat działań podejmowanych w Gminie i Mieście Szadek.

W powyższym celu operacyjnym komunikacja nie jest rozumiana jedynie jednostronnie tzn. jako komunikacja „w dół” – informowanie o działaniach władzy. Przekazywanie informacji powinno zachodzić również „w górę” tzn. mieszkańcy powinni mieć realną możliwość przekazywania oceny podejmowanych w Szadku działań oraz ich wyników. Sprawnie funkcjonująca komunikacja w powyższym kształcie („w dół” i „w górę”) przyczyni się do budowania więzi między mieszkańcami a także wzmocni ich poczucie zaangażowania i sprawstwa w ważnych dla Gminy i Miasta aspektach.

W związku z wyżej zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców, władze Gminy i Miasta powinny nakierować swoje działania na usprawnienie komunikacji ze społecznością lokalną. Komunikacja ta powinna być prowadzona przede wszystkim na linii samorząd mieszkańcy. Władze Szadku nie powinny zapominać również o pośredniczeniu i usprawnianiu komunikacji na linii: mieszkańcy miasta- mieszkańcy wsi.

Ponadto, władze powinny działać na rzecz usprawnienia komunikacji działań między funkcjonującymi na terenie Gminy i Miasta organizacjami i instytucjami zarówno tymi publicznymi, prywatnymi jak i z sektora organizacji pozarządowych.

Dobra praktyka –www.dialogspoleczny.krakow.pl

www.dialogspoleczny.krakow.pl to krakowska strona konsultacji społecznych. Na stronie znajdują się informacje na temat bieżących inwestycji, terminów i miejsc odbywania się konsultacji. Ponadto, na stronie zamieszczane są relacje wideo ze spotkań konsultacyjnych, a nawet można odbyć szkolenie w formie e-learningowej dotyczące dialogu społecznego.

Portal powstał z myślą o mieszkańcach Krakowa, którzy są żywo zainteresowani sprawami miasta i chcą mieć realny wpływ na podejmowane decyzje dotyczące przede wszystkim inwestycji i projektów miejskich w Krakowie. Ideą przyświecającą założycielom portalu jest fakt, iż tylko wspólna rozmowa, szeroko pojęty dialog społeczny, wyrażanie własnej opinii, poglądów, dzielenie się swoimi uwagami i alternatywnymi rozwiązaniami umożliwi poznanie stanowiska wszystkich zainteresowanych stron. To z kolei pozwoli na wybranie najlepszych rozwiązań, które będą korzystne dla jak największej liczby Krakowian. Jest to możliwe jednak tylko przy sprawnym przepływie informacji między mieszkańcami a samorządem – i właśnie temu ma służyć powyższy serwis.

Ponadto, w Krakowie jako pierwszym mieście w Polsce utworzono specjalny Referat ds. Komunikacji społecznej.

Oprócz tego, w Krakowie w 2011 roku powołano Komisje Dialogu Obywatelskiego, które mają stać się polem do współpracy władz miasta z organizacjami pozarządowymi. Tak utworzone gremia są organami inicjatywno – doradczymi dla władz Krakowa.

Innymi przykładami w zakresie sprawnej i efektywnej komunikacji władz samorządowych z mieszkańcami i nie tylko są:

- strona www.um.warszawa.pl- przejrzysta, ciekawa graficznie zawiera odesłania do mediów społecznych,
- strona www.olesno.pl- czytelna i przejrzysta strona uzupełniona newsletterem,
- strona www.wroclaw.pl- strona posiadająca filtr dobierający informacje do konkretnej grupy np. dla mieszkańca, przedsiębiorcy, turysty, studenta itd.,
- newsletter gminny – np. Murowana Goślina, Paradyż, Olesno,
- poradnik inwestora dostępny na stronie internetowej gminy Mogilany.

W ramach niniejszego celu operacyjnego poniżej zaprezentowano proponowane inicjatywy do podjęcia w Szadku:

- działania nakierowane na usprawnianie komunikacji społecznej,
- modernizacja strony internetowej Szadku (polepszenie jej przejrzystości, regularne aktualizowanie, dodanie zakładki z informacją o samorządowcach- ich obowiązkach i aktywnościach, informacje o aktualnym przebiegu prac Rady Gminy, zakładka z interpelacjami, zapytaniem i odpowiedziami itp.)
- zwiększenie dostępności radnych i burmistrza- podanie do wiadomości publicznej terminów i godzin dyżurów, wprowadzenie/ usprawnienie internetowego systemu kontaktu poprzez np. e-formularz, organizowanie spotkań otwartych z władzami Gminy i Miasta) ,
- bieżąca aktualizacja Biuletynu Informacji Publicznej,
- stworzenie newslettera Gminy i Miasta Szadek – regularny informator w wersji elektronicznej oraz drukowanej,
- bieżące aktualizowanie informacji zamieszczanych na tablicach informacyjnych na terenie Gminy i Miasta (zadbanie o odpowiednią ilość oraz lokalizację tablic),
- zaangażowanie lokalnych mediów do promowanie mechanizmów komunikacji z samorządem (np. publikacja godzin dyżurów radnych, wywiady z samorządowcami, założenie profilu Gminy i Miasta na portalach społecznościowych,
- maksymalne wykorzystanie instytucji podlegającym samorządowi do przekazywania istotnych dla wspólnoty lokalnej informacji (np. tablice, gazetki ścienne z informacjami z samorządu),
- stworzenie poradnika interesanta- praktycznej broszury, która pomaga odnaleźć najpotrzebniejsze informacje np. na temat załatwiania konkretnych spraw urzędowych,
- usprawnienie mechanizmów partycypacji mieszkańców w działaniach podejmowanych przez władze- zwiększanie aktywności obywatelskiej np. poprzez zwiększenie liczby konsultacji społecznych,
- podejmowanie działań na rzecz aktywnej i skoordynowanej współpracy z innymi gminami (np. stworzenie wspólnej uzupełniającej się oferty turystycznej i inwestycyjnej).

CEL OPERACYJNY 1.2

BUDOWANIE TOŻSAMOŚCI

Efektywna komunikacja z celu operacyjnego 1.1 przyczyni się w dużej mierze do zbudowania i umocnienia tożsamości regionalnej mieszkańców Gminy i Miasta Szadek. Kluczowym jej elementem jest stopień indywidualnej identyfikacji z regionem, jego społecznością i kulturą. Ta identyfikacja wyraża się często w gotowości do altruistycznych działań na rzecz regionu i jego społeczności czy zbiorowości¹⁶. Tożsamość regionalna w perspektywie socjologicznej opiera się głównie o poczucie pewnej odrębności czy odmienności mieszkańców danego obszaru. Podobnie w przypadku perspektywy geograficznej, gdzie tożsamość regionalna powiązana jest bezpośrednio z przypisaniem się (jako społeczności lokalnej) do danego terytorium czyli miejsca i przestrzeni.

Podobnie jak w przypadku celu operacyjnego dotyczącego komunikacji i współpracy niski stopień utożsamiania się mieszkańców z regionem jest dostrzegany przez badanych mieszkańców Gminy i Miasta. Respondenci zwracają uwagę, iż wśród obywateli Gminy i Miasta Szadek zmniejsza się poziom wiedzy na temat regionu i jego tradycji. W związku z powyższym nie identyfikują się już z zamieszkiwanym przez siebie obszarem, co wpływa również na zmniejszającą się aktywność na rzecz swojej społeczności lokalnej. Dostęp oraz wykorzystanie potencjału kulturowego odgrywanie niezwykle ważną rolę w budowaniu tożsamości oraz więzi lokalnych. Poznanie wspólnego dziedzictwa, a także rozwijanie wspólnych doświadczeń przyczynia się do budowania i wzmacniania więzi społecznych oraz pozytywnej identyfikacji ze swoją społecznością. Władze lokalne powinny zatem przyczyniać się do ułatwiania swoim mieszkańcom podejmowania działań ukierunkowanych na wzmacnianie i rozwijanie tejże tożsamości. Koniecznym jest tworzenie warunków sprzyjających aktywności obywateli, a nie odgórne narzucanie modelu tożsamości regionalnej. Przykładem mogą być działania wspierające oddolne inicjatywy mieszkańców w zakresie tworzenia lub odtwarzania elementów kultury, które budują tę tożsamość. Podstawowe działania władz lokalnych powinny skupiać się na wypracowaniu instrumentów wsparcia obywateli w inicjatywach dotyczących poszukiwania i popularyzowania wiedzy i umiejętności związanych bezpośrednio z tradycją, dziedzictwem kulturowym oraz historią regionu.

Ważnym aspektem jest podniesienie ogólnej świadomości regionalnej i umiejętności dostrzegania wartości i potencjału w lokalnym dziedzictwie. Tym samym wzrasta konieczność profesjonalnie prowadzonej edukacji regionalnej, a także zachęcanie społeczności do angażowania się w sprawy własnej lokalności i własnego dziedzictwa kulturowego, w tym do korzystania z zasobów kulturowych i przyrodniczych.

¹⁶ Szczepański Marek S., *Tożsamość regionalna - w kręgu pojęć podstawowych i metodologii badań. Między tożsamością indywidualną a społeczną – preliminaria*, Katowice październik 2001 – sierpień 2003

Działania wzmacniające lokalną tożsamość wśród osób dorosłych są ważne również z perspektywy ekonomicznej – pozwalają m.in. na podnoszenie własnych kwalifikacji lub rozwój lokalnej przedsiębiorczości opartej na wiedzy o lokalnym dziedzictwie. Mieszkańcy identyfikujący się ze swoją społecznością mogą być inicjatorami różnego typu wydarzeń (np. artystycznych), które przyczynią się do wyłonienia produktów i marek regionalnych promujących lokalne rękodzieło czy tradycje. Działania w tym zakresie sprzyjają również rozwojowi turystyki kulturowej i przyrodniczej w połączeniu z elementami edukacji regionalnej.

Zapisy Zaktualizowanej Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego¹⁷ Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego podkreślają, iż ważne jest, aby w strategicznych planach rozwoju poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego kwestie związane ze wzmacnianiem tożsamości lokalnej nie były marginalizowane.

Przywracanie walorów dziedzictwa kulturowego m. in. poprzez włączanie miast w sieć unikatowych ośrodków historycznych znaczenia regionalnego oraz lokalnego znajdują swoje odzwierciedlenie w zapisach Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego do 2020 roku.

Dobra praktyka –Gmina Limanowa

Bogactwem gminy Limanowa jest kultura ludowa reprezentowana przez Lachów Limanowskich. Zmieniają się czasy, warunki życia, opcje polityczne, a działacze kultury są wierni tradycjom swych ojców. Władze lokalne dbając o zachowanie tego dziedzictwa kulturalnego, w trosce o znikające zawody (kowlstwo, haft, wikliniarstwo itp.) postanowiły otoczyć mecenatem regionalne zespoły ludowe, Koła Gospodyń Wiejskich oraz indywidualnych artystów i powołały na mocy uchwały gminy Gminny Zespół Użyteczności Publicznej w Limanowej, który miał zająć się m.in. zarządzaniem sferą usług publicznych w dziedzinie kultury. Jednym z celów działalności GZUP miało też być pozyskanie i zaangażowanie dzieci oraz młodzieży do współuczestniczenia w procesie budowania tożsamości i utrzymania tradycji kulturalnej regionu.

Ożywienie działalności kulturalnej dzięki powołaniu GZUP przyniosło ogromne korzyści w postaci reaktywowania 18 Kół Gospodyń Wiejskich, powołania Zespołu Regionalnego „Mali Męcianie” z Zespołu Szkół z Męciny, ożywienia działalności trzech regionalnych zespołów: „Pisarzowianie” z Pisarzowej, „Spod Kicek” z Mordarki i Rodziny Wróblów z Łososiny Górnej oraz amatorskiego ruchu artystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem zanikających zawodów (kowali, szewców, piekarzy czy hafciarek). Dzięki mecenatowi nastąpiło ożywienie działalności malarzy, rzeźbiarzy, gawędziarzy, śpiewaków ludowych.

W gminie funkcjonuje 8 domów kultury i 8 bibliotek publicznych, gdzie udostępniane są bezpłatnie lokale dla regionalnych zespołów, KGW i indywidualnych artystów. Ukształtował

¹⁷ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Cel 4 Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego

się tutaj niepowtarzalny „polski rok obrzędowy” (np. Sobótki, Dożynki, Święto Chleba). Przywrócenie i udostępnienie gościom oraz turystom dziedzictwa kulturowego przynosi mieszkańcom profity ekonomiczne i przyczynia się do rozwoju gospodarczego regionu. Powstało 30 gospodarstw agroturystycznych. Wiele z nich pozyskało środki unijne na rozbudowę i modernizację bazy. Stopa bezrobocia w gminie Limanowa obniżyła się z 20 do 16 procent. Dziedzictwo kulturowe staje się bowiem atrakcyjnym produktem rynkowym, a także przedmiotem wymiany i współpracy. Dzięki tej polityce gmina Limanowa jest pozytywnie postrzegana na rynkach turystycznych. W 2000 roku gmina zdobyła Srebrnego Talara przyznawanego przez Sądecko-Podhalańską Izbę Gospodarczą w Nowym Sączu dla najprężniej działającej gminy, za umiejętne łączenie walorów turystyczno-krajoznawczych i kulturowych z troską o rozwój infrastruktury.

W ramach powyższego celu zidentyfikowano następujące działania:

- propagowanie i rozwijanie współpracy między stowarzyszeniami/ instytucjami działającymi na terenie Szadku,
- wspieranie działań dotyczących kultywowania tradycji oraz rozwijania nowych umiejętności i praktyk w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego;
- upowszechnianie oraz zwiększenie obecności kultury lokalnej w życiu codziennym mieszkańców;
- budowanie kompetencji oraz wspieranie uczestnictwa w kulturze;
- poprawa dostępu do zasobów dziedzictwa (tradycyjne oraz za pośrednictwem Internetu)
- wspieranie działań artystycznych związanych z tradycjami lokalnymi,
- wspieranie działań dotyczących dialogu międzypokoleniowego;
- stworzenie oraz promocja wspólnego celu/ marki,
- wzmocnienie elementów regionalnych w procesie edukacji,
- organizacja imprez/ festynów ściśle powiązanych z regionalnymi tradycjami.

4.2.2. CEL STRATEGICZNY 2

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ PRZESTRZENNY GMINY I MIASTA

CEL OPERACYJNY 2.1

ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Powyższy cel operacyjny został sformułowany w oparciu o wyniki analizy zawartej w części diagnostycznej niniejszej strategii, przeprowadzone rozmowy zarówno z głównymi reprezentantami Gminy i Miasta, jak i przedstawicielami władz oraz na podstawie wyników sondażu społecznego przeprowadzonego wśród mieszkańców.

Działania związane z zabezpieczeniem jak najlepszego stanu infrastruktury technicznej na terenie Gminy i Miasta są jedną z najbardziej elementarnych potrzeb mieszkańców w zakresie sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania w przestrzeni gminno - miejskiej. Dużym zagrożeniem dla bezpieczeństwa mieszkańców są możliwe katastrofy komunikacyjne w ruchu lądowym. W związku z powyższym koniecznością jest dbałość o jak najlepszą jakość infrastruktury technicznej na terenie Gminy i Miasta.

Podobnie jak w większości regionów kraju, także w Gminie i Mieście Szadek występują potrzeby związane z rozwojem infrastruktury drogowej.

Obszar „Rozwój infrastruktury drogowej i transportu” został wskazany przez mieszkańców Gminy i Miasta jako jeden z najważniejszych obszarów przyszłych działań lokalnych władz. Stan dróg ma nie tylko wpływ na jakość życia mieszkańców danego obszaru, ale także na jego atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną. W związku z tym istotne jest zwrócenie szczególnej uwagi na zrównoważony rozwój infrastruktury drogowej, obejmujący zarówno tereny atrakcyjne inwestycyjnie i turystycznie, jak również pozostałe części Gminy i Miasta.

Kolejnym działaniem w ramach poprawy infrastruktury drogowej i okołoturystycznej, zmierzającym również do poprawy bezpieczeństwa w mieście i promocji aktywnego stylu życia, jest budowa i modernizacja chodników oraz ścieżek rowerowych.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego 2020 w jednym ze swoich głównych celów dotyczącym równoważenia systemu osadniczego i poprawy spójności terytorialnej regionu kładzie duży nacisk na wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich. W tym zakresie istotne jest przywrócenie zasięgu oddziaływania przestrzennego małych i bardzo małych miast takich jak Szadek.

Dobra praktyka - Przebudowa płyty rynku w miejscowości Złoty Potok.

Przebudowa Płyty rynku poprzedzona została analizą stanu ikonograficznego Złotego Potoka. Wyznaczono trzy strefy funkcjonalno-przestrzenne - A,B,C,- składające się na całość funkcjonalną Rynku i jego otoczenia.

Strefa „A” - Plac główny Rynku

W strefie „A” będącej centralnym założeniem płyty Rynku wyeksponowano studnię wraz z jej obudową. Wprowadzono nawierzchnie z niebieskiej kostki betonowej odwzorowującej symboliczny nurt potoku. Warto zaznaczyć, iż wyeksponowana studnia jest elementem będącym nośnikiem historii stanowiącej klucz kompozycyjny do rozmierzenia modularnego rysunku posadzki oraz wyeksponowaniu związanych z miejscowością herbów w formie umożliwiających ich ekspozycje nadając rangę studni jako „studni przodków”, co nie jest bezpodstawne ze względu na to, że w przeszłości studnia była centralnie ważnym miejscem zapewniającym i gwarantującym byt mieszkańcom.

Strefa „B” - Plac Przykościelny

Wydobyto tu wyspę zabytkowego pomnika popielgrzymkowego z 1925 roku. Wokół tej wyspy wprowadzono posadzkę drogi wewnętrznej przechodzącej w posadzkę drogi powiatowej stanowiącej strefę „C” Rynku. Na wyspie zaprojektowano korektę nawierzchni poprzez wprowadzenie obejścia okólnego wokół nowej podbudowy pomnika, którą dostosuje się dla uzyskania organicznego kształtu, wpisanego do nowej organizacji ruchu. W strefie „B” ważnym przestrzennie elementem jest optyczne prowadzenie do zabytkowego kościoła parafialnego. Ważnym tłem i ścianą prowadzącą jest pierzeja wschodnia związana z „budynkiem z podcieniami „- budynku dawnej plebanii. Wprowadzono korektę podbudowy tego budynku i likwidację istniejących gazonów kwietnikowych w jego rejonie. Wprowadzono placyk wraz z dekoracyjnym drzewem, wokół którego zlokalizowana zostanie ławka ośmioboczna, swoim kształtem nawiązująca do kształtu wieży kościoła. Wzdłuż chodnika prowadzącego do kościoła wprowadzono zatokę podjazdową dla samochodów osobowych. Ponadto wprowadzi się płaszczyznę z kamienia brukowego jako informacyjną płaszczyznę placu przed wejściowego.

Strefa „C”- Droga Powiatowa(w fazie projektowej)

Strefa ta obejmuje drogę powiatową wraz z jej zmianą organizacji ruchu, która obejmuje wprowadzenie mini ronda, którego forma stanowić będzie zwornik dekoracyjny kompozycji płyty Rynku. Wykonane zostanie w kolorze żółtym.

W ramach projektu zrealizowano strefę A i B, uzupełniono zieleń nasadzając dodatkowo 40 krzewów oraz jednego świerka serbskiego - umożliwiając właściwą ekspozycję tego świątecznego drzewka wraz z jego okazjonalnym podświetleniem. Rynek zyskał również nowe oświetlenie. Wprowadzono słupy oświetleniowe (32 szt.), świetlne pachołki (11 szt.),

podświetlenie iluminacyjne drzew (15 szt.), oświetlenie kinkietowe (6 szt.), reflektory iluminacyjne – podświetlenie studni (2 szt.).

Wprowadzono również elementy małej architektury takie jak: ławki, studnia, gabłota informacyjna, maszt flagowy, ozdobny hydrant wodociągowy, rzeźbę i inne elementy architektoniczne.

Efekty realizacji projektu - w wyniku realizacji projektu uzyskano:

Plac rynku wyłożony kostką o kolorystyce nawiązującej do jurajskiego wapienia, oraz niebieską, która tworzy zarys strumienia, symbolicznie przepływającego przez rynek odbudowano studnię z wielkim kołowrotem i drewnianym zadaszaniem, pod którym ulokowano kartusze herbowe rodów magnackich, które władały Potokiem na przestrzeni wieków. Cały teren zyskał nowe oświetlenie, wraz z małą architekturą oraz zielenią.

Dobra praktyka - Lokalna Obwodnica Andrychowa - etap I

Droga krajowa K52 stanowiła jedyny dogodny ciąg komunikacyjny w relacji wschód-zachód w Andrychowie, obsługujący jednocześnie ruch tranzytowy i wewnątrzmijski. Obciążenie ruchem tej drogi w godzinach szczytu znacznie przekraczało jej przepustowość. Stąd wyniknęła konieczność separacji głównej relacji ruchu wewnątrzmijskiego: Osiedle 200-lecia - obszar przemysłowy - droga krajowa K52, od ruchu tranzytowego prowadzonego drogą K52.

W wyniku realizacji projektu dostępne stały się tereny inwestycyjne strefy aktywności gospodarczej o powierzchni 42 ha, a stworzenie dogodnej infrastruktury drogowej znacznie podniosło ich atrakcyjność i przyczyniło się do efektywniejszego wykorzystania istniejących obiektów. Ponadto nastąpiło odciążenie drogi krajowej K52 od ruchu lokalnego i skrócenie czasu dojazdu do obszarów przemysłowych i mieszkalnych Andrychowa.

Zasady dobrej praktyki:

- ożywienie gospodarcze i rozwój Gminy Andrychów,
- otwarcie i podniesienie atrakcyjności terenów przemysłowych,
- powstanie nowych przedsiębiorstw i nowych miejsc pracy,
- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców poprzez odciążenie drogi krajowej K52 od ruchu lokalnego i skrócenie czasu dojazdu do obszarów przemysłowych i mieszkalnych Andrychowa,
- dobra współpraca władz gminy z mieszkańcami,
- wartość dodana projektu: poprawa estetyki okolicznych posesji.

W ramach powyższego celu operacyjnego zidentyfikowano następujące kierunki działań

- modernizacja dróg gminnych,
- podejmowanie działań lobbingowych ukierunkowanych na poprawę stanu dróg powiatowych i wojewódzkich przebiegających przez teren Gminy,
- przygotowanie infrastruktury okołodrogowej z przeznaczeniem dla pieszych i rowerzystów (ścieżki rowerowe, chodniki, pobocza, oświetlenie ulic, sygnalizacja),
- przygotowanie miejsc parkingowych,
- zagospodarowanie centrum miasta,
- wyposażenie jednostek porządku publicznego

CEL OPERACYJNY 2.2

POPRAWA INFRASTRUKTURY OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Ważnym obszarem rozwoju infrastruktury Gminy i Miasta, który wiąże się równocześnie z ochroną środowiska i zachowaniem posiadanych zasobów natury, jest poprawa stanu skanalizowania i zwodociągowania Gminy i Miasta. Odbywać się to będzie głównie poprzez budowę i modernizację sieci kanalizacyjnej, wodociągowej, budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.

Należy mieć na uwadze, że słabo rozwinięta infrastruktura ochrony środowiska może wpłynąć w przyszłości na obniżenie atrakcyjności obszaru Gminy i Miasta, zarówno pod względem gospodarczym, turystycznym jak i społecznym.

Czyste środowisko może być atutem Gminy i Miasta Szadek, który może wspomóc rozwój takich gałęzi działalności gospodarczej jak ekologiczna produkcja rolna czy agroturystyka. Biorąc pod uwagę sferę społeczną, dobrze rozwinięta infrastruktura ochrony środowiska wpływa pozytywnie na jakość życia mieszkańców oraz może stać się czynnikiem przyciągającym nowych osadników.

Prawie jedna trzecia ankietowanych mieszkańców wskazała środowisko naturalne oraz konieczność dbania o jego stan jako jeden z priorytetowych obszarów dla działań władz lokalnych.

PZPWŁ 2020 kładzie nacisk na wykorzystanie odnawialnych źródeł energii celem przywrócenia zasięgu oddziaływania przestrzennego małych i bardzo małych miast takich jak Szadek. poprzez wspieranie działań ukierunkowanych na wytwarzanie materiałów energetycznych np. z biomasy.

W związku z powyższym główne działania podejmowane przez władze samorządowe powinny oscylować wokół poprawy infrastruktury środowiska naturalnego w Gminie i Mieście.

Dobra praktyka – Zachodniopomorska Sieć Ośrodków Edukacji Ekologicznej i Przyrodniczej

Zachodniopomorska Sieć Ośrodków Edukacji Ekologicznej i Przyrodniczej jest siecią ukierunkowaną na edukację ekologiczną i przyrodniczą dzieci i młodzieży. W inicjatywę jest zaangażowanych szereg organizacji: organizacje pozarządowe, fundacje, centra oraz ośrodki informacji i edukacji ekologicznej, przyrodniczej i leśnej, Woliński Park Narodowy, Ośrodek Szkoleniowo – Badawczy w Zakresie Energii Odnawialnej, punkty informacyjne. Sieć powstała w roku 2004 pod patronatem WFOŚ i GW w Szczecinie. Skupia ona 24 ośrodki i organizacje zajmujące się edukacją ekologiczną i przyrodniczą w Województwie Zachodniopomorskim. Działalność sieci skupia się na wymianie doświadczeń, podnoszeniu kwalifikacji ośrodków skupionych w ramach sieci, promowaniu własnych ośrodków oraz podejmowaniu wspólnych inicjatyw. Dzięki takiej formie współpracy sieć ma możliwość realizacji przedsięwzięć na większą skalę oraz nawiązywania nowych kontaktów.

Zasady dobrej praktyki wynikające z realizacji projektu:

- wykorzystanie lokalnych warunków przyrodniczych, krajobrazowych i leśnych w ramach działań edukacyjnych,
- działania edukacyjne oparte na bezpośrednim kontakcie z przyrodą - rozwijanie działalności przez nawiązywanie szerokiej współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi,
- ważna rola stosunków międzyludzkich, opartych na życzliwości i wzajemnym poszanowaniu,
- sukcesywne rozszerzanie działalności w skali regionalnej,
- dzieci podstawowym adresatem działań edukacyjnych. □

Dobra praktyka – Farma wiatrowa w Tymieniu

Farma wiatrowa zlokalizowana jest w miejscowości Tymień, w Województwie Zachodniopomorskim (gmina Będzino, powiat koszaliński). Jest to największa farma wiatrowa w Polsce. Przygotowania do rozpoczęcia inwestycji trwały ponad 4 lata. Budowa farmy trwała 1 rok. Otwarcie inwestycji nastąpiło w maju 2006 roku. Zlokalizowana ona została na terenie byłego PGR; wybudowała ją polska spółka – EEZ (spółka zależna polskiej spółki Energia-Eco, brytyjskiej Renewable Energy Generation i amerykańskiej Invenergy Wind). Roczna produkcja energii elektrycznej na farmie to 125 GWh - jest to ilość wystarczająca dla 100 tys. gospodarstw. Przedsięwzięcie sfinansowane zostało przy współpracy z Bankiem Ochrony Środowiska BOŚ S.A. oraz

Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Spółka EEZ otrzymała dofinansowanie w ramach Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej, ze środków Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw oraz z Fundacji Eko-Fundusz. Oszacowano, że w wyniku produkcji 100000 MWh energii elektrycznej przez elektrownie wiatrowe, wielkość emisji zanieczyszczeń do atmosfery

zostanie ograniczona w następujących ilościach:

- SO₂: 780,0 Mg rocznie,
- NO_x 320,0 Mg rocznie,
- CO: 20,0 Mg rocznie,
- CO₂: 93 700 Mg rocznie,

- pył: 110 Mg rocznie.

Zasady dobrej praktyki wynikające z realizacji projektu:

- współdziałanie firm i samorządu lokalnego, w tym udana współpraca z lokalnym dystrybutorem energii (ENERGA),
- zastosowanie montażu finansowego w celu realizacji inwestycji,
- wsparcie lokalnych władz dla inwestycji (zaangażowanie wójta gminy Będzino),
- wykorzystanie lokalnych warunków przyrodniczych dla budowy inwestycji (potencjał odnawialnych źródeł energii) oraz terenów niezagospodarowanych,
- wystąpienie korzyści ekonomicznych z tytułu inwestycji – gmina ma dochody z tytułu podatku od nieruchomości,
- uzyskanie realnego efektu ekologicznego,
- pozytywne aspekty społeczne związane z inwestycją: społeczność lokalna pozytywnie przyjęła budowę
- inwestycji spodziewając się zmniejszenia bezrobocia oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej w gminie.

Wśród działań zidentyfikowanych w ramach powyższego celu operacyjnego wyróżnić należy:

- rozwój sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków,
- rozwój sieci gazowej,
- dbałość o czystość lasów,
- organizacja akcji podnoszących świadomość ekologiczną,
- budowa infrastruktury OZE,
- wykorzystanie OZE (biomasa, elektrownie wiatrowe)

CEL OPERACYJNY 2.3

MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

Kolejnym celem operacyjnym w ramach dbałości o zrównoważony rozwój przestrzenny Gminy i Miasta Szadek jest cel dotyczący modernizacji znajdującej się na jej terenie infrastruktury społecznej. W związku z tym, iż samorząd odpowiedzialny jest za wszystkie sprawy publiczne dotyczące życia mieszkańców w obrębie danej jednostki terytorialnej - do głównych zadań władz samorządowych należy zaspokajanie podstawowych potrzeb lokalnej społeczności. Do gałęzi infrastruktury społecznej zaliczyć możemy: naukę, oświatę i wychowanie, ochronę zdrowia, opiekę społeczną, kulturę i sztukę oraz szeroko rozumianą rekreację. Inwestycje czynione w infrastrukturę zarówno tę techniczną jak i społeczną przyczyniają się do rozwoju gospodarczego danego obszaru. Ankietowani mieszkańcy jako najistotniejszy obszar w ramach działań władz Gminy i Miasta uznali kulturę oraz naukę. Najważniejsze inicjatywy do podjęcia według mieszkańców to przede wszystkim modernizacja istniejących placówek oświatowo – kulturalnych oraz organizacja większej liczby wydarzeń o charakterze kulturalnym oraz zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży. Główni interesariusze podkreślali natomiast konieczność rozbudowy szeroko rozumianego zaplecza rekreacyjno – kulturalnego.

W PZPWŁ założono działania sprzyjające rozwojowi wybranych elementów infrastruktury społecznej, głównie w zakresie podstawowej opieki medycznej i szkolnictwa podstawowego oraz gimnazjalnego i licealnego, handlu, jak również wyspecjalizowanych funkcji w zakresie opieki medycznej, turystyki i rekreacji, funkcji uzdrowiskowej oraz komunikacyjnej.

W tym celu operacyjnym również należy wziąć pod uwagę, iż słabo rozwinięta infrastruktura społeczna może wpłynąć w przyszłości na obniżenie atrakcyjność obszaru Gminy i Miasta Szadek głównie w oczach potencjalnych mieszkańców jak i inwestorów.

Dobra praktyka – Spełniamy dziecięce marzenia-wykonanie 6 remontów świetlic oraz zamontowanie 15 placów zabaw w 16 sołectwach Gminy Trzebiatów

Znaczącym problemem miejscowości wiejskich gminy oddalonych o centrów turystycznych gminy jest stosunkowo wysokie bezrobocie oraz brak przemysłu i związana z tym niska podaż miejsc pracy. Odczuwalny był również brak integracji i samoorganizacji mieszkańców połączonej z brakiem wystarczającej ilości ofert spędzania wolnego czasu przez młodzież. Występują znaczne braki w propagowaniu i rozwoju agroturystyki.

Od około 2 lat sołtysi Gminy Trzebiatów wychodzili z inicjatywą utworzenia miejsc przeznaczonych dla dzieci. Niestety możliwości finansowe gminy i sołectw są ograniczone i zamierzenie to zostało zrealizowane w jedynie w 2 sołectwach (Trzebusz II, Mrzeżyno „za Regą”) i w mieście Trzebiatów poprzez budowę placów zabaw oraz wyremontowano

świetlice wiejskie w 5 sołectwach (Sadlno, Bieczyno, Chomętowo, Kładkowo i Lewice). Realizowany projekt w zakresie infrastruktury społecznej jest kontynuacją wyposażenia w place zabaw większości wsi na terenie gminy oraz osiedli mieszkaniowych. W 2004 roku Rada Sołecka Wlewo przy pomocy pracowników UMiG Trzebiatów opracowała i złożyła wniosek „Spełniamy dziecięce marzenia” o dofinansowanie na budowę placu zabaw w popegeerowskiej wiosce do Fundacji Wspomagania Wsi – w ramach konkursu został rozstrzygnięty 2 grudnia 2004 r. Głównymi odbiorcami projektu są dzieci w przedziale wiekowym od 1 do 15 lat. Efektem rzeczowym projektu są wyremontowane świetlice wiejskie oraz zorganizowanie placów zabaw.

Pomysł na realizację tego projektu narodził się we wrześniu 2004 r. z chwilą złożenia do Fundacji Wspomagania Wsi wniosku o dofinansowanie zakupu i montażu placu zabaw przez sołtysa wsi Wlewo. Projekt wzbudził zainteresowanie innych sołtysów z gminy, którzy też wyszli z inicjatywą napisania podobnych wniosków. Problem był tylko jeden. – maksymalna kwota, o którą można się ubiegać wynosiła 10 000 zł. Poza tym, zainteresowanie konkursem FWW na ogół jest duże i szanse na otrzymanie dofinansowania mogły mieć 2 lub 3 sołectwa. Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich to program, którego szukali. Wspólnie z sołtysami stwierdzili, że złożą jeden wniosek.

Łączny koszt projektu (15 placów zabaw i 7 świetlic) nie był mały – początkowo wynosił ponad 500 000 zł i Beneficjent musiał zabezpieczyć nie tylko środki własne w wysokości 20% kosztów kwalifikowanych, ale całego projektu. Następnym problemem było przedsięwzięcie we Wlewie. Zaplanowany tam remont świetlicy nie mógł zostać dofinansowany, ponieważ Wnioskodawca posiadał prawo do dysponowania nieruchomością tylko w formie umowy użyczenia, ale nie był właścicielem budynku. Na etapie oceny formalnej wniosek musiał zostać skorygowany. I wyłączono z projektu świetlice we Wlewie. Samo przygotowanie wniosku z załącznikami było sztuką – wniosek z kompletem załączników miał ponad 1 400 stron.

Ale było warto. W sołectwach jest teraz piękniej. W gminie pojawiają się coraz to nowe pomysły, które będą realizowane sukcesywnie zgodnie z Planami Rozwoju Sołectw z pomocą funduszy z Unii Europejskiej i Gminy Trzebiatów.

Wśród działań zidentyfikowanych w ramach powyższego celu operacyjnego wyróżnić należy:

- aktywizacja społeczności lokalnej np. poprzez konsultacje społeczne i włączanie jej w procesy realizacji projektów prospołecznych,
- bieżąca aktualizacja dokumentów strategicznych i operacyjnych Gminy i Miasta w odniesieniu do zachodzących zmian i powstających nowych możliwości,

- współpraca z mieszkańcami w zakresie wymiany informacji, planowania rozwoju poszczególnych miejscowości i realizacji zadań publicznych,
- modernizacja i doposażenie ośrodków oświatowo- kulturalnych,
- organizacja zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży,
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowo – rekreacyjnej na terenie Gminy i Miasta.

4.2.3. CEL STRATEGICZNY 3

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ BUDOWANA NA FUNDAMENCIE ZASOBÓW NATURALNYCH

CEL OPERACYJNY 3.1

WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Pierwszy cel operacyjny wskazuje na konieczność aktywizowania „ducha przedsiębiorczości” wśród mieszkańców w celu zwiększania ich dobrobytu i włączenia ich w realizację celu ukierunkowanego na rozwój potencjału turystycznego Szadku. W ramach niniejszego celu realizowany będzie szereg działań „miękkich” polegających np. na identyfikacji potrzeb informacyjno - szkoleniowych mieszkańców, jak również działających już na terenie Gminy przedsiębiorców oraz organizacji adekwatnych szkoleń i doradztwa.

W zależności od poziomu zainteresowania mieszkańców ofertą szkoleniowo - informacyjną, władze Gminy powinny rozważyć utworzenie Gminnego Punktu Konsultacyjnego, który pełniłby funkcję doradczą w m.in. zakresie wymogów formalnych dotyczących zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, pozyskiwania środków finansowych na rozwój, etc. oraz czuwałby nad zapewnieniem spójności działań przedsiębiorców z planami strategicznymi Gminy. Wsparcie w tym zakresie władze Gminy mogłyby uzyskać poprzez nawiązanie współpracy z organizacjami i jednostkami wspierającymi przedsiębiorczość np. Łódzką Agencją Rozwoju Regionalnego.

Wśród prowadzonych działań miękkich, szczególny nacisk powinien zostać położony na promowanie tworzenia małych firm (mikroprzedsiębiorstwa.) funkcjonujących w branżach powiązanych z potencjałem turystyczno - rekreacyjnym Gminy i stanowiących naturalne jego zaplecze (np. agroturystyka, gastronomia, usługi).

Działania władz Gminy i Miasta w aspekcie aktywizacji postaw przedsiębiorczych wspierane być mogą również poprzez działalność organizacji pozarządowych. Promocja tworzenia i angażowania się mieszkańców w działalność tego typu organizacji, może pozytywnie wpłynąć na rozwój „ducha przedsiębiorczości” oraz realizację projektów służących wspólnemu dobru mieszkańców.

Również w opiniach ankietowanych mieszkańców Gminy i Miasta bardzo często pojawiał się postulat dotyczący konieczności podjęcia działań wspierających rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz szkoleń aktywizujących dla osób poszukujących pracy. W wypowiedziach głównych interesariuszy Gminy i Miasta duży nacisk kładziono na konieczność zaangażowania mieszkańców w działania podejmowane na terenie Gminy Szadek.

Dobra praktyka – Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Bałtów „Bałt”

Gmina Bałtów położona jest w województwie świętokrzyskim i liczy 4 tys. mieszkańców. W związku z wysoką stopą bezrobocia w gminie, jak również z niekorzystnymi warunkami dla rozwoju rolnictwa 120 mieszkańców w 2001 r. W ramach oddolnej inicjatywy utworzyło Stowarzyszenie na rzecz rozwoju gminy Bałtów „Bałt”, którego misją było „mieć prace i żyć godnie” poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczych tegoż obszaru. W ramach realizacji założeń misji miały miejsce następujące wydarzenia:

- 2003 r. uruchomienie spływu po rzece Kamienna;
- 2004 r. powstanie Parku Jurajskiego, którego utworzeniem zajął się odrębny podmiot utworzony w tym właśnie celu – Stowarzyszenie „Delta”;
- 2005 r. udział w Inicjatywie Wspólnotowej EQUAL „Gospodarka społeczna na bursztynowym szlaku”, w ramach której w 2006 r. uruchomiono stok narciarski oraz przedsiębiorstwo społeczne „Allozaur”;
- Powołanie Lokalnej Grupy Partnerskiej „Krzemienny Krąg”;
- Przystąpienie do sektorowego Programu Operacyjnego Modernizacja i Restrukturyzacja Sektora żywnościowego i Obszarów Wiejskich LEADER+;
- 2006 r. utworzenie Fundacji „Krzemienny Krąg”.

Reasumując powyższe przedsięwzięcia w gminie Bałtów otrzymano następujące efekty tych działań:

- wykształcenie się czterech podmiotów ekonomii społecznej – Stowarzyszenie „Bałt” zatrudniające 12 osoby, „Delta” - 101 osób, „Allozaur” - 13, „Krzemienny Krąg” - 2 osoby,
- utworzono 128 nowych miejsc pracy,
- powstała i rozwinęła się infrastruktura społeczna i turystyczna,
- spadło bezrobocie w gminie,
- zmienił się wizerunek gminy - z zacofanej, na nowoczesną - a także podejście ludzi do inicjatyw społecznych - z niechęci do aktywnego angażowania się oraz
- dochody budżetowe gminy wzrosły.

Dobra praktyka – Spółdzielnia Socjalna Usługowo – Handlowo - Produkcyjna w Bieczynie

Władze gminy Bieczyna dostrzegły potrzebę podjęcia działań w celu przeciwdziałania i niwelowania negatywnych zjawisk wśród społeczności gminy. Przede wszystkim – ograniczenie bezrobocia, głównie wśród młodych mieszkańców obszarów wiejskich tejże gminy poprzez podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych, przeciwdziałanie patologiom oraz

rozwój gospodarczy gminy w oparciu o jej walory turystyczne, szczególnie nawiązanie do średniowiecznego rycerstwa.

W gminie Byczyna w 2004 r. powstało Centrum Integracji Społecznej „CISPOL”, które stworzyło indywidualne programy zatrudnienia socjalnego – grupy wsparcia i samopomocy, warsztaty motywacyjno-terapeutyczne. Następnie zainicjowane zostało powstanie Spółdzielni Socjalno - Produkcyjno – Handlowej, którą utworzyła grupa 15 osób w wieku przedemerytalnym. Realizuje ona zadania z zakresu budownictwa, przeprowadza szkoleń, resocjalizacji oraz wykonuje prace w ramach projektu „Miejsca pracy wokół grodu”.

W ramach niniejszego celu operacyjnego zidentyfikowano następujące proponowane kierunki działań:

- analiza potrzeb szkoleniowych mieszkańców zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej,
- analiza potrzeb szkoleniowych dla osób poszukujących pracy,
- realizacja szkoleń „miękkich” dla mieszkańców m.in. w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- stworzenie Punktu Konsultacyjnego – wsparcie informacyjne dla mieszkańców i przedsiębiorców,
- wprowadzenie ulg i zachęt podatkowych stałych lub okresowych (np. przez pierwsze lata funkcjonowania przedsiębiorstwa),
- zaangażowanie władz w tworzenie stowarzyszeń i organizacji lokalnych promujących aktywność i przedsiębiorczość,
- stworzenie oferty inwestycyjnej oraz aktywne poszukiwanie inwestora
- integracja społeczności lokalnej poprzez wprowadzenie zasad ekonomii społecznej.
- budowa spółdzielni socjalnej.

CEL OPERACYJNY 3.2

ROLNICTWO

Gmina miejsko-wiejska Szadek to tereny o charakterze przede wszystkim rolniczym - wg Spisu Rolnego 2010 roku tego typu działalność prowadzi blisko 97% wszystkich gospodarstw. Podstawę produkcji stanowi uprawa zbóż i ziemniaków, a hodowli – trzoda chlewna, bydło i drób. Funkcjonujące na terenie gminy młyny zbożowe oraz spółdzielnie rolnicze i targowisko stanowią doskonale zaplecze przetwórcze i handlowe. W związku z tym jednym z naturalnych filarów przedsiębiorczości na tym obszarze będzie dalszy rozwój produkcji rolnej oraz przetwórstwa rolno – spożywczego. Proces ten powinien uwzględniać szanse jakie niesie ze sobą systematyczny na polskim rynku spożywczym wzrost sprzedaży produktów ekologicznych oraz naturalnych. W celu zwiększenia konkurencyjności należy kłaść nacisk na podnoszenie standardów jakościowych zarówno np. poprzez systemy certyfikacji, jak i działania wspierające tworzenie innowacyjnych form organizacji i producentów oraz współpracy pomiędzy nimi i odbiorcami. Pierwszym krokiem może tu być doradztwo w kwestii zakładania grup producenckich oraz informacja na temat wynikających z tej inicjatywy korzyści m.in. ograniczenia liczby pośredników w procesie sprzedaży, a przez to uzyskania korzystniejszej ceny. Na skrócenie łańcucha producent – dostawca – odbiorca pozytywnie wpłynąć mogą wszelkiego rodzaju projekty utworzenia małych przetwórnictw umożliwiających rolnikom produkcję i sprzedaż bezpośrednią np. poprzez uruchomienie serwisu internetowego łączącego producenta i odbiorcę (indywidualnego, zakłady detaliczne np. sklep, stołówkę itp.). Działania takie warto podejmować we współpracy z lokalnymi organizacjami. Przykładem takich platform kontaktowych może być strona www.odrolnika.pl oferująca dostawę zamówionych produktów do domu lub wybranego sklepu, czy inicjatywa www.rolnikwnet.pl zbierająca zamówienia i organizująca raz w miesiącu jarmark w centrum Warszawy. Idealne miejsce odbioru gotowych produktów, po wcześniejszym ich zamówieniu u producenta, może stanowić w przypadku gminy Szadek jej targowisko. Oprócz żywności zdrowej i ekologicznej, warto także zwrócić uwagę na niszę w produkcji spożywczej wysokiej jakości jaką stanowi potencjał związanych z regionem produktów tradycyjnych (pieczywo, wędliny itp.).

Dobra praktyka –Targowisko w Sierakowicach

Duży wybór towaru, niskie ceny i atmosfera "polowania" na okazje – to cechy charakterystyczne targowiska gminnego w Sierakowicach. Targowisko czynne jest tylko w tzw. dni targowe, czyli w środy i soboty. Targowisko istnieje w gminie już od prawie stu lat. Gdzie warto wybrać się na zakupy? Wszystko wskazuje na to, że na targowisko gminne w Sierakowicach. Na placu targowym o powierzchni około jednego hektara w każdą środę i sobotę w godzinach przedpołudniowych rozstawia swoje stragany kilkudziesięciu handlarzy. Na zakupy w tych dniach przyjeżdżają setki osób. Targowisko działa aktywizująco na gospodarkę gminy. Klienci gminnego targowiska załatwiają przy okazji pozostałe swoje interesy. Robią zakupy w miejscowych sklepach, mają dostęp do różnych usług. To korzyść dla całego społeczeństwa. Gmina ma kilka sposobów, by przyciągnąć na swoje targowisko wielu handlarzy. Jednym z nich są niskie opłaty za tzw. "placowe" czyli miejsce na targu. Pod tym względem konkuruje z kartuskim targowiskiem, a nawet z chwaszczyńską giełdą. Targowisko w Sierakowicach powstało jeszcze przed pierwszą wojną światową. Ma już więc prawie stuletnią historię. W okresie międzywojennym przyjeżdżali tam ze swoimi towarami nawet Żydzi z Łodzi. Targowisko było wtedy otwarte nie dwa razy w tygodniu, ale dwa razy w miesiącu. Sąsiednie ulice były zablokowane, wszędzie poustawiane były stragany. Zawsze jeździło się do Sierakowic na zakupy i już tak pozostało, ludzie do tego przywykli. Gdyby targowisko było otwarte codziennie, nabrałoby charakteru marketu, a nie o to chodzi. Przed laty handlowało się wyłącznie w środę, później dołożono jeszcze soboty, żeby na zakupy mogły przyjeżdżać całe rodziny. Przypadać musi jednak, że w dni, w których jest otwarte targowisko, sporo uciążliwości mają kierowcy poruszający się po Sierakowicach. Jednakże rozwój gospodarczy gminy rekompensuje mieszkańcom uciążliwości związane ze zwiększonym ruchem drogowym.

Dobra praktyka – Spółdzielnia Socjalna „Zagroda Handzlowianka” we wsi Handzlówka w województwie podkarpackim

We wsi działa wiele formalnych, jak i nieformalnych organizacji o charakterze społecznym m.in. Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Handzlówka, Straż Pożarna, orkiestra dęta, Koło Gospodyń Wiejskich, Klub Seniora, Handzłowski Klub Sportowy „Grom”, Dom Pomocy Społecznej, Muzeum Regionalne, Park Wiejski, Niepubliczne Gimnazjum, Gminna Szkoła Podstawowa oraz kilka organizacji kościelnych jak również najbardziej aktywne Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich ze spółdzielnią socjalną „Zagroda Handzlowianka”. Jej głównym celem funkcjonowania jest przede wszystkim wykorzystanie tradycyjnych potraw i produktów do promocji regionu, ukazanie dodatkowego źródła dochodów dzięki sprzedaży wyrobów lokalnych oraz ułatwienie lokalnym twórcom

współdziałania w zorganizowanej, przedsiębiorczej strukturze. Realizacja powyższych celów jest możliwa dzięki temu, że spółdzielnia skupia wokół siebie około 15-18 kobiet - producentek, z których każda ma już wyrobioną markę swoich produktów. W ten sposób możliwa jest bezpośrednia sprzedaż produktów, organizowanie cateringu z lokalnymi produktami podczas konferencji oraz promocja tychże produktów poprzez wystawiennictwo i sprzedaż ich podczas jarmarków, targów, kiermaszy.

Wśród działań zidentyfikowanych w ramach powyższego celu operacyjnego wyróżnić należy:

- działania promocyjno – informacyjne nt nowych form produkcji i organizacji (np. grupy producenckie),
- uruchomienie doradztwa związanego z certyfikacją produkcji,
- uruchomienie małych form przetwórczości spożywczych,
- remont i modernizacja targowiska,
- rejestracja produktów tradycyjnych,
- współpraca z innymi gminami w zakresie promocji oferty targowiska,
- opracowanie koszyka produktów lokalnych – stworzenie marki „szadkowskiej”.

• CEL OPERACYJNY 3.3

TURYSTYKA I REKREACJA

Jednym z atutów Gminy i Miasta Szadek, wymienianym zarówno przez mieszkańców jak również przez kluczowych reprezentantów jest jej położenie geograficzne, czyste środowisko oraz zabytki i bogata historia regionu.

W związku z powyższym rozwój potencjału turystycznego oraz zaplecza do rekreacji wymieniony został jako jeden z celów operacyjnych proponowany do realizacji w kolejnej perspektywie planowania 2014-2020. Jedną z aspiracji władz Gminy w tym zakresie jest przywrócenie jej turystycznego charakteru. Dla realizacji tego celu, niezbędny jest przede wszystkim rozwój szeroko pojętej infrastruktury turystycznej obejmującej zarówno infrastrukturę o charakterze rekreacyjno-sportowym jak i bazę noclegową. Przy czym rozwój infrastruktury powinien obejmować z jednej strony modernizację obiektów i bazy już istniejącej a z drugiej tworzenie nowej, mając na względzie przyszłe, oczekiwane natężenie ruchu turystycznego.

W celu uatrakcyjnienia oferty turystycznej Gminy i Miasta powinna nastąpić jej dywersyfikacja. Władze Gminy i Miasta oraz jej mieszkańcy powinni skupić się na wykorzystaniu wszystkich posiadanych zasób - zarówno tych przyrodniczych (czyste środowisko, wiatr, produkty lokalne) jak kulturowych (zabytki). Przykładem działań, które można podjąć celem przyciągnięcia i zatrzymania turystów na terenie Gminy i Miasta jest budowa wiat turystycznych dla kierowców przejeżdżających przez teren Szadku z zapleczem do wypoczynku i zabawy. Sprzyja to utrwalaniu w pamięci przejeżdżających pozytywnych skojarzeń z terenem Gminy i Miasta. W celu zniwelowania braków w obszarze infrastruktury turystycznej władze samorządowe powinny podjąć działania w zakresie zapewnienia odpowiedniej liczby parkingów, głównie na terenie Miasta i w okolicach występowania atrakcji turystycznych. Jeśli chodzi o bazę noclegową na potrzeby turystyki, należy wykorzystać istniejące już na terenie Gminy i Miasta zasoby, dokonując ich inwentaryzacji oraz modernizacji i przystosowania do obecnych standardów. Uzupełnienie bazy noclegowej dostępnej w gospodarstwach agroturystycznych mogą stanowić domki letniskowe oraz miejsca przeznaczone pod pola namiotowe i kempingi.

Region Szadku słynie z bardzo dobrych warunków wietrznych w związku z czym staje się idealnym miejscem dla miłośników sportów powietrznych. Władze samorządowe powinny rozważyć możliwości i potencjał związany z rozwojem turystyki w oparciu o powyższe zasoby naturalne.

Ponadto, bardzo ważnym elementem sprzyjającym dynamicznemu rozwojowi turystyki na terenie Szadku będzie właściwe zagospodarowanie i wyeksponowanie centrum Miasta. Dla centrum Miasta należy wypracować markę, która będzie jednoznacznie kojarzona z Gminą i Miastem Szadek. Ze względu na tradycje regionu związane z produkcją lokalnych wyrobów centrum Miasta mogłoby

się stać (obok targowiska) zagłębieniem sprzedaży tych produktów. Targowisko udostępnia szeroką gamę produktów w centrum natomiast dostępne byłyby produkty lokalne promowane pod wspólną „szadkowską marką”.

Dobra praktyka –Rzuchowa. Centrum Produktu Lokalnego.

Budowa CPL ma na celu promocję produktów lokalnych i promowanie obszarów wiejskich, zwłaszcza obszaru Lokalnej Grupy Działania Dunajec-Biała.

Centrum Produktu Lokalnego znajdować się będzie w środku zespołu dworsko-parkowego we wsi Rzuchowa (Gmina Pleśna). Rzuchowa to wieś położona na trasie Tarnów - Nowy Sącz w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego (10 km od Tarnowa).

Centrum Produktu Lokalnego to nowoczesny, ale wpisujący się w krajobraz budynek o kubaturze blisko 400 m. kw., który będzie pełnił obok roli promocyjnej także funkcje centrum kultury i turystyki.

W Centrum Produktu Lokalnego ma znaleźć się sala konferencyjno-szkoleniowa na 60 osób i dwie mniejsze sale zdolne pomieścić odpowiednio 30 i 15 osób. W Centrum organizowane będą wystawy, degustacje, warsztaty, prelekcje, lekcje z prezentacjami multimedialnymi, projekcje filmów, konferencje, festiwale, spotkania tematyczne, kursy zdrowego gotowania i wiele innych.

W jednym z pomieszczeń zaplanowano urządzenie studia kuchennego na potrzeby promocji produktów lokalnych poprzez programy kulinarne. W Centrum Produktu Lokalnego znaleźć będzie można również informacje na temat produktów lokalnych.

W ramach powyższego celu operacyjnego zidentyfikowano następujące kierunki działań:

- dywersyfikacja oferty turystycznej wykorzystująca wszystkie zasoby Gminy i Miasta,
- rozwój bazy noclegowo – gastronomicznej (agroturystyka, kampingi),
- stworzenie muzeum historycznego (rekonstrukcje historyczne),
- zagospodarowanie przestrzeni miejskiej i gminnej na potrzeby turystyki,
- stworzenie spójnego systemu oznakowania Gminy i Miasta,
- współpraca z innymi gminami,
- stworzenie oferty turystycznej,
- promocja oferty turystycznej.

4.2.4. PODSUMOWANIE

Poniżej w zestawieniu tabelarycznym zaprezentowano streszczenie założeń misji, wizji oraz celów strategicznych i operacyjnych określonych dla Gminy i Miasta Szadek na lata 2014 – 2020.

Tabela 23. Podsumowanie analizy strategicznej

WIZJA		
W 2020 ROKU GMINA I MIASTO SZADEK ZNACZĄCYM PRODUCENTEM WYROBÓW REGIONALNYCH ORAZ OŚRODKIEM TURYSTYKI AKTYWNEJ		
MISJA		
OSIĄGNIĘCIE ZNACZĄCEJ POZYCJI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W ZAKRESIE PRODUKCJI WYROBÓW LOKALNYCH ORAZ ROZWOJU INFRASTRUKTURY REKREACYJNO – SPORTOWEJ POPRZEZ WSPIERANIE WSPÓLPRACY MIESZKAŃCÓW ORAZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU WYNIKAJĄCEGO Z POŁOŻENIA GEOGRAFICZNEGO		
CELE STRATEGICZNE		
1. Komunikacja i współpraca oraz budowanie tożsamości wśród mieszkańców gminy i miasta	2. Zrównoważony rozwój przestrzenny Gminy i Miasta	3. Przedsiębiorczość budowana na fundamencie zasobów naturalnych
CELE OPERACYJNE		
1.1 Komunikacja i współpraca	2.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej	3.1 Wsparcie przedsiębiorczości
1.2 Budowa tożsamości	2.2 Poprawa infrastruktury ochrony środowiska naturalnego	3.2 Rolnictwo
	2.3 Modernizacja infrastruktury społecznej	3.3 Turystyka i rekreacja

Zestawienie tabelaryczne wskazuje zbiór celów strategicznych i operacyjnych, które Gmina i Miasto powinna realizować, w kolejnym okresie programowania 2014 - 2020, w celu osiągnięcia zrównoważonego poziomu rozwoju społeczno – gospodarczego i poprawy jakości życia mieszkańców. Ponieważ realizacja wszystkich działań mogłaby znacznie obciążyć budżet jednostki, będzie ona w wysokim stopniu uzależniona od możliwości pozyskania zewnętrznego dofinansowania – czy to w postaci dotacji, czy zaangażowania inwestorów prywatnych. Dlatego na etapie wdrożenia i wykonania zapisów strategii należy ocenić, które cele operacyjne są w danym momencie dla gminy najistotniejsze, i które w pierwszej kolejności należy realizować.

4.3. SPOSOBY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ

Zadania gmin w Polsce realizowane są głównie z dochodów własnych i subwencji należnych z tytułu prawa oraz innych źródeł finansowania, których pozyskanie zależy od inwencji i zaangażowania władarzy gmin.

Sformułowane w niniejszej strategii i stanowiące podstawę do podejmowania i realizacji konkretnych projektów, cele strategiczne i operacyjne, mogą być finansowane zarówno z dochodów własnych Gminy, jak i środków zewnętrznych, takich jak np.:

- środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego,
- środki z programów krajowych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego,
- środki z Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich,
- środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska,
- środki z Agencji Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa,
- pożyczki i kredyty bankowe,
- instrumenty zwrotne – JESSICA, JEREMIE,
- środki inwestorów prywatnych, w tym w formule PPP,
- środki z Fundacji na rzecz Rozwoju Wsi „Polska Wieś 2000”
- środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej,
- środki z Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- środki z Powiatowego Urzędu Pracy.

W momencie przygotowywania niniejszego dokumentu, w związku z nadchodzącym nowym okresem programowania 2014-2020, określenie szczegółowego katalogu możliwych źródeł finansowania ze środków UE nie jest możliwe z uwagi na trwającą fazę projektową prac nad określeniem zakresu i wymiaru wsparcia. W nowym okresie programowania podstawowym źródłem wsparcia rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich będą środki dostępne w ramach II filaru Wspólnej Polityki Rolnej. Będzie ono uzupełnione środkami z polityki spójności. Zgodnie z założeniami nowego budżetu, główna rola w realizacji zadań związanych z rozwojem terenów wiejskich spoczywać będzie na samorządach województw. Środki zatem płynąć będą przede wszystkim z programów regionalnych oraz ze zregionalizowanej części Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Wykorzystanie możliwości nowego okresu programowania w istotnym stopniu uzależniona jest od aktywności władz Gminy i Miasta i jej udziału w procesie konsultacji założeń do okresu nowej perspektywy finansowej, definiowanej przez dokumenty programowe.

5. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

STWORZENIA EFEKTYWNYCH MECHANIZMÓW GWARANTUJĄCYCH KONSEKWENTNE WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJĘ EFEKTÓW STRATEGII

Strategia rozwoju Gminy i Miasta Szadek na lata 2014 - 2020 jest dokumentem otwartym, a w związku z tym musi dynamicznie reagować na potrzeby wynikające ze zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Aby elastycznie reagować na nowe sytuacje oraz oceniać czy planowane i realizowane działania przynoszą, w zastanych warunkach, zamierzone rezultaty należy systematycznie monitorować i przeprowadzać ewaluację wdrażania planów strategicznych.

5.1. WDRAŻANIE STRATEGII

Wdrażanie strategii to proces, w którym sformułowane w dokumencie długoterminowe cele i kierunki działań przekłada się na poziom programów i działań operacyjnych. Elementem procesu wdrażania są również działania związane z propagowaniem i upowszechnianiem informacji na temat jej założeń oraz zawartości. Działania te mają na celu w szczególności aktywizację wybranych organizacji i środowisk do współudziału w realizacji strategii.

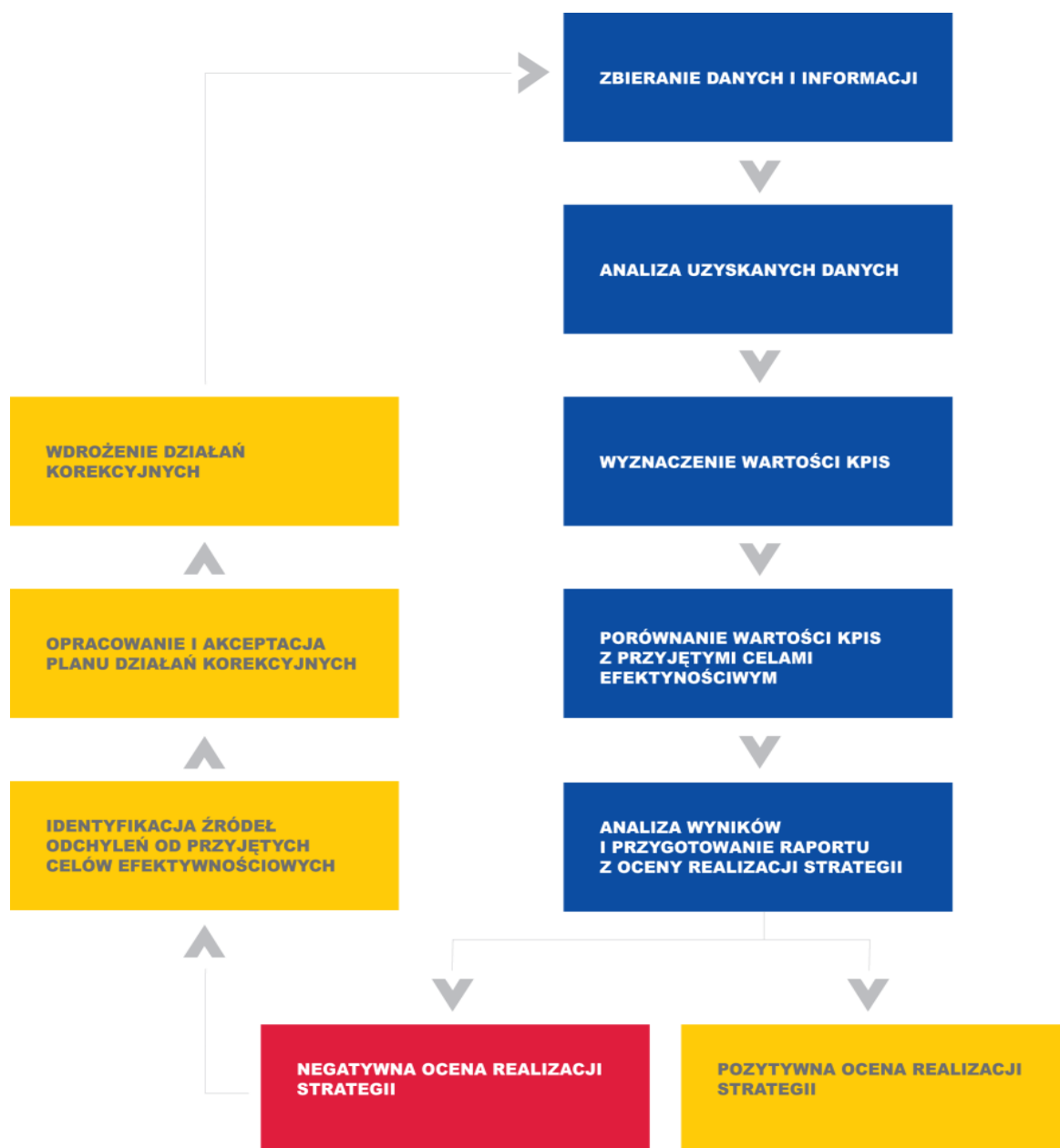
Strategia stanowi dokument o charakterze kierunkowym i koncepcyjnym. W celu wdrożenia strategii na poziomie operacyjnym opracowane zostaną dokumenty o charakterze proceduralnym (np. programy operacyjne), które szczegółowo wskażą sposób realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz podział odpowiedzialności w tym zakresie. Część z nich zostanie oparta o już istniejące dokumenty, co w uzasadnionych przypadkach wymagał będzie ich dostosowania do nowych celów strategicznych.

5.2. MONITOROWANIE STRATEGII

Monitorowanie strategii to proces polegający na analizie postępów w osiągnięciu zakładanych celów strategicznych. Proces ten składa się z szeregu działań m.in. zbierania danych i informacji, analizy uzyskanych danych, wyznaczania wartości określonych wskaźników efektywności (*ang. KPIs – key performance indicators*) oraz ich porównania z przyjętymi celami efektywnościowymi, oceny finalnych wyników i przygotowywania cyklicznych raportów z oceny realizacji zapisów strategii.

W przypadku negatywnej oceny procesu realizacji określonych celów strategicznych, należy zidentyfikować źródła ewentualnych odchyleń od ustalonych celów efektywnościowych oraz wypracować założenia działań korekcyjnych, a następnie je wdrożyć.

Rysunek 4. Rysunek obrazujący system monitorowania Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Szadek

Źródło: Opracowanie własne

W praktyce proces monitorowania strategii warto przeprowadzać w cyklach corocznych, a do jego realizacji oddelegować osobę lub zespół osób reprezentujący władze gminy. Ich główną funkcją będzie pozyskiwanie informacji na temat realizowanych działań/projektów oraz ocena dotychczasowych rezultatów wdrażania strategii wraz z rekomendacjami niezbędnych działań naprawczych.

5.3. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ I EWALUACJA STRATEGII

Proces monitorowania realizacji założeń strategii powinien być co roku podsumowywany **ewaluacją efektów realizacji strategii**, obejmująca zestawienia wartości zdefiniowanych i monitorowanych w danym okresie wskaźników efektywności realizacji poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych. Proponujemy coroczną ewaluację wyników wdrażania strategii, na podstawie efektów zadań i projektów, będących w fazie realizacji lub tych, które zostały w danym roku zakończone.

Poniżej w zestawieniach tabelarycznych przedstawiono przykłady wskaźników efektywności (KPIs), zdefiniowane dla poszczególnych celów operacyjnych wskazanych w strategii. Zaproponowane wskaźniki efektywnościowe (KPIs) stanowią zbiór otwarty, tj. w trakcie realizacji celów strategicznych, operacyjnych i poszczególnych działań mogą ulegać one zmianom, korektom, rozszerzeniom o dodatkowe wskaźniki.

W przypadku, gdy wartości wskaźników efektywności będą w istotny sposób odbiegać od założonych wartości (celów), należy przeprowadzić dodatkowe analizy w celu zidentyfikowania źródeł odchylenia oraz podjęcia działań naprawczych uwzględnionych w planach operacyjnych na przyszły rok.

Tabela 24. Monitorowane wskaźniki efektywności w obszarze celów operacyjnych

LP	Wskaźnik [nazwa wskaźnika]	Jednostka miary	Zakładany poziom w roku n	Rzeczywisty poziom w roku n	Odchylenie od zakładanego poziomu [%]
1.1 Komunikacja i współpraca					
1.	Modernizacja strony www Gminy i Miasta	liczba wprowadzonych zmian			
2.	Usprawnienie internetowego systemu kontaktu	liczba wprowadzonych usprawnień			
3.	Newsletter Gminy i Miasta	szt.			
4.	Poradnik interesanta	szt.			
1.2 Budowanie tożsamości					
1.	Współpraca między	liczba			

	stowarzyszeniami i instytucjami z terenu Gminy i Miasta Szadek	wspólnych inicjatyw			
2.	Inicjatywy kultywujące tradycje lokalne	liczba			
3.	Inicjatywy dotyczące dialogu międzypokoleniowego	liczba			
4	Elementy regionalne w edukacji	liczba zajęć o tematyce regionalnej			
5	Imprezy/ festyny regionalne	liczba			
6	Poprawa dostępu do zasobów dziedzictwa Gminy i Miasta	Liczba wprowadzonych ułatwień			
2.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej					
1	Modernizacja dróg gminnych	km			
2	Modernizacja/ budowa ścieżek rowerowych	km			
3	Modernizacja/ budowa chodników	km			
4	Modernizacja/ utwardzenie poboczy	km			
5	Modernizacja/ budowa oświetlenia ulicznego, sygnalizacji świetlnej	szt.			
6	Przygotowanie miejsc parkingowych	szt.			
7.	Doposażenie jednostek porządku publicznego	liczba doposażonych jednostek			
2.2 Poprawa infrastruktury ochrony środowiska naturalnego					
1	Modernizacja/ budowa sieci wodociągowej	km			
2	Modernizacja/ budowa sieci kanalizacyjnej	km			
3	Budowa	liczba			

	przydomowych oczyszczalni ścieków				
4	Modernizacja/ budowa sieci gazowej	km			
5	Akcje podnoszące świadomość ekologiczną	liczba			
6	Budowa infrastruktury OZE	liczba			
2.3 Modernizacja infrastruktury społecznej					
1	Konsultacje społeczne	liczba			
2	Aktualizacja dokumentów strategicznych i operacyjnych Gminy i Miasta	liczba			
3	Modernizacja ośrodków oświatowo - kulturalnych	liczba			
4	Doposażenie ośrodków oświatowo - kulturalnych	liczba			
5	Zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży	liczba			
6	Modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	liczba			
7	Budowa infrastruktury sportowo- rekreacyjnej	liczba			
3.1 Wsparcie przedsiębiorczości					
1	Analiza potrzeb szkoleniowych mieszkańców	liczba przeprowadzonych analiz			
2	Szkolenia dla mieszkańców	liczba			
3	Stworzenie Punktu Konsultacyjnego	szt.			
4	Wprowadzenie ulg lub innych zachęt dla	liczba			

	przedsiębiorców				
5	Oferta inwestycyjna	szt.			
6	Stworzenie spółdzielni socjalnych	liczba			
3.2 Rolnictwo					
1	Działania informacyjno – promocyjne nt. nowych form produkcji i organizacji	liczba			
2	Doradztwo związane z certyfikacją produkcji	liczba stworzonych miejsc doradztwa			
3	Uruchomienie małych form przetwórczo-spożywczych	liczba			
4	Modernizacja targowiska	liczba wprowadzonych zmian			
5	Rejestracja produktów tradycyjnych	liczba zarejestrowanych produktów			
3.3 Turystyka i rekreacja					
1	Oferta turystyczna Gminy i Miasta	szt.			
2	Baza noclegowa	liczba nowych podmiotów			
3	Baza gastronomiczna	liczba nowych podmiotów			
4	Spójny system oznakowania Gminy i Miasta	system			
5	Współpraca z innymi gminami	liczba wspólnych inicjatyw			

Źródło: opracowanie własne

6. BIBLIOGRAFIA

LISTA DOKUMENTÓW I STRON INTERNETOWYCH WYKORZYSTANYCH PRZY OPRACOWANIU STRATEGII.

Dokumenty:

1. Domański T.: Strategiczne Planowanie Rozwoju gospodarczego gminy, Agencja Rozwoju Komunalnego, Warszawa 1999
2. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020
3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego, Łódź 2010
4. Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030
5. Projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020 (wersja I, lipiec 2013)
6. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, miasta, obszary wiejskie, Warszawa 2010

Strony internetowe:

1. <http://www.szadek.net/>
2. <http://www.stat.gov.pl>
3. <http://www.oke.lodz.pl/>

7. SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Rysunek 1. Schemat dokumentu Strategia rozwoju Gminy Szadek na lata 2014-2020	5
Rysunek 2. Podział administracyjny powiaty zduńskowolskiego.	7
Rysunek 3 Kierunek rozwoju Gminy i Miasta- sposób dochodzenia do obranej wizji	75
Rysunek 4. Rysunek obrazujący system monitorowania Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Szadek	104
Tabela 1. Liczba ludności z podziałem na miasto, gminę i według płci w latach 2006 – 2012.	10
Tabela 2. Pomniki przyrody Gminy i Miasta Szadek	14
Tabela 3. Lesistość w Gminie i Mieście Szadek na przełomie lat 2006 – 2012.	15
Tabela 4. Drogi wojewódzkie na terenie Gminy Szadek.	25
Tabela 5. Drogi powiatowe na terenie Gminy Szadek.	25
Tabela 6. Drogi gminne na terenie Gminy Szadek.	26
Tabela 7. Sieć wodociągowa na terenie Gminy i Miasta Szadek.	29
Tabela 8. Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy i Miasta Szadek.	30
Tabela 9. Placówki w Gminie i Mieście Szadek	33
Tabela 10. Wyniki testu gimnazjalnego, rok 2012 (w punktach %).	33
Tabela 11. Wynik testu 6 - klasistów, rok 2012 (punktowo)	34
Tabela 12. Liczba gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz rodzin pobierających świadczenia rodzinne.	35
Tabela 13. Kwoty świadczeń wypłaconych rodzinnym wypłaconych w danych roku.	36
Tabela 14. Podmioty gospodarcze wg sekcji i działów PKD 2007.	40
Tabela 15. Podmioty gospodarcze wg sektora	41
Tabela 16. Struktura gospodarstw rolnych	43
Tabela 17. Podział Użytków Rolnych	43
Tabela 18. Dochody ogółem według działów Klasyfikacji Budżetowej w latach 2008 – 2011	46
Tabela 19. Dochody ogółem według działów Klasyfikacji Budżetowej w latach 2009 – 2011 (w %).	47
Tabela 20. Wydatki ogółem według działów Klasyfikacji Budżetowej w latach 2008 – 2011.	47
Tabela 21. wydatki ogółem według działów Klasyfikacji Budżetowej w latach 2009 – 2011 (w %).	48
Tabela 22. Analizy SWOT w obszarze zasobów Gminy i Miasta Szadek, zagospodarowanie przestrzennego oraz strefy gospodarczej.	50
Tabela 23. Podsumowanie analizy strategicznej	100
Tabela 24. Monitorowane wskaźniki efektywności w obszarze celów operacyjnych	105